Polski Związek Kulturalno=Oświatowy
w Czeskim Cieszynie

K r o n i k a z w i ą z k o w a

R O K 1 9 6 9

Sytuacja polityczno=społeczna

Rok 1969 był rokiem, w którym rozpoczęto wprowadzanie w życie ustawy o federacji w naszej republice. Z dniem 1 stycznia 1969 mianował prezydent republiki nowy Rząd Federalna Czechosłowackiej Republiki Socjalistycznej, dnia 2 stycznia został mianowany Rząd Słowackiej Republiki Socjalistycznej a dnia 8 stycznia Rząd Czeskiej Republiki Socjalistycznej. W dalszym ciągu tej realizacji ukonstytuowały się dnia 29 stycznia 1969 Izba Narodów oraz Izba Ludu Zgromadzenia Narodowego.

Cały wysiłek organów KPC, jak również rządów skierowany był na zabezpieczenie normalizacji stosunków i całokształtu życia obywatelskiego w Czechosłowacji. Sytuacja wewnątrzpaństwowa nie była jeszcze zadowalająca. Siły antysocjalistyczne oraz różne grupy chuligańskie wykorzystały na przykład zwycięstwo czechosłowackich hokeistów nad radzieckimi do wywołania nowych antysowieckich wybryków i podniecenia nowej fali histerii nacjonalistycznej w wielu miastach republiki. Do rozpętania niezdrowych nastwojów przyczyniły się też w niemałej mierze "sportowe" komentarze w prasie czy telewizji. Na skutek tych zajść znowu oddalił się termin uspokojenia społeczeństwa i normalizacji życia.

Dnia 17 kwietnia 1969 roku rozpoczął obrady Centralny Komitet KPC, na których dotychczasowy pierwszy sekretarz Aleksander Dubček poprosił o zwolnienie go z tej funkcji. Plenum KC KPC przyjęło jego rezygnację i wybrało nowym pierwszym sekretarzem KC tow. dr. Gustawa Husáka. Doszło zarazem do szeregu dalszych zmian kadrowych

w samym Komitecie Centralnym a następnie w organach partyjnych okręgowych, powiatowych wraz ze zesileniem procesu dyferencjacyjnego we wszystkich organizacjach partyjnych.

Na skutek tych zmian majowe "Święto Pracy" i rocznica wyzwolenia były wyrazem dalszego etapu konsolidacji społeczeństwa. Proces normalizacji przyspieszył również KC KPC który na swym posiedzeniu z 31 maja 1969 wydał nowe dokładne instrukcje w celu realizacji głównych zadań partii na najbliższy okres czasu. Ten dokument partyjny stał się podstawą do opracowania różnych planów programowych nie tylko w okręgowych i powiatowych organach partyjnych, ale również w organizacjach podstawowych.

W dniach od 5 do 17 czerwca 1969 roku odbyła się w Moskwie międzynarodowa konferencja partii komunistycznych i robotniczych, na której omówiono znowu metody walki świata kapitalistycznego przeciw krajom socjalistycznym oraz sposoby wspólnej obrony sił postępu i pokoju.

Sytuacja w naszym państwie wciąż jeszcze nie była dobra. Rozpoczęła się wroga akcja przeciw uchwałom majowego plenum KC KPC, ale wielka ilość rezolucji z zakładów pracy oraz dalsze energiczne zarządzenia organów partyjnych i samorządowych wytworzyły sytuację, świadczącą o tym, że komuniści w republice nie pozwolą już na żadne dalsze podniecanie atmosfery histerii.

Jeszcze na początku miesiąca sierpnia stwierdzono, że siły prawicowe i wrogowie socjalizmu chcieli wykorzystać pierwszą rocznicę przyjścia wojsk Układu Warszawskiego dla swych brudnych celów. Pojawiały się ulotki, wzywające do strajków, demonstracji, biernego oporu, bojkotu instytucji państwowych, ulotki znieważające Związek Radziecki. Jednak dzień 21 sierpnia 1969 był wielkim fiaskiem nadziei burzycieli porządku społecznego. Wprawdzie udało im się wywołać niepokoje w Pradze, Brnie, Libercu i kilku dalszych miejscach, ale zostali na ulicy sami. Ludność zdecydowanie się od nich separowała. I chociaż w niektórych miastach doszło do krwawych starć władze bezpieczeństwa publicznego wraz z Milicjami Ludowymi łatwo potrafiły te wrogie siły izolować i unieszkodliwić.

Spokój został utrzymany i w tej spokojnej atmosferze przebiegały również dostojne uroczystości związane z obchodami 25. rocznicy wybuchu Słowackiego Powstania Narodowego.

We wrześniu odbyło się dalsze plenarne posiedzenie KC KPC, które przyniosło szereg dalszych dokumentów dotyczących współczesne sytuacji politycznej, jak również instrukcji organizacyjnych, kadrowych oraz wezwanie do rozwinięcia akcji zobowiązań roboczych z okazji zbliżającej się 25. rocznicy wyzwolenia. Również ta akcja podjęta przez zakłady pracy i niemal wszystkich ludzi pracy przyczyniła się do dalszego ustabilizowania się, uspokojenia i znormalizowania życia społecznego, a przede wszystkim pozwoliła na podniesienie produkcji przez co w znacznej mierze odsunęła widmo kryzysu gospodarczego w naszym państwie i katastrofy finansowej.

Warto wspomnieć i o tym, że dnia 8 lutego 1969 odbyło się w Pradze posiedzenie rozszerzonego komitetu przygotowawczego założenia Związku Cyganów=Romów w naszej Republice, ponieważ Ministerstwo Spraw Wewnętrznych pozwoliło na jego założenie. Podobna konferencja odbyła się w sobotę dnia 26 kwietnia 1969 w Ostrawie w obecności 50 delegatów.

Dnia 19 lutego 1969 odbyło się również w Pradze konstytucyjne posiedzenie Komitetu Centralnego Frontu Narodowego Czeskiej Republiki Socjalistycznej. Przemówienie wstępne wygłosił przewodniczący Komitetu Centralnego Frontu Narodowego Czechosłowackiej Republiki Socjalistycznej /federalnego/ E. Erban oraz przewodniczący Biura KC KPC do spraw partyjnych w okręgach czeskich dr.Lad. Strougal. Przewodniczącym KC FN CRS został wybrany Josef Korčák. Wybrano również 9=osobowe Prezydium.

Od 14 maja 1969 doszło do zmian cen drobnorynkowych u niektórych wyrobów przemysłowych i spożywczych. Droższe stały się niektóre konserwy mięsne i jarzynowe, elektryczne wyżymaczki, domki wczasowe itd., tańsze natomiast stały się niemal wszystkie typy motocykli, gumy podłogowe, koszule męskie, obuwie z mas plastycznych, niektóre meble.

Rok 1969 przyniósł dalsze zdobycze opanowywania tajemnic Wszechświata i nowe zdobycze w technice budowy i pracy statków kosmicznych. Z najważniejszych osiągnięć w tej dzie=

dzinie warto zaznaczyć:

W niedzielę, dnia 5 stycznia 1969 wystartowała ze Związ=ku Radzieckiego automatyczna stacja międzyplanetarna "WENUS=5", wagi 1 130 kg. Na pokładzie oprócz przyrządów pomiarowych i naukowych miała również flagę z portretem Lenina i godłem państwowym Związku Radzieckiego./Warto wspomnieć, że "Wenus=4" miękko lądowała na planecie Wenus w r. 1967/. Sonda "WENUS = 5" dotarła w piątek dnia 16 maja 1969 /po 130 dniach lotu i prze=byciu około 350 milionów km/ do powierzchni planety Wenus, dostarczając tam wspomniane oznaki Związku Radzieckiego.

We wtorek, dnia 14 stycznia 1969 wypuszczony został w przestrzeń kosmiczną statek "SOJUZ = 4" z kosmonautą Włodz. Ształowem. W kabinie były ogółem 4 fotele dla kosmonautów, z tego 3 były nie zajęte. W środę, 15 stycznia 1969 wypusz=czony został dalszy statek "SOJUZ = 5" z trzema członkami za=łogi /Borys Wołynow, inż. Aleksiej Jelisiejew, inż. Płk. Jew=genij Chrunow/. Statki nawiązały natychmiast wizualną łącz=ność.

W chwili, gdy statek "SOJUZ = 4 " dokonał 34 okrążeń a drugi "SOJUZ = 5" 18 okrążeń Ziemi, oba statki połączyły się nad terytorium Związku Radzieckiego i powstała tak pierwsza stacja badawcza, wyposażona w 4 oddziały dla załogi. Przy 35 okrążeniu, ubrali kosmonauci Chrunow i Jelisiejew skafandry, wyszli z "SOJUZU =5" w przestrzeń kosmiczną, gdzie w ciągu pół godziny dokonali szeregu eksperymentów naukowych oraz obserwacji a następnie przeszli do "SOJUZU = 4", gdzie zajęli miejsca obok kosmonauty Szatałowa. Statek ten /SOJUZ = 4/ wy=lądował 17 stycznia 1969 w ZSRR a w tym czasie "SOJUZ = 5" z kosmonautą B.Wołynowem kontynuował lot dookołaziemski. Była to pierwsza w historii kosmonautyki przesiadka z jednego statku do drugiego w czasie lotu orbitalnego. Umożliwi to w przyszłoś=ci wymianę na przykład załóg stałych stacji orbitalnych, rato=wanie załóg w sytuacjach awaryjnych itd.

Dnia 3 marca wystartowała z Florydy amerykańska rakieta "SATURN = 5", która wyniosła na orbitę dookołaziemską kabinę "APOLLO = 9" wraz z 3 kosmonautami na pokładzie. Lot trwał 10 dni, tzn. 239 godzin /każda godzina lotu kosztowała 1,4 mln dolarów/.

Dnia 17 maja 1969 odbył się statr dalszej kabiny "APOLLO 10" również z trzema kosmonautami do lotu okrężnego wokół Księżyca. Kabina wyposażona była w specjalny modul /pojazd/ księżycowy. Kabina zbliżyła się na odległość 17 km do po= wierzchni Księżyca i powróciła dnia 26 maja 1969 na Ziemię.

W środę, dnia 16 lipca 1969 wystartował z przylądka Kenedy'ego statek kosmiczny "APOLLO = 11". Po okrągło 103 godz. lotu /102 godz., 45 minut, 42 sekundy/, modul księżycowy tego statku "Orzeł" osiadł miękko na powierzchni Srebrnego Globu. Znajdowali się w nim dwaj lunonauci N. Armstrong i E. Aldrin. Trzeci kosmonauta Collins pozostał w kabinie "Apolla 11" /tzw. Columbii/. Lunanauci zobaczyli na powierzchni Księżyca mnóstwo kraterów różnych wielkości od 100 do 150 cm, niektóre ponad 15 m. Dokładnie = w poniedziałek 21 lipca 1969 o godzi= nie 03,50 min. 20 sek. p i e r w s z y c z ł o w i e k s t a n ą ł n a K s i ę ż y c u = gdy po otrzymaniu poz= wolenia z Ośrodka Kierowniczego w Hudson = Armstrong opuścił się po drabince na powierzchnię Księżyca. Moment ten oglądały miliony telewidzów całego świata na swych domowych ekranach. Po 20 min. zszedł również na powierzchnię Księżyca drugi lunonauta Aldrin. Na Księżycu umocowali proporzec Stanów Zjed= noczonych Ameryki Północnej, fotografowali, zbierali próbki gruntu księżycowego, skakali i biegali. Następnie ustawili sze= reg przyrządów jak sejsmograf, lasser i dalsze urządzenia. Na miejscu lądowania umieścili plakietę z napisem: "Tutaj pierwsze kroki postawili ludzie z planety Ziemi. Lipiec 1969. Przybyliśmy w imię pokoju dla całej ludzkości." O godz. 18.55 rozpoczął się start jednej części "Orła" /druga pozostała na Księżycu jako rampa startowa. Dnia 21 lipca 1969 o godz. 18.55 czasu środkowoeuropejskiego kabina pojazdu księżycowego "LM" wystartowała pomyślnie z Księżyca i rozpoczęła powrót na Ziemię. Lunonauci przywieźli 28 kg gruntu księżycowego na Ziemię.

W sobotę, dnia 11 października 1969 z terenów Związku Ra= dzieckiego wystartowała rakieta ze statkiem kosmicznym "SOJUZ 6" z kosmonautami ppłk. Georgijem Szonowem oraz inżynierem po= kładowym Walerym Kubasowem. Kosmonauci lecieli po raz pierwszy bez skafandrów, w wygodnych,ubraniach wełnianych. Ich zadaniem było przeprowadzenie różnych sposobów spawania w warunkach próżni i nieważkości, opracowanie metody wizualnej orientacji

statku według gwiazd 4 i 5 wielkości w celu umożliwienia określenia dokładnego położenia statku na trasach kosmicznych bez korzystania ze środków ziemskich. W niedzielę, 12 października 1969 wystrzelono drugi statek "SOJUZ 7". Załogę tworzyli dowódca statku ppłk Anatol Filipczenko, inż. pokładowy Władysław Wołkow oraz inż. naukowiec ppłk Wiktor Garbatko. Ich zadaniem było przeprowadzenie badań naukowo technicznych i obserwacji statku "SOJUZ 6", obserwacja ciał niebieskich oraz horyzontu Ziemi. Zaś w poniedziałek 13 października 1969 wystrzelony został trzeci statek kosmiczny "SOJUZ 8" /z załogą: dowódca bohater ZSRR Władimir Szatałow, bohater ZSRR, inż. pokładowy Aleksiej Jeliszejew/. Celem tego lotu grupowego była kompleksyjna obserwacja naukowa w przestrzeni kosmicznej, opracowanie systemu kierowania grupowego lotu trzech statków, wzajemnego manewrowania itd. W sobotę, dnia 18 października 1969 wylądował "SOJUZ 8" z załogą. W czasie lądowania wykorzystano po raz pierwszy siłę nośną atmosfery ziemskiej. Przeciążenie w czasie opadania było niewielkie /tak samo przy lądowaniu statków "SOJUZ 6" i "SOJUZ 7" /. Dzięki zastosowaniu specjalnych silników do łagodnego lądowania. Wszystkie zadania lotu zostały bezbłędnie wykonane. Lot ten stanowił dalszy ważny krok w rozwoju lotów orbitalnych i wykorzystaniu pilotowanych statków kosmicznych do rozwiązywania problemów naukowych.

W piątek 14 listopada 1969 wystartowała znowu amerykańska rakieta z Przylądka Kenedy'ego ze statkiem kosmicznym "Apollo 12" wraz z trzyosobową załogą na pokładzie /Charles Conrad, Richard Gordon, Alan Bean/. Powtórzyli oni wyczyn "Apolla 11". Statek księżycowy "Intrepid" z Conradem i Beanem wylądował dnia 19 listopada na Księżycu w rejonie Oceanu Burz dokładnie w zaplanowanym miejscu i 250 metrów od amerykańskiej sondy księżycowej Surweyer z kwietnia 1967 roku. Kabina statku "Jankee Clipper" prowadzona przez Gordona okrążała Księżyc w odległości około 100 km. /Załoga poprzedniego "Apollo 11" nie nawiązała wizualnego kontaktu z "Colomią"/. W miejscu lądowania stwierdzono warstwę prochu o wiele głębszą,o ciemniejszym kolorze niż w Oceanie Spokoju, gdzie lądował "Apollo 11". Lunonauci rozstawili na Księżycu znowu aparaturę naukową i zabrali ze sobą skrzynkę z próbkami prochu i kamieniami księżycowymi. Po

powrocie na statek macierzysty lunonauci wystrzelili z powro=tem na Księżyc pojazd księżycowy "Intrepid", który wylądował 75 km od miejsca lądowania Conrada i Beana. Wyryła ona na Księ=życu krater długi 12, szeroki 6 a głęboki 1,5 metra. Zaś przy=rządy sejsmograficzne zanotowały sygnały trwające 50 minut. W poniedziałek 24 listopada lunonauci powrócili na Ziemię.

Jak widzimy, zdobycze Człowieka w Kosmosie były w tym roku wielkie. Pierwszeństwo w zdobyciu Księżyca uzyskali po wielu niepowodzeniach Amerykanie. Lecz również Związek Radziecki w swych dążeniach poznania Kosmosu uczynił bardzo wielki krok naprzód, zarówno w technice budowy statków kosmicznych, jak poznania innych planet, głównie Wenus.

Praca Zarządu Głównego PZKO

Zarząd Główny PZKO pracował w tym roku w składzie wybra=nym w czasie jubileuszowego X Zjazdu dnia 27 kwietnia 1968. Odbył w tym roku następujące najważniejsze zebrania czy posie=dzenia:

28 stycznia 1969 = zebranie plenarne: omawiano realizację budżetu związkowego za rok 1968, realizację zadań wynikających z obrad X Zjazdu oraz przeprowadzono ocenę pracy redakcji "Zwro=tu". Plenum zaakceptowało nowy skład komitetu redakcyjnego "Zwrotu": Tadeusz Berger, Wanda Cejnar, Tadeusz Chrząszcz, Hen=ryk Jasiczek, Daniel Kadłubiec, Bronisław Liberda, Bronisław Procner, Wilhelm Przeczek, Jan Rusnok, Władysław Sikora, Tadeusz Siwek, Jan Szymik i Janina Matloch.

W sprawach organizacyjnych zaakceptowano tekst komunikatu o rehabilitacji byłego kierownika "Bajki" Ferdynanda Króla na wniosek komisji rehabilitacyjnej, list Eugeniusza Suchanka w sprawie zwolnienia go z funkcji wiceprzewodniczącego ZG i prze=wodniczącego Rady Kulturalno=Oświatowej ze względów zdrowotnych, uchwalono ramowy plan pracy na pierwsze półrocze oraz list do prezydenta Ludvíka Svobody w następującym brzmieniu:

Do generała L. Svobody w Pradze.

Szanowny Panie Prezydencie,

w imieniu Polaków żyjących w Czechosłowacji pragniemy Was zapewnić, że nadal popieramy Was i innych czołowych przedstawi=cieli naszej ojczyzny w ich usiłowaniach o konsolidację stosun=

ków w państwie.

Proces demokratyzacji w naszym kraju przyjęliśmy ze szczególną sympatią. Uświadamiamy sobie, że tylko w atmosferze spokoju, wzajemnego zaufania i pełnego zaangażowania komunistów oraz wszystkich zdrowych sił naszego społeczeństwa można realizować postyczniowe idee, sformułowane w dokumentach partyjnych i państwowych.

Zapewniamy Was, że jeszcze z większym niż do tej pory zdecydowaniem prowadzić będziemy naszych członków i wszystkich obywateli narodowości polskiej do konsekwentnej realizacji obowiązków, do poparcia wszystkich przedsięwzięć i tendencji zmierzających do konsolidacji stosunków w kraju i ideowego jednoczenia się wokół zdrowego trzonu naszej partii.

Cz. Cieszyn, 29.1.1969

Polski Związek Kulturalno-Oświatowy
Zarząd Główny

18 marca 1969 = zebranie plenarne: Głównym punktem obrad było sprawozdanie z działalności Związku za rok 1968. Mianowano również przedstawicieli PZKO w różnych organach pozazwiązkowych, a to Frontu Narodowego: w Federalnym KC FN = Ernest Sembol, KC FN CRS = Tadeusz Chrząszcz, Plenum KP FN Karwina = Stanisław Kondziołka, KP FN Frydek = Mistek = Karol Filipiec.

25 marca 1969 /wtorek/ = zebranie prezydialne ZG = omówiono przygotowania dla organów Frontu Narodowego informację o stanie prasy polskiej oraz sprawozdania z Walnych Zebrań. Stwierdzono, że: a/ warunki wydawnicze "Zwrotu" należy uważać za zadowalające, b/ "Głos Ludu" jak najszybciej powinien być dziennikiem, c/ dla gazetek szkolnych "Jutrzenka" i "Ogniwo" należy wytworzyć wspólną redakcję z pięcioma etatowymi redaktorami /dotychczas bez etatowych pracowników/, d/ należy poszerzyć redakcję "Naszej Gazetki" o jednego pracownika i załatwić ostatecznie sprawę jej wydawcy. Jeśli chodzi o kampanię publicznych walnych zebrań, to odbyło się ich już 90 z udziałem 7 710 osób z tego 637 nie członków PZKO.

13 maja 1969 = zebranie prezydialne ZG = omówiono ocenę Konkursu Recytacji i Czytelniczego oraz sytuację polityczną w kraju i z tym związaną problematykę związkową, głównie problem "przedstawicielstwa" polskiej grupy narodowej. Złożono również

życzenia wiceprzewodniczącemu ZG Józefowi Macurze z okazji Jego Abrahamowin.

17 czerwca 1969 = zebranie plenarne ZG = omawiano szeroko ramowy plan pracy na drugie półrocze, uwzględniający również dalsze kroki w celu wytworzenia reprezentacji polskiej grupy narodowej tzw. Rady Narodowej Polaków. Następnie dokonano oce= ny przebiegu Dni Kultury Polskiej, organizowanej w ramach obcho= dów 25=lecia PRL, a które pomimo niektórych usterek /np. słaba propagacja/ wypadły dobrze. W sprawach orga izacyjnych uchwalo= no regulamin Miejskiego Komitetu PZKO /Pierwszy komitet miejski/ i wybrano delegacje ZG PZKO: a/ na plenarne zebranie KSUT=u = inż. Alojzy Kaleta, Józef Firla, Ludwik Cienciała; b/ do Csema= doku = inż. Stirba, Gattnar, Rusnok; c/ na obchody 60=lecia Gimnazjum w Orłowej = Ernest Sembol, Henryk Jasiczek, Władysław Wróbel.

7 października = zebranie plenarne: przeprowadzono na nim ocenę pracy Zarządu Głównego PZKO od X Zjazdu i stwierdzono, że doszło do niektórych niewłaściwych i błędnych pociągnięć i wypowiedzeń, różnych deklaracji, odezw i rezolucji z okresu postyczniowego 1968 r., niezgodnych z ogólną linią polityczną KPC. Postanowiono odciąć się od nich wszystkich i unieważnić, co w szczególności dotyczyło:

1/ uchwały nadzwyczajnego zebrania plenarnego z 24.8.1968 a to: a/ odezwy do Polaków mieszkających w CSRS publikowanej w "Głosie Ludu" z 24.8.1968 pt. "Do społeczeństwa polskiego w CSRS!", b/ odezwy do władz centralnych, publikowanej w GL z 24.8.1968 pt. "Do prezydenta republiki, KC FN, Rządu i Zgroma= dzenia Narodowego; c/ listu do Komitetu Centralnego PZPR w War= szawie, publikowanego w GL z 24.8.1968 pt. "Do KC PZPR w War= szawie";

2/ Uchwały plenarnego zebrania z dnia 27.8.1968 a to: a/ wyrażenia podziękowania i uznania środkom masowego przekazu, skierowanego do redakcji GL i polskiej redakcji Rozgłośni Ostraw= skiej; b/ listu do prezydenta Republiki, gen.Ludvíka Svobody, KC KPC i Zgromadzenia Narodowego;

3/ Unieważniono również następujące stanowiska ZG: a/ list "Do literatów i naukowców w Polsce", przesłany przez członków

Rady Nauki i Twórczości, opublikowany w GL z 27.8.1968; b/ stanowisko ZG PZKO z 27.8.1968 opublikowane w GL z 29.8.1968 w ramach artykułu pt. "Jednoznaczne wypowiedzi";

4/ Unieważniono również dalsze listy pisane bez zgody i wiedzy organu a to: a/ list do Aleksandra Dubčeka z 19.7.1968; b/ listo do miejscowej rozgłośni w Czeskim Cieszynie z 27.8.1968; c/ list do Wojewódzkiego Komitetu PZPR w Katowicach.

Plenum dokonało również wielu zmian personalnych w organie a to:

a/ plenum zwolniło na własne żądanie Henryka Jasiczka z funkcji wiceprzewodniczącego ZG i członka prezydium. Na jego miejsce mianowało do funkcji wiceprzewodniczącego Jana Pribulę;

b/ Plenum odwołało z funkcji członka Prezydium dr. Janusza Gaudyna i Karola Polaka. Do Prezydium mianowało nowych członków a to: inż. Alojzego Kaletę, Konstantego Krzystka, Rudolfa Popiołka, Gustawa Sajdoka, Henryka Szmeję;

c/ Plenum zwolniło na własną prośbę z członkostwa w Prezydium dr. Daniela Kadłubca;

d/ Plenum odwołało całość Komitetu Redakcyjnego "Zwrotu" i na okres przejściowy odwołało Jana Rusnoka z funkcji redaktora naczelnego;

e/ Plenum powołało nową Radę Redakcyjną w składzie: Tadeusz Chrząszcz = przewodnicząc , mgr Emil Sztabla, Bronisław Procner, Józef Ondrusz, Jan Rusnok, inż. Bronisław Firla oraz przedstawicieli SMP i HPC /Janina Matloch/;

f/ Plenum przyjęło rezygnację doktora Tadeusza Siwka z członkostwa w Plenum wyrażoną w liście z 2,1o.1969.

Poza tym zebranie plenarne załatwiło kilka dalszych spraw organizacyjnych. W ten sposób rozpoczął się również w organach naszego Związku proces dyferencjacji oraz normalizacji, przebiegający w całym społeczeństwie na terenie całej republiki. W

14 października 1969 = zebranie plenarne: Zwołane zostało poza planem, ponieważ na poprzednim nie zdołano wyczerpać przewidzianego programu obrad. Zaakceptowano sprawozdanie z pracy Związku za I półrocze i omówiono koncepcję pracy kulturalno=oświatowej oraz plan pracy na rok 1970.

4 listopada 1969 = zebranie prezydialne: omawiano ocenę ostatnich narad obwodowych, podano informacje w sprawie prelimi= narza budżetowego ZG na rok 1970, omawiano problem własnego wy= dawnictwa książkowego oraz różne sprawy organizacyjne: powołano z ramienia PZKO do Komitetu Narodowego naszego wkładu w budowę pomnika "Centrum Zdrowia Dziecka" w Warszawie. przewodniczącego ZG Ernesta Sembola i wiceprzewodniczącego ZG Józefa Macurę. Uz= godniono zwołać wspólne zebranie prezydiów zarządów głównych PZKO i SMP w celu omówienia dalszej działalności w ruchu młodzie= żowym.

17 listopada 1969 = zebranie Prezydium ZG: Omawiano przy obecności członków Prezydium ZG SMP problemy pracy młodzieżowej a zwłaszcza decyzję październikową ZG SMP, dotyczącą wstąpienia SMP do Związku Klubów Młodzieży na prawach autonomicznych. Pre= zydium ZG PZKO uzgodniło, że nie ma zamiaru ograniczać samodziel= ności młodzieży polskiej przy decydowaniu o dalszych losach or= ganizacji młodzieżowej, będzie respektowało decyzje ZG SMP, ale ze swej strony będzie jak najbardziej popierało wszelkimi dostęp= nymi środakami i firmami działalność tej młodzieży i równocześ= nie skieruje uwagę na intensywną działalność młodzieży zorgani= zowanej w PZKO oraz zespołach PZKO. Zagadnienia współpracy spre= cyzuje umowa między PZKO i SMP.

Następnie Prezydium zaznajomiło się z oceną przygotowaną przez Radę Naczelną HPC na temat pracy harcerskiej oraz projek= tem umowy o współpracy między HPC i PZKO. Uchwalono uczynić wszystko. aby w jak najkrótszym czasie powstały przy poszczegól= nych drużynach jak również przy Radzie Naczelnej HPC tzw. Koła Przyjaciół Harcerstwa.

Następnie przeanalizowano plan tematyczny miesięcznika "Zwrot" na rok 1970 zaprojektowany przez Radę Redakcyjną. Po drobnych uzupełnieniach uchwalono plan ten realizować, przy czym ustalono, że zagadnieniami "Zwrotu" powinni się w większej mierze niż dotychczas zainteresować członkowie ZG PZKO oraz działacze terenowi.

W sprawach organizacyjnych, poza innymi, Prezydium zatwier= dziło powołanie do życia Komitetu Miejskiego PZKO w Hawierzo= wie.

16 grudnia 1969 /wtorek/ = odbyło się zebranie plenarne ZG PZKO poszerzone o przewodniczących kół i przewodniczących komisji ZG w lokalu Klubu PZKO przy ul. Bożka. Głównym punktem obrad była "Ocena amatorskiego ruchu artystycznego". Materiał referował wiceprzewodniczący ZG PZKO Jan Pribula. Najpierw jednak odbył się krótki program kulturalny w wykonaniu zespołu "Niebieskie Gwiazdeczki" ze średniej szkoły ekonomicznej w Cz. Cieszynie oraz chórów czeskocieszyńskich.

W sprawach organizacyjnych załatwiono kilka subwencji i pożyczek z funduszu "Budowy świetlic", uzupełniono skład Rady Redakcyjnej "Zwrotu" o inż. Leopolda Wałoszka. Uchwalono również odezwę w formie listu ZG do członków i kół. którą opublikowano w "Głosie Ludu". Obrady zakończono przemówieniem noworocznym przewodniczącego ZG PZKO Ernesta Sembola i tradycyjną lampką wina.

Inne spotkania

Wiosenne narady obwodowe:

We wtorek, dnia 22 kwietnia 1969 odbyły się narady obwodowe we wszystkich obwodach. Wzięli w nich udział przedstawiciele, przede wszystkim przewodniczący kół oraz przedstawiciele ZG PZKO. Omówiono na nich przygotowania do "Dni Kultury Polskiej" przypadające na miesiąc maj. sytuację polityczną i projekt listu ZG PZKO do KC KPC.

Spotkania aktywu partyjnego kół PZKO

Tematem spotkania aktywu partyjnego zarządów kół PZKO dnia 17 października 1969 były uchwały przyjęte na wniosek grupy partyjnej ZG PZKO przez zebranie plenarne dnia 7 października 1969. Były to dwie odrębne narady a to dla powiatu frydecko-misteckiego w Trzyńcu przy obecności przedstawicieli 15 kół, zaś dla powiatu karwińskiego w Karwinie przy obecności przedstawicieli 35 kół, Uzasadnienie wszystkich podjętych przez Plenum ZG uchwał przedstawił sekretarz ZG PZKO Tadeusz Chrząszcz. Szczera partyjna dyskusja nie podważyła słuszności podjętych uchwał, przebijała z niej troska o zapewnienie warunków prawidłowego działania

organu związkowego i dotrzymania praworządności. Nie zabrakło również głosów domagających się konsekwentniejszego postępowania w wymaganiu dyscypliny jak partyjnej tak i związkowej. Obie odprawy były zwołane przy współudziale KP KPC w obu powiatach.

Jesienne narady obwodowe

W dniach 29 i 30 października 1969 odbyły się znowu w 10 miejscowościach narady obwodowe kół PZKO. Wzięli w nich udział prezesi i sekretarze kół oraz członkowie Plenum ZG PZKO. Frekwencja raczej nie zadowoliła. Brakowało ogółem przedstawicieli 23 kół. Omawiano przede wszystkim aktualną sytuację w Związku, przygotowanie Walnych Zebrań, które mają się odbyć w I kwartale 1970 roku. Dalej omawiano plan pracy na rok 1970 uwzględniając w nim problematykę 25-lecia CSRS oraz naszego związkowego "Roku Dziecka", 100. rocznicę urodzin Lenina oraz 85-lecie założenia Macierzy Szkolnej Księstwa Cieszyńskiego. Wiele czasu w dyskusji poświęcono sprawom harcerstwa, ruchu młodzieżowego, zmiany kadrowe w redakcji "Głosu Ludu" wyjaśnili obecni na naradach redaktorzy tego pisma.

Delegacje i kontakty

Delegacja ZG PZKO w Pradze

W środę, dnia 5 lutego 1969 bawiła w Pradze delegacja ZG PZKO w składzie: Ernest Sembol /przewodniczący/, Tadeusz Chrząszcz /sekretarz/, dr Józef Macura /wiceprzewodniczący/ i Jan Rusnok /członek Prezydium/. Delegację przyjął najpierw przewodniczący Czeskiej Rady Narodowej dr Čestmír Císař a następnie wicepremier Rządu Czeskiej Republiki Socjalistycznej dr Ladislav Adamec.

Celem wizyty było zaznajomienie czołowych przedstawicieli władz z sytuacją ludności polskiej w Czechosłowacji.

Delegacja ZG PZKO w KO KPC Ostrawa

Dnia 27 maja 1969 przyjął pierwszy sekretarz KO KPC L. Kovalčík delegację Prezydium ZG PZKO w składzie: Ernest Sembol, wiceprezes dr Józef Macura, sekretarz Tadeusz Chrząszcz i kierownik wydz. organizacyjno-gospodarczego Henryk Szmeja. W rozmowie wziął również udział sekretarz do spraw ideologicznych dr Vlad. Michný.

Omówiono zagadnienia związane z usprawnieniem działalności organów partyjnych oraz ze strony KO KPC prac rozpoczętych nad wprowadzaniem jednolitego systemu prac organów partyjnych w dziedzinie zagadnień narodowościowych. Uzgodniono termin spotkania Sekretariatu KO KPC z przedstawicielami ZG PZKO w celu omówienia procedury odnośnie powołania organu przedstawicielskiego polskiej grupy narodowej.

Delegacja wyraziła zaniepokojenie w związku z oddalaniem rejestracji SMP oraz przedstawiła swoją propozycję w sprawie planowanej przez KO KPC oceny kolektywu redakcyjnego "Głosu Ludu".

Delegacja na 20=lecie Csemadoku

Dnia 16 maja 1969 obchodził Związek Kulturalny Węgrów mieszkających w Słowacji swój jubileusz 20=lecia pracy. W Komarnie odbyło się uroczyste zebranie Związku, na które zaproszone również delegację PZKO. Wyjechali tam: Henryk Szmeja. mgr Emil Sztabla i Stanisław Kondziołka. W imieniu ZG PZKO mówił Henryk Szmeja. składając zarazem życzenia dalszej owocnej pracy. Wręczył również na ręce prezesa Csemadoku Dobosa. sekretarza Szöka i dr. Sabo nasz związkowy "Medal 20=lecia PZKO" za osiągnięcia w pracy kulturalnej. Csemadok otrzymał z okazji swego jubileuszu 20=lecia odznaczenie państwowe "Order Pracy".

Nasza delegacja otrzymała również "Plakietę 20=lecia Csemadoku" z podziękowaniem za owocną współpracę. Po oficjalnej części odbyło się przedstawienie węgierskiego teatru okręgowego z Komarna.

Delegacja ZG PZKO w Polsce

Na zaproszenie Towarzystwa Łączności z Polonią Zagraniczną "Polonia" w Warszawie wzięła udział w centralnych obchodach związanych z uroczystościami 25=lecia Polski Ludowej w Warszawie również delegacja ZG PZKO w składzie: Ernest Sembol, dr Józef Macura, dr Daniel Kadłubiec i Tadeusz Chrząszcz. Na tych uroczystościach spotkały się delegacje polonijne z 18 krajów i 4 kontynentów. Poza centralnymi uroczystościami odbył się szereg spotkań a zarazem zwiedzano najważniejsze miejsca w Warszawie jak Sejm, Belweder, Żelazową Wolę, Teatr Wielki /gdzie wystawia=

no akurat "Sprzedaną narzeczoną"/, cmentarz w Palmirach, złożono również wieniec na Grobie Nieznanego Żołnierza. Poza Warszawą zwiedzono Gdańsk, Frombork, Olsztyn. Pobyt w Polsce trwał 14 dni.

Delegacja Związku Nauczycielstwa Polskiego

W dniach od 11 do 15 listopada 1969 gościła na naszym terenie delegacja Związku Nauczycielstwa Polskiego z Polski składająca się z przedstawicieli niemal wszystkich województw Polskiej Rzeczpospolitej Ludowej. Członkowie delegacji zwiedzali nasze szkoły, nawiązywali kontakty poszczególnych województw z poszczególnymi pełnymi dziwięciolatkami, zapoznawali się z problematyką polskiego szkolnictwa na naszym terenie. Delegacja ta została również przyjęta w siedzibie ZG PZKO. W spotkaniu wzięli udział członkowie Prezydium ZG PZKO. Po zwiedzeniu naszego terenu /opiekunami byli dr Józef Macura, Józef Ondrusz, Jan Kotas = pracownicy Instytutu Pedagogicznego w Ostrawie oraz inspektor okręgowy Franciszek Szopa/, goście pojechali do Pragi.

Delegacja w Bydgoszczy

Na początku grudnia 1969 roku bawiła w Bydgoszczy na zaproszenie Kujawsko=Pomorskiego Towarzystwa Kulturalnego delegacja ZG PZKO w osobach: wiceprezes dr Józef Macura, sekretarz ZG Tadeusz Chrząszcz, członek Prezydium ZG Henryk Szmeja i członek Plenum Eugeniusz Fierla. Uzgodniono tam wymianę zespołów artystycznych na rok 1970. Odbyła się również konferencja prasowa w wyniku której prasa wojewódzka informowała o pobycie delegacji ZG PZKO i problematyce Związku swych czytelników, a tak samo przyjęcie u przewodniczącego Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej a równocześnie prezesa Kujawsko=Pomorskiego Towarzystwa Kulturalnego Aleksandra Schmidta, gdzie Związek nasz otrzymał pamiątkowy medal wspomnianego Towarzystwa.

Spotkanie to było początkiem nawiązania nowych kontaktów. Dotychczas ZG PZKO utrzymywał kontakty z Towarzystwem Miłośników Ziemi Tarnogórskiej w Tarnowskich Górach, Frontem Jedności Narodu w Raciborzu, Towarzystwem "Pojezierze" w Olsztynie i Związkiem Nauczycielstwa Polskiego.

Kontakty z Rzeszowszczyzną

W dniach 7 = 9 listopada 1969 odbył się w Mielcu Drugi Rzeszowski Jarmark Pieśni i Tańca. W imprezie tej wzięła również udział delegacja ZG PZKO w składzie: Anna Wacławikowa, Helena i Emil Śliwkowie.

Udział ten był wynikiem poprzednio nawiązanych kontaktów przez naszych przedstawicieli towarzyszących zespołowi "Olza", który brał udział w Festiwalu Zespołów Polonijnych w Rzeszowie w lipcu 1969 r.

Delegacja Towarzystwa "Polonia"

W związku z jubileuszem 15=lecia pracy Zespołu Pieśni i Tańca "Górnik" /patrz tamże/ gościła w ZG PZKO po raz pierwszy delegacja Towarzystwa Łączności z Polonią Zagraniczną "Polonia" z Warszawy z posłem dr. Frankowskim na czele.

I m p r e z y c e n t r a l n e P Z K O

Bal Reprezentacyjny ZG PZKO

Odbył się w sobotę dnia 15 lutego 1969 we wszystkich lokalach hotelu "Piast" w Czeskim Cieszynie. Poprzedzał go szereg odcinków"Konkursu balowego" w "Głosie Ludu" /w 5 numerach/, wywiady z "Księciem Cieszkiem" i kupony konkursowe /Interwiew spod wieży/. Główną wygraną był bilet na ten bal. W programie artystycznym wystąpili aktorzy Sceny Polskiej = Mokrowiecki, Suszka, Liberda, para taneczna z Polski /p. Ubdowie/, zespół taneczny "Olzy". Grała orkiestra PZKO z Błędowic. Współorganizatorem było koło czeskocieszyńskie PZKO. Przygotowano jedzenia wbród, same przysmaki "książęcej" kuchni a tak samo napoje: "Wino gęste jak miód", "Miodówka cieszkowska", "Miluchna" /warzonka/. Zaś wszystko można było nabyć jedynie za prawdziwe "grosze" książęce, które można było zakupić w banku Księcia Cieszki.

Nic więc dziwnego, że w tak specyficznej, "historycznej" atmosferze bawiono się wyśmienicie do późnych godzin nocnych a raczej wczesnych rannych.

Przegląd zespołów tanecznych

W przedwieczór zagajenia "Dni Kultury Polskiej" odbył się dnia 2 maja 1969 w sali hotelu "Piast" w Cz. Cieszynie przegląd zespołów tanecznych PZKO i SMP, zorganizowany przez zarządy główne PZKO i SMP /dział taneczny/.

W przeglądzie tym wzięło udział 8 zespołów tanecznych: zespół ze Sibicy /tańczący 15 lat/, "Młodość" z Darkowa, zespoły tanecznej z Górnej Suchej, Suchej Dolnej, Olbrachcic, Karwiny 6 oraz zespoły szkolne /dziecięce/ z Karwiny = Raju oraz Darkowa.

W programie brały również udział "Błękitne Gwiazdeczki" /piosenki/ oraz laureat tegorocznego Festiwalu Piosenki w Trzyńcu Jerzy Kaleta.

Całość prowadziła Hania Godulanka. Mankamentem była mała ilość widzów na sali.

D n i K u l t u r y P o l s k i e j

Jak już wspomniano ZG PZKO wraz z wielu kołami miejscowymi zorganizowali w maju 1969 szereg akcji w ramach tzw. "Dni Kultury Polskiej" w ramach obchodów jubileuszu 25=lecia Polski Ludowej. Oto przegląd najważniejszych akcji a ramach tych DKP:

Inauguracyjna Akademia

Odbyła się dnia 3 maja 1969 w Domu Kultury /teatr/ w Cz. Cieszynie. Zjawili się na niej liczni i zacni goście: ambasador PRL w Pradze Włodzimierz Janiurek, konsul generalny PRL mgr Jan Korczyński, wiceprzewodniczący Czeskiej Rady Narodowej dr František Válek, sekretarz Czeskiej Egzekutywy KC KPC dr Jaroslav Kozel, kierownik wydziału ideologicznego KO KPC dr A. Pasz, kierownik wydziału szkolnictwa i kultury ORN dr Emerich Mistecký, sekretarz KO FN J. Závodský i wiele innych. Zagajał przewodniczący ZG PZKO Ernest Sembol, przemawiali konsul generalny Jan Korczyński i dr Jaroslav Kozel.

Program artystyczny wykonali: Chór Nauczycieli Polskich, chór żeński "Harfa" z Cz.Cieszyna, zespół pieśni i tańca "Olza", zespół pieśni i tańca "Górnik", kwartet męski PZKO Orłowa, sekstet żeński "Melodia" z Suchej Górnej, chór mieszany z Nawsia oraz soliści: Wanda Miech, Franciszek Polednik, Władysław Sikora, Jadwiga Niemcowa.

Przy tej okazji konsul gen. PRL Jan Korczyński przekazał dla zespołu "Górnik" dar polskich władz w postaci 6 kompletów strojów łowickich.

Wystawa SLA

Również w sobotę dnia 3 maja 1969 otwarta została w foyer Teatr Czeskocieszyńskiego WYSTAWA SLA, która była dostępna dla publiczności aż do 11 maja 1969. Wystawiali tu swe dzieła: Gustaw Fierla. Dominik Figurny, Bronisław Liberda, Jan Szkwara, Karol Piegza, Władysław Pasz, Jan Rykała, grafikę Tadeusz Berger a rzeźbę również Bronisław Firla.

Przemówienie okolicznościowe wygłosił przewodniczący SLA inż. Bronisław Firla.

Seminarium reżyserów i rewia małych zespołów

W piątek, dnia 8 maja 1969 odbyło się w Domu PZKO w Stonawie po południu seminarium dla reżyserów zespołów teatralnych PZKO, SMP i szkolnych. W programie tego seminarium referat na temat "Zadania i formy amatorskiego ruchu teatralnego" wygłosił mgr Żyromski z Polski.

Wieczorem w tej samej sali odbyła się rewia małych zespołów scenicznych, której urozmaiceniem były występy artysty Sceny Polskiej Mokrowieckiego oraz ob. Bajera w pamimie. Zaś w rewii występowały zespoły:

Zespół SMP Karpętna z montażem poetyckim pt. "To jest miłość" w układzie tekstów Gustawa Sajdoka. Kierownikiem zespołu był Gustaw Sajdok.

Zespół PZKO Niebory = Klub "Pod Świecznikiem" = z montażem poezji ludowej pt. "Zolyty" i jednoaktówką Adama Wawrosza pt. "Niedzielne popołudnie". Kierownikiem zespołu była Helena Franek.

Zespół PZKO Mistrzowice ze sztuczką Adama Wawrosza pt. "Katastrofa". Reżyserem był Henryk Faja.

Zespół PZKO Skrzeczoń pokazał program składany na temat "To i owo na wesoło o kobiecie". Kierownikiem zespołu był Konstanty Krzystek.

Całość programu prowadziła Genia Kania.

Spotkanie z poezją

W sobotę, dnia 10 maja 1969 zorganizowane zostało w świetlicy Koła /była Zborówka/ w Błędowicach Dolnych zebranie pt. "Spotkanie z poezją". Referat na temat twórczości poetyckiej wygłosił mgr Rosner z Polski. Obecni byli: Tadeusz Chrząszcz, Franciszek Szopa, Henryk Jasiczek. Prowadziła Zofia Kowalczyk. W ramach zebrania udała się delegacja z kwiatami pod pomnik ofiar hitleryzmu w Żywocicach.

Po zebraniu, w drugiej części, Teatrzyk Poezji ZG PZKO przedstawił montaż poetycki pt. "Słowacki". Oprócz tego recytowane wiele wierszy jak "Podróż Agaty dookoła świata", "Mazowsze" Broniewskiego, "Rapsod o Oszeldzie Pawła Kubisza, "Zaczarowana dorożka" Gałczyńskiego. Całość programu prowadziła Eugenia Kania. Wszyscy wykonawcy otrzymali kwiaty i książkę Henryka Jasiczka pt. "Blizny pamięci". Udział 150 osób.

Spotkanie działaczy teatralnych we Wędryni

W niedzielę, dnia 11 maja doszło w sali "Czytelni" we Wędryni do spotkania towarzyskiego działaczy amatorskiego ruchu teatralnego na naszym terenie. Spotkanie to zagaił przewodniczący Komisji Teatralnej ZG Alojzy Kudzielka. Zebrało się ponad 60 aktywistów teatralnych i gości /wśród nich: dr Ludwik Brożek, Jan Trombik = przewodniczący MRN Wędrynia, Jan Bocek = przewodniczący komisji szkolno=kulturalnej MRN Wędrynia, Tadeusz Chrząszcz = sekretarz ZG/.

Referat na temat: "Zarys rozwoju amatorskiego ruchu teatralnego na Śląsku Cieszyńskim do wybuchu II wojny światowej" wygłosił dr Ludwik Brożek. Drugi referat był raczej typu sprawozdawczego pt. "O drogach rozwoju amatorskiego ruchu teatralnego w ramach PZKO i SMP oraz o perspektywach dalszej działalności amatorskiej na naszym terenie".

Wieczorem w tej samej sali odbyło się przedstawienie sztuki Jerzego Zawieyskiego pt. "Miłość Anny" w wykonaniu zespołu teatralnego z Wędryni.

Wieczór Moniuszkowski w Karwinie

W sobotę, dnia 17 maja 1969 zorganizowano w sali Domu Kultury w Karwinie VI = Nowym Mieście WIECZÓR MONIUSZKOWSKI dla uczczenia 150. rocznicy urodzin /5.5.1819/ tego wielkiego muzyka i kompozytora. Organizatorem wieczoru było Zrzeszenie Śpiewacze ZG PZKO. Gośćmi tego wieczoru byli: konsul PRL mgr Józef Kowalski, mgr Leon Markiewicz z Katowic, prof. Karol Hławiczka, delegacja ZG PZKO z prezesem Ernestem Sembolem.

Udział wzięły w wykonaniu programu połączone chóry męskie Chór Nauczycieli Polskich i "Hasło" Orłowa pod batutą Eugeniusza Fierli i Brunona Rygla, połączone chóry żeńskie "Harfa" Cz.Cieszyn i "Halka" Stonawa pod dyrekcją Alojzego Kalety, chór mieszany "Przyjaźń" pod batutą Józefa Wierzgonia, kwartet smyczkowy Pawła Kalety z Trzyńca, orkiestra smyczkowa Klubu Zakładowego Kopalni Czechosłowackiej Armii w Karwinie oraz soliści: Jadwiga Niemiec, Wanda Przeczek, Tadeusz Błanik i recytatorzy.

Chóry męskie wykonały "Poloneza" z opery Halka i pieśń "Znaszli ten kraj", chóry żeńskie = "Chór" ze "Strasznego dworu" i "Prząśniczkę", chór "Przyjaźń" = "Chór niedzielny" z "Halki" i "Mazura" ze "Strasznego dworu". Soliści Wanda Przeczkowa = "Polna różyczka", "Recytatyw" i "Cavatina" z 4 aktu "Halki", partię solową z "Chóru kobiet" w towarzystwie Krysi Kubiczek, Jadwiga Niemiec = "Wiosna" i "Recytatyw z dumką" z opery "Verbum nobile", Tadeusz Błanik /bas/ balladę "Trzech budrysów" i "Pieśń Skołuby" ze "Strasznego dworu". Dalsi soliści: Karol Poncza, Jarosław Kornas, akompaniatorki M.Helisowa, Marta Bury i M.Niemcowa. Dwie recytatorki: Bronisława Milerska i Halina Dorda = wiersze = Deodymy"Książę muzyki naszej" i T.Lenartowicza "O pieśniach gminnych".

Słowo wstępne wygłosił Józef Firla, kierownik Zrzeszenia Śpiewaczego, słowo wiążące pojedyncze punkty Zofia Kowalczykowa.

Seminarium śpiewacze w Cz. Cieszynie

Następnego dnia, tj. w niedzielę 18 maja 1969 przed

południem odbyło się w Czeskim Cieszynie seminarium dla działaczy ruchu śpiewaczego. Prelekcję na temat "Historia śpiewu chóralnego" wygłosił mgr Brunon Rygiel, zaś na temat "Rola chóru w muzyce współczesnej" mówił kierownik katedry teorii muzyki Państwowej Wyższej Szkoły Muzycznej w Katowicach mgr L. Markiewicz.

Seminarium folklorystyczne

W sobotę, dnia 24 maja 1969 odbyło się całodniowe seminarium folklorystyczne w salce "Czytelni" w Jabłonkowie. Z gości wymienić trzeba p. Iwanków oraz ob. Poloczka z Cieszyna /Polska/. Seminarium zagaił w imieniu gospodarzy Antoni Kluz, przewodniczący Koła PZKO w Jabłonkowie, obrady prowadził przewodniczący sekcji folklorystycznej ZG PZKO dr Daniel Kadłubiec. Podstawowy referat na temat zbierania tekstów ludowych wygłosiła dr Dorota Symonides z Opola.

Równocześnie w "Czytelni" /sala/ zainstalowano wystawę fotografii Karola Piegzy.

Wieczorem zaś odbył się przegląd albo "Rewia zespołów regionalnych", w której występowały zespoły "Gorol", "Sibica", chór z Nydku, trio z Mostów przy Jabłonkowie oraz gawędziarze: Jura, Maciej, Michoł, Suczkowa, Bojkowa, Martynkowa /z Polski i Sałajki/ i Czeczotkowa /Górna Łomna/.

Wieczorem byli też obecni oficjalni goście, jak delegacja ZG PZKO /Ernest Sembol/, delegacja Huty Trzyniec = wicedyrektor Ovčář, goście z Polski. Rewię zagaił dr Daniel Kadłubiec.

Zakończenie DKP = przegląd zespołów szkolnych

W niedzielę, dnia 25 maja 1969 w sali hotelu "Piast" urządzono na zakończenie oficjalne "Dni Kultury Polskiej" przegląd zespołów szkolnych. Obecni byli również goście: konsul generalny PRL Jan Korczyński, konsul mgr Edward Dziechciarek, inp. ORN w Ostrawie J. Slíva, insp. ORN Franciszek Szopa, przewodniczący Wydziału Szkolnictwa PRN w Karwinie O. Erkner, dyrektor Domu Oświaty w Karwinie J. Neuwirth, przedstawiciele ZG PZKO, ZG SMP i Rady Naczelnej HPC.

Przemówienie okolicznościowe wygłosił Henryk Jasiczek. Program artystyczny wykonały chóry szkolne. Występowało blisko 500 śpiewaków i śpiewaczek, 10 zespołów dało 46 pozycji pieśniowych. Śpiewano utwory Mozarta, Brahmsa, Schuberta, Moniuszki i innych polskich kompozytorów, Eugeniusza Fierli, Pawła Kalety, Edwarda Kaima i wiele pieśni ludowych.

Najlepiej się prezentował chór szkoły jabłonkowskiej "Jabłoneczka" z dyrygentem naucz. Józefem Mazurem, potem chór szkolny z Karwiny IV = Raju pod kierownictwem naucz. Danuty Grabowskiej, potem dalsze chóry z Trzyńca = Osiedla /dyryg. Danuta Żyła/, szkoły w Gnojniku /dyryg. Władysław Cieślar/, szkoły z Suchej Górnej /dyryg. Janina Czaja/. Występowały również chóry z Karwiny I /dyryg. Otokar Winkler/. Karwiny II = Henryk /dyrg. Rudolf Wojnar/, Orłowa II = Łazów /dyryg. Brunon Rygiel/ oraz dwa chóry szkoły czesko-cieszyńskiej /dyryg. Henryk Kotas i Edward Kaim/.

Mankamentem tej imprezy była stosunkowo mała frekwencja ze strony publiczności.

Spotkanie z młodzieżą studencką

W ramach "Dni Kultury Polskiej" doszło również do szeregu spotkań aktywistów PZKO, SMP i HPC z młodzieżą szkolną oraz gronami nauczycielskimi.

Bardzo miłe było wtorkowe spotkanie /27.5.1969/ przedstawicieli ZG PZKO /Ernest Sembol, Henryk Szmeja i Karol Gąsior/, ZG SMP /sekretarz Jan Walczysko/ i naczelnictwa HPC /Anna Krzywoniowa/ z polskimi klasami Średniej Szkoły Ekonomicznej w Cz. Cieszynie. Prezes Ernest Sembol obok informacji o Związku podziękował młodzieży za pracę kulturalno = oświatową, wręczając wychowankom album "Krajobraz naszych serc". Program artystyczny wykonał zespół dziewcząt "Niebieskie gwiazdeczki" /recytacja i piosenki/.

Takie samo spotka ie odbyło się również we wtorek rano z młodzieżą szkoły zdrowotnej w Orłowej. Wzięli w nim udział przewodniczący ZG PZKO Ernest Sembol i Henryk Szmeja. Były ciekawe zaptytania ze strony młodzieży a był również program artystyczny.

Odbyło się również spotkanie z młodzieżą Podstawowej Szkoły Rolniczej w Cz. Cieszynie. Spotkanie odbyło się wspólnie z młodzieżą Technikum Rolniczego w Cz. Cieszynie. Zastępca dyrektora szkoły inż. Fryda zapewnił przedstawicieli ZG PZKO /przewodniczący Ernest Sembol, sekretarz Tadeusz Chrząszcz, kierownik wydziału Henryk Szmeja/, że szkoła będzie dobrze wychowywała do pracy społecznej swych uczniów.

Wszędzie na tych spotkaniach wręczano kwiaty a wychowawcom album "Krajobraz naszych serc".

Podobne spotnaia organizowały poszczególne koła PZKO w ramach "Dni Kultury Polskiej" z młodzieżą i gronami nauczycielskimi miejscowych szkół dziewięcioletnich. Wszystkie spotkania przebiegły w bardzo serdecznej atmosferze i przyczyniły się do nawiązania ściślejszego kontaktu Koła PZKO z gronem i dyrekcją szkoły a tak samo Stowarzyszeniem Rodziców i Przyjaciół Szkoły.

Przed konferencją Polaków

W dniach 4 = 10 lipca 1969 odbyły się w Karwinie, Cz. Cieszynie i Trzyńcu spotkania informacyjne przedstawicieli ZG PZKO z delegatami wybranymi na publicznych zebraniach PZKO na konferencję Polaków w CSRS. Z ramienia ZG PZKO udział wzięli: Ernest Sembol = przewodniczący ZG, Tadeusz Chrząszcz = sekretarz ZG, Jan Rusnok = redaktor naczelny "Zwrotu" i dr Józef Macura = poseł do Czeskiej Rady Narodowej.

W ciągu spotkania zaznajomiono również delegatów ze składem komitetu przygotowawczego, do którego weszli: Ernest Sembol, Tadeusz Chrząszcz, dr Tadeusz Siwek, Emil Kantor /poseł do CRN/, Bobrek /członek KC KPC/, P. Czudek /członek KO KPC/, Elżbieta Ociskowa /poseł ORN/, inż. W. Machej, A. Krzywoniowa, insp. Franciszek Szopa, Władysław Niedoba, Bernard Pawlas, Rudolf Ochman, W. Stebel, prof. W. Josiek, W. Biłko, ks. Adolf Ważoszek i biskup ew. a.w. Jerzy Cymorek. Na przewodniczącego komitetu proponowano dr Józefa Macurę, na sekretarza redaktora Jana Rusnoka.

Uroczysta akademia wrześniowa

Zarząd Główny PZKO urządził z okazji 25. rocznicy Słowackiego Powstania Narodowego oraz 30. rocznicy wybuchu II wojny światowej UROCZYSTĄ AKADEMIĘ w sali hotelu "Piast" w Cz. Cieszynie, w piątek, dnia 5 września 1969.

Wśród gości znajdowali się między innymi: konsul PRL mgr Edward Dziechciarek, wicekonsul PRL Józef Kowalski, pierwszy sekretarz Komitetu Centralnego Frontu Narodowego Czeskiej Republiki Socjalistycznej Mil. Vacík, członek CK FN CSR František Rohánek, za KO FN Ostrawa Jaromír Kuboň, za KP KPC Karwina inż. Rudolf Biber, sekretarz KP KPC Frydek = Mistek František Vraník, członek Prezydium KP FN Karwina dr Alois Kunčar, za KP FN Frydek = Mistek Maksymilian Klich, sekretarz KP PZPR Cieszyn Franciszek Heglarz, prezes ZBOWiD Cieszyn płk. Jan Krasowski, przewodniczący ZP Związku Bojowników Antyfaszystowskich w Karwinie Henryk Hrabiec oraz dalsi dwaj członkowie Emil Funiok i Alojzy Kudziełka, przewodniczący ZG SMP Władysław Josiek, przedstawiciele Rady Naczelnej HPC inż. Mieczysław Piszczek /komendant/ i Janina Matloch. przewodniczący Rady Redakcyjnej "Głosu Ludu" Stanisław Kondziołka oraz uczestnik Słowackiego Powstania Narodowego Józef Kluz.

Akademię zagaił sekretarz ZG PZKO Tadeusz Chrząszcz. Potem przemówił I sekretarz KC FN CRS Milan Vacík. Dalej przemawiali jeszcze: Ernest Sembol, przewodniczący ZG PZKO i płk. Jan Krasowski, prezes ZBOWiD=u z Cieszyna. Na zakończenie oficjalnej części wiceprzewodniczący ZG PZKO, poseł do CRN dr Józef Macura odczytał rezolucję, którą uczestnicy akademii zaakceptowali rzęsistymi oklaskami. Skierowana była do KC KPC i KC FN CRS w Pradze. Poza tym uchwalono list do ambasadora PRL Włodzimierza Janiurka w Pradze.

Po części oficjalnej program artystyczny wykonali: chór żeński "Harfa" z Cz. Cieszyna, kwartet męski Piechaczka z Trzyńca. Konferansjerem był aktor Sceny Polskiej Marek Mokrowiecki.

Zagajenie Miesiąca Oświaty, Książki i Prasy 1969

Dnia 26 września 1969 została otwarta w salkach ZG PZKO w Cz. Cieszynie w ramach obchodów 25=lecia PRL i na zagajenie tegorocznego MOKiP=u wystawa pt. "Polskie Ziemie Zachodnie i Północne" udostępniona ZG PZKO przez konsulat generalny PRL w Ostrawie. W uroczystym otwarciu wzięli udział: konsul PRL mgr Edward Dziechciarek, przedstawiciel KP KPC Frydek = Mistek Jan Wojnar, przedstawiciele MRN i MK FN z Cz. Cieszyna, PRN w Karwinie, ZG SMP, RN HPC i przedstawiciele prasy.

Przemówienie okolicznościowe wygłosił przewodniczący ZG PZKO Ernest Sembol. Program artystyczny wykonali studenci czeskocieszyńskich szkół selekcyjnych.

Kiermasz książki polskiej

W ramach tradycyjnego Miesiąca Oświaty, Książki i Prasy nastąpiło w dniu 24 listopada 1969 uroczyste otwarcie ósmego kolejnego kiermaszu książki polskiej umieszczonego w salach ZG PZKO w Cz. Cieszynie. Uroczystego otwarcia dokonał dyrektor przedsiębiorstwa państwowego Kniha w Ołomuńcu, tow. Simon. Jak zwykle organizatorami tej imprezy są: Kniha, ARS Polona i ZG PZKO. Wystawa połączona ze sprzedażą trwała 14 dni.

W ramach rozpoczęcia wystawy przemówił również do licznie zgromadzonych gości, miłośników książki Ernest Sembol, przewodniczący ZG PZKO. W otwarciu wzięli również udział: konsul generalny PRL Jan Korczyński, konsul mgr Edward Dziechciarek, przedstawiciele ARS Polony i Polskich Nagrań z Warszawy, Powiatowej Rady Narodowej i Powiatowej Bibioteki w Karwinie a także przedstawiciele prasy.

Jesienne randez=vous

Tradycyjna już impreza charakteru młodzieżowego a mianowicie Jesienne randez=vous odbyło się w sobotę, dnia 15 listopada 1969 w sali hotelu "Piast" w Cz. Cieszynie. Wśród wykonawców programu byli amatorzy /Władysław Kaleta, Jerzy Kaleta, Władysław Sikora/, młodsza generacja aktorów Sceny

Polskiej /Dasza Foniok, Rudolf Moliński, Marek Mokrowiecki, Karol Tyrlik/, zespół taneczny "Górnika",orkiestra młodzieżowa "Junours 69" z Dąbrowej i "Wikingowie" z Błędowic Dolnych, z zespołów małych form klub "Pod świecznikiem" z Nieborów.

Aranżerem całości i konferansjerem był Marek Mokrowiecki. W programie, według oceny "fachowców" był od czasu do czasu dobry dowcip, ale zabrakło jednak jednolicących całość momentów, gradacji i swoistej intymnej atmosfery.

Otwarcie "Klubu PZKO" przy ulicy Bożka

Jak już wspomniano w dziale o zebraniach plenarnych ZG w dniu 16 grudnia 1969 dokonano oficjalnego otwarcia "Klubu PZKO" przy ulicy Bożka w Cz. Cieszynie w czasie zagajenia plenarnego zebrania ZG PZKO.

Z objektu od lat opuszczonego i poważnie zniszczonego potrafiono wytworzyć ładny a nawet bardzo ładny ośrodek kulturalny. Właścicielem i gospodarzem /administratorem/ objektu jest ZG PZKO, który zakupił ten dom od Gminy Żydowskiej w Ostrawie w r. 1967 za okrągło 40 tysięcy Kčs. Koszt przebudowy i odbudowy wyniósł okrągło 400 tysięcy Kčs, ale się opłacił. Powstał tak potrzebny lokal dla potrzeb pracy kulturalno=oświatowej jak ZG PZKO tak i czeskocieszyńskiego Koła PZKO.

Trzeba zaznaczyć, że inicjatorem całej akcji był kierownik wydziału organizacyjnego ZG Henryk Szmeja.

Randez=vous 40=latków

Na skutek żądań ze strony członków kończących 40. rok życia jak również starań działu Życia Towarzyskiego ZG PZKO doszło do imprezy w specjalnej atmosferze w ramach uroczystości otwarcia Klubu PZKO przy ulicy Bożka na zakończenie roku 1969. Spotkanie 40=latków udało się wyśmienicie zgodnie z powiedzeniem "to są momenta, co się pamięta".

Spotkanie prowadziła dwójka konferansjerów, aktorów Sceny Polskiej = Marek Mokrowiecki i Karol Suszka. Wśród wykonawców programu byli jako piosenkarze Dasza Foniok i

Alojzy Kaleta, dalej Rudolf Moliński oraz kwintet czeskocie= szyńskiego Koła PZKO. W programie wystąpili również: Wanda Łysek i Ernest Sembol.

Wielkim wzięciem cieszyły się gry i zabawy oraz kon= kursy w celu zdobycia Nagrody Prezesa i Wielkiego Kotylionu.

K o n k u r s y

Konkurs kulinarny

Komisja Ruchu Kobiet ogłosiła zaraz na początku roku konkurs kulinarny pod hasłem "Tanio, prędko, smacznie i zdrowo". Przesyłane do konkursu przepisy kulinarne miały obejmować: a/ ilość produktów oraz ich cenę; b/ opis pracy /przyrządzania/; dane na ile osób potrawa jest przewidziana; d/ oznaczenie, czy danie jest traktowane jako posiłek zasad= niczy, czy dodatek.

W przewidzianym terminie /28.2.1969/ wpłynęły do ZG PZKO 32 przepisy konkursowe. Komisja przyznała nagrody w następującej kolejności: I nagroda = żelazko elektryczne = Anna Słowik z Orłowej, II = lampa stołowa = Anna Lancowa z Trzyńca, III = komplet lampek do wina = Janina Hyrnikowa z Żukowa, IV = porcelanowy komplet deserowy = Raszkowa z Nieborów, V = aluminiowy garnek = Ada Polókowa z Karwiny.

Ronkurs Recytacji i Prozy Artystycznej

Tegoroczny konkurs recytacji i prozy artystycznej zor= ganizowany był ponownie przez komisję teatralną i żywego słowa ZG PZKO. Eliminacje obwodowe odbyły się w terminie 25 stycznia = 15 lutego 1969. Wzięło w nich udział 267 uczest= ników z 19 szkół a to: PDSP Błędowice = 13, Sucha Górna = 20, Karwina I = 14, Karwina II = Henryk = 2, Karwina VI = 14, Stonawa = 10, Czeski Cieszyn = 51, Orłowa Łazy = 15, Lutynia Gżrna = 8, Jabłonków = 19, Mosty k. Jabłonkowa = 2, Nawsie = 5, Bystrzyca = 19, Nydek = 8, Karpętna = 5, Wędrynia = 17, Trzyniec I = 13, Trzyniec VI = 27 i Gnojnik 5 uczestników.

Założenia programowe konkursu przewidywały głównie repertuar związany w miarę możliwości tematycznie z obchodami rocznic Tadeusza Kościuszki, Juliusza Słowackiego, Stanisława Wyspiańskiego, Stanisława Moniuszki, Fryderyka Chopina, Adami Mickiewicza itd. z podkreśleniem pierwiastków patriotycznych. Na ogół zastosowano się do tych założeń. Ze wspomniany 267 uczestników eliminacji obwodowych zakwalifikowało się do eliminacji powiatowych 81 recytatorów.

Powiatowe eliminacje konkursu eceniała komisja w składzie: Alojzy Kudzielka, Zofia Kowalczykowa, Otokar Matuszek, Konstanty Krzystek i Jan Pyszko. Do eliminacji centralnych zakwalifikowali się:

Kategoria I:

Powiat Frydek = Mistek: Urszula Piegza, PDSP Jabłonków
Barbara Menšik, PDSP Bystrzyca
Halina Cieślar, PDSP Bystrzyca
Zbigniew Zubek, PDSP Trzyniec

Powiat Karwina:
Leszek Balon, PDSP Karwina 6
Hania Holesz, PDSP Orłowa 4 = Lutynia
Irena Króliczek, PDSP Sucha Górna
Barbara Suchanek, PDSP Sucha Górna

Kategoria II:

Powiat Frydek = Mistek:
Aurelia Dorda, PDSP Jabłonków
Helena Janiczek, PDSP Bystrzyca
Ewa Kowala, PDSP Trzyniec 6
Marta Kawulok, PDSP Jabłonków

Powiat Karwina:
Anna Bystroń, PDSP Cz. Cieszyn
Hania Jeżowicz, PDSP Orłowa 4 = Lutynia
Renata Korpak, PDSP Orłowa 2 = Łazy
Jolanta Stala, PDSP Karwina 6

Kategoria III:

Powiat Frydek = Mistek:
Renata Huczała, PDSP Gnojnik
Anna Raszka, PDSP Bystrzyca
Małgorzata Trombik, PDSP Trzyniec I
Maria Zimna, PDSP Jabłonków

Powiat Karwina:

Piotr Kazik, PDSP Cz. Cieszyn

Maria Konesz, PDSP Karwina 6
Miriam Krygiel, PDSP Sucha Górna
Bogumiła Urban, PDSP Sucha Górna

Kategoria IV:

Powiaty Frydek=Mistek i Karwina:

Halina Dorda, OSS Cz. Cieszyn
Wiesława Fierla, OSS Cz. Cieszyn
Halina Hila, OSS Orłowa 2 = Łazy
Paweł Klus, OSS Cz. Cieszyn
Bronisława Milerska, OSS Cz. Cieszyn
Małgorzata Prymus, SSE Cz. Cieszyn
Józef Sadowski, OSS Cz. Cieszyn

Pod koniec kwietnia 1969 r. odbyły się w Cz. Cieszynie eliminacje centralne,które wyłoniły następujących zwycięz= ców tegorocznego konkursu w poszczególnych kategoriach:

Kategoria I: 1. Barbara Menšik, PDSP Bystrzyca
2. Hania Holesz, PDSP Orłowa 4 = Lutynia
3. Urszula Piegza, PDSP Jabłonków
Wyróżnienie: Irena Króliczek, PDSP Sucha Górna

Kategoria II: 1. Renata Korpak, PDSP Orłowa 2 = Łazy
2. Helena Janiczek, PDSP Bystrzyca
3. Hania Jeżowicz, PDSP Orłowa 4 = Lutynia
Wyróżnienie: Anna Bystroń, PDSP Cz. Cieszyn

Kategoria III: 1. Małgorzata Trombik, PDSP Trzyniec
2. Miriam Krygiel, PDSP Sucha Górna
3. Bogumiła Urban, PDSP Sucha Górna
Wyróżnienie: Myria Konesz, PDSP Karwina 6

Kategoria IV: 1. Paweł Klus, OSS Cz. Cieszyn
2. Halina Hila, OSS Orłowa 2 = Łazy
3. Halina Dorda, OSS Cz. Cieszyn
Wyróżnienie: Jolanta Świerczek, ESS Cz.Cieszyn

Zwycięzcy trzech pierwszych miejsc w każdej kategorii wzięli udział w przeglądzie zwycięzców dnia 10 maja 1969 w Błędowicach w ramach "Dni Kultury Polskiej".

Młodzieżowy konkurs recytacji

Zorganizowany był przez Dział Pracy z Książką ZG PZKO wraz z Ośrodkiem Metodycznym Powiatowej Biblioteki w Karwinie w celu podniesienia rangi wychowawczej czytelnictwa. Uczestnicy byli podzieleni na V kategorii a dla każdej kategorii wyznaczono odpowiednią książkę konkursową: Były to dla kategorii:

I = dziatwa klasy 3 = "Rogaś z doliny Roztoki, M. Kownackiej
II = dziatwa klasy 4 = Co słychać tam na dole, K.Dembickiego
III = dziatwa klasy 5 = Latająca klasa, Kärstnera
IV = dziatwa klas 6 i 7 = Pan Samochodzik i Templariusze, Z. Nienacki
V = dziatwa klas 8 i 9 = Długi deszczowy tydzień, J.Broszkiewicz

Eliminacje powiatowe odbyły się w powiecie karwińskim dnia 1 i 2 kwietnia 1969 w budynku PDSP Karwina I a wzięło w nich udział 238 uczestników z 10 szkół. Dla powiatu frydecko=misteckiego odbyły się one dnia 12 kwietnia 1969 w budynku PDSP Trzyniec I z udziałem 169 uczestników z 11 szkół. Pogadanki w ramach eliminacji powiatowych prowadziła komisja, złożona z członków odpowiedzialnych za poszczególne kategorie, a to:

dla powiatu Karwina:

w kategorii I	Irena Bonczek
w kategorii II	Anna Zawadzka
w kategorii III	Wanda Kondziołka
w kategorii IV	Halina Kowalczyk
w kategorii V	Danuta Ondruch

dla powiatu Frydek=Mistek:

w kategorii I	Irena Bonczek
w kategorii II	Anna Zawadzka
w kategorii III	Emma Jurzyca
w kategorii IV	Halina Kowalczyk
w kategorii V	Zofia Sajdok

Eliminacje centralne odbyły się dnia 26 kwietnia 1969 w Cz. Cieszynie formć "Zgaduj = zgaduli" w 4 konkurencjach. W kategorii I i II oprócz pytań indywidualnych odbył się konkurs rysunkowy, który oceniali plastycy /Bronisław Liber=da i Bronisław Firla/, układanki i inne konkurencje. W ka=tegorii III i IV przygotowano krzyżówki związane tematycznie z wyznaczonymi książkami. Zdobywcami pie wszych trzech miejsc w każdej kategorii byli:

Kategoria I
1. Ewa Makówka, PDSP Stonawa
2. Bronisław Wijacki, PDSP Karwina 2=Henryk
3. Lidia Orszulik, PDSP Nowy Bogumin

Kategoria II
1. Czesław Kiedroń, PDSP Sucha Górna
2. Adam Donocik, PDSP Cz. Cieszyn
3. Paweł Branny, PDSP Cz. Cieszyn

Kategoria III
1. Bohdan Kubiński, PDSP Dolna Leszna
2. Piotr Donocik, PDSP Cz. Cieszyn
3. Danuta Krzywoń, PDSP Trzyniec I

Kategoria IV
1. Janusz Wałoszek, PDSP Karwina I
2. Tadeusz Marcinia, PDSP Stonawa
3. Henryk Mazur, PDSP Trzyniec I

Kategoria V
1. Orszulik, PDSP Sucha Górna
2. Anna Krzyżanek, PDSP Bystrzyca
3. Bronisława Rygiel, PDSP Karwina I

Zwycięzcy otrzymali wartościowe nagrody książkowe, pozostali uczestnicy również książki za udział względnie wy=różnienie. Konkurs w tej formie organizowany był po raz pierwszy. Przy ocenie postanowiono wyznaczać w przyszłości dla każdej kategorii przynajmiej 3 książki w celu dnia moż=liwości wyboru z dziedziny zainteresowań osobistych dziecka.

Konkurs Szkolnych Zespołów Teatralnych

Tegoroczny konkurs szkolnych zespołów teatralnych prze=biegał w okresie od 1 października 1968 do 31 maja 1969. Brało w nim udział 25 szkolnych zespołów teatralnych z obu powiatów, frydecko=misteckiego i karwińskiego. Były to: w kategorii I /PDSP 1=5 rn/: Gródek, Jabłonków, Pioseczna, Koszarzyska, Łąki nad Olzą, Lutynia Górna, Nydek, Ropica, Trzycież, Trzyniec = Podlesie, Tyra;

w kategorii II (klasy I=5 PDSP pełnych): Hawierzów=Błędowice, Stonawa, Trzyniec= Osiedle;
w kategorii III (klasy 6=9 PDSP pełnych): Bystrzyca, Gnojnik, Mosty p.Jabłonkowem, Karwina=Miasto, Karwina 2 = Henryk, Sucha Górna.
w kategorii IV (dodatkowej): oceniano r e w i e: Cz.Cieszyn, Karwina 6, Mosty p. Jabłonkowem, Trzyniec I.

Komisja konkursowa zwracała uwagę na dobór sztuki, dykcję, sytucje sceniczne, celowość wkładek muzycznych i tanecznych, dekoracje, oświetlenie, kostiumy i charakteryzację.

Konkurs na pieśń młodzieżową

ZG PZKO = dział śpiewaczo=muzyczny rozpisał w czerwcu 1969 r. konkurs na pieśń harcerską lub młodzieżową do tekstu wyrażającego życie i dężności ruchu harcerskiego czy młodzieżowego. Termin zamknięcia konkursu ustalono na 31 grudnia 1969 więc jego wyniki będą znane dopiero w przyszłym roku kalendarzowym.

Konkurs literacki

W październiku 1969 r. ogłosił również ZG PZKO z okazji 25=lecia Wyzwolenia naszego państwa przez Armię Radziecką oraz w związku z ogłoszeniem w r. 1970 "Roku Dziecka" konkurs literacki na utwory:

a) opowiadanie na temat: "Moje spotkanie z wolnością" (w r. 1945)
b) opowiadanie, nowelę względnie zbiorek krótkich próz
c) poemat, zbiorek wierszy, tekst do pieśni, fraszki i inne krótkie utwory literackie.
d) jednoaktówkę, obrazek sceniczny, względnie inny materiał świetlicowy.

Celem konkursu było przede wszystkimzdobycie prac związanych tematycznie z wyzwoleniem naszego terenu przez Armię Radziecką w maju 1945 r. oraz osiągnięciami ubiegłego 25=lecia w naszym życiu społecznym, które mogłoby być praktycznie wykorzystane jako materiały świetlicowe do pracy z dziećmi i młodzieżą.

Termin zamknięcia konkursu ustalono na dzień 31 stycznia 1970 a więc wyniki tego konkursu znane będą także dopiero w przyszłym roku kalendarzowym.

I n n e a k c j e

Kurier Akademicki

Pod koniec marca 1969 pokazał się pierwszy numer tzw. "Kuriera Akademickiego" cyklostylowanego w ZG PZKO a wydanego przez Sekcję Akademicką "Jedność" przy ZG PZKO. Numer zredagował Kazimierz Santarius, rysunki wykonał Bronisław Liberda, okładkę Tadeusz Berger.

Treść tego numeru zawierała: "wstępniak" redakcji, Statut Sekcji Akademickiej "Jedność", "Mili koledzy" = materiał Jana Lugscha (prezesa SA"J") i Zbigniewa Michałka (wiceprezesa SA"J"), "Ostrawski kryzys" inż. Zygmunta Rakowskiego, "Listo do re= dakcji" Jana Walczyski, sekretarza ZG SMP.

Wczasy nad morzem

We czwartek 10 lipca 1969 zebrało się w hotelu "Piast" (sala) 64 dzieci z towarzyszącymi im rodzicami, by odjechać na miesięczne wczasy nad polskie morze, do Sopotu. Ostatnie instruk= cje wydał im konsul generalny Jan Korczyński oraz I. Gładziński. Wyboru dzieci na te wczasy polonijne dokonały kolektywy szkolne.

Dzieci dwoma autobusami odjechały do Krakowa, skąd samolota= mi przejechały nad morze. W sali "Piasta" objęli opiekę nad dziećmi inspektorowie Kiełkowski i Świętek z kuratorium szkol= nego w Katowicach.

W imieniu ZG PZKO przemówił do dzieci również przewodniczą= cy ZG Ernest Sembol, życząc im przyjemnego pobytu nad morzem i godnego reprezentowania naszego społeczeństwa i szkolnictwa w Polsce.

Książki półrocza

Dział Pracy z Książką ZG PZKO wraz z Komisją Czytelniczą wytypował dla zespołów czytelniczych PZKO w związku z rocznicą 25=lecia PRL "P o l s k a j e s i e ń" Szczepańskiego i "... I b o j ę s i ę s n ó w" P+łtawskiej.

Zaś z okazji Roku Wyspiańskiego książkę tej samej autorki "N o c l i s t o p a d o w a".

Dla wszystkich miłośników książki a zwłaszcza rodziców dorastającej młodzieży przeznaczono do czytania książkę Ko= bylińskiej=Masiejewskiej "Córki chcą insczej".

Wycieczka Kółka Nauczycieli=Emerytów

Dnia 17 września 1969 urządzili członkowie Kółka Nauczy= cieli= Emerytów przy ZG PZKO swą dalszą wycieczkę po Śląsku. Zwiedzono polskie szkoły w Sibicy, Ropicy, Nieborach, Gnojniku i Datyniach Dolnych oraz budynki byłych polskich szkół na Mora= wach a to: we Witkowicach (budynek już zburzony), Przywozie (jest tam ekspozytura Ministerstwa Handlu Wewnętrznego), Ma= riańskich Górach (znajduje się tam internat szkoły pielęgnia= rek). Zwiedzono również Dom Polski w Ostrawie, których obchodził 70=lecie swego istnienia a gdzie umieszczone były od r. 1902 szkoła ludowa a od 1908 szkoła wydziałowa w Ostrawie. Tam też zjedzono obiad i gawędzono z p. Kamińską, ofiarną działaczką tamtejszego Koła PZKO i zarządu Domu Polskiego.

List z Poznania

W związku z występem zespołu "Poznańskie słowiki" pod batutą doc. Stefana Stuligrosza (szczegóły patrz w następnych rozdzia= łach) Zarząd Główny PZKO otrzymał list następującej treści:

Drodzy i Kochani Bracia Rodacy!

Z mym Chórem Chłopięcym i Męskim Państwowej Filharmonii w Poznaniu = z moimi "Słowikami Poznańskimi" = wróciłem do kraju z najmilszymi wrażeniami. Do głębi serca wzruszony jestem bra= terskim uczuciem przyjaźni, jakimi obdarzyliście zarówno małych i dorosłych śpiewaków, jak i jego dyrygenta.

Słyszę jeszcze z mocą na naszą cześć śpiewano "Sto lat". Widzę jeszcze łzy wzruszenia wyciśnięte z Waszych oczu pięknem śpiewanych przez nas polskich pieśni. Czuję jeszcze silne uściski Waszych szlachetnych dłoni.

W Waszym śpiewie, łzach i uściskach zawarliście tak ser= deczną dla nas przyjaźń, że trudno ją słowami wypowiedzieć. Za to braterskie uczucie jesteśmy Wam z serca wdzięczni.

Nasze serca wypełniliśmy szczerym przywiązaniem do Was i głębokim szacunkiem dla Waszej pracy. Szczerze podziwiamy niezłomną Waszą wytrwałość w troskliwej służbie dla naszej ojczystej kultury, której wspólne Wasze i nasze umiłowanie łączy nas ścisłym węzłem braterstwa.

Zdobyliśmy Wasze serca. My Wam nasze serca oddajemy. Przyj= mijcie ten dar z taką samą radością, z jaką myśmy dar serc Waszych przyjmowali.

Przesyłając Wam z Ojczyzny najgorętsze pozdrowienia, życzymy Wam = Ukochani Rodacy = zdrowia, radości i szczęścia oraz niewyczerpanego entuzjazmu do Waszej twórczej społecznej pracy.

Sercem Wam oddany Stefan Stuligrosz
ze swymi "Słowikami"

Czynność sekcji i zespołów ZG

SLA = Sekcja Literacko=Artystyczna

Happening 69

W przeddzień inauguracji "Dni Kultury Polskiej" dnia 2 maja 1969 r. odbyła się w Czeskim Cieszynie ciekawa impreza nazwana przez organizatorów "Happening 69". Była nawiązaniem do zeszłorocznego "Happeningu 68". Imprezę przygotowała grupa twórcza "H=68" złożona z młodszej generacji członków SLA. Przebieg tej akcji był następujący: Grupa ludzi, spejcalnie zaproszonych przez organizatorów, przede wszystkim młodszego pokolenia wsiadła przed hotelem "Piast" do autobusu, który zawiózł ją do Suchej Górnej. Ponieważ było to dość późno wieczorem, ciemność rozświetlano w czasie marszu na miejsce pochodniami i urozmaicano recytowaniem odpowiednio "nastrojowych" wierszy. Na miejscu dokonano "całopalenia" burdaka z planowanymi efektami dźwiękowymi jak syrenami wozu strażackiego, który przyjechał gasić pożar. I tak bogu ducha winna stara wialnia, która w ciągu swego życia cierpliwie oczyszczała dobre ziarno od plew, obecnie zakończyła swe istnienie w płomieniach na żądanie żądnych "niepowtarzalnych zjawisk" happeningowców.

Wystawa plastyków SLA

Wspomniana już w rozdziale o "Dniach kultury polskiej" wystawa plastyków SLA otwarta została dnia 3 maja 1969. Przemawiali: przewodniczący ZG PZKO Ernest Sembol i kierownik SLA inż. Bronisław Firla, którego kompozycje przestrzenne były pokazane po raz pierwszy. Z młodych pokazał się na wystawie po raz pierwszy Jan Rykała. Wystawa dała w zasadzie jednolity w wyrazie obraz wysiłków twórczych naszego środowiska i wykazała coraz głębiej zarysowujący się podział kierunków a to z jednej strony konwencjonalnego i z drugiej nowoczesnego.

Tablica na grobie Pawła Kubisza

Grupa członków SLA oraz przyjaciele Zmarłego Poety Pawła Kubisza zebrali się dnia 31 października 1969 r. na cmentarzu w Trzyńcu, by wziąć udział w odsłonięciu tablicy na grobie poety. Nad grobem stoi prosty, jakby zgięty od wichru dziejów krzy+ dębowy. Pod nimmmarmurowa tablica głosi, że odpoczywa tu piewca Śląska, który "tworzył, walczył i cierpiał". Straż u grobu pełnili harcerze.

Wystawa opawskiej "Grupy X"

Na zaproszenie grupy "H=68" wystawiała w foyer teatru czeskocieszyńskiego "Grupa X" twórców z Opawy. Wernisaż odbył się dnia 12 października 1969. Przemawiał kierownik SLA inż. Bronisław Firla, wiersze Gałczyńskiego recytował Marek Mo= krowiecki.

Wystawa trwała do 25 października 1969. Propozycje "Grupy X" przedstawiały skalę zainteresowań podobną do naszej, tzn. do realistycznych studiów, poprzez wizje ekspresjonistycz= ne pod względem kompozycyjnym czy kolorowym.

Wystawa SLA w Opawie

Grupa plastyków, nazywająca się jak wspomniano, "H=68" urządziła w ramach kontaktów z opawską grupą plastyków wysta= wę w Opawie, która trwała od 31 listopada do 9 grudnia 1969. Słowo wstępne na zagajeniu wygłosił ostrawski krytyk Mirolsav Malura.

W wystawie brali udział: Tadeusz Berger, Bronisław Firla, Bronisław Liberda i Jan Szkwara. Wystawa poświęcona była uczczeniu 25=lecia PRL. Spotkała się z życzliwym przyjęciem ze strony opawskiego społeczeństwa.

Seminarium SLA w Tyrze

W ośrodku wypoczynkowym Kopalni Czechosłowacki Pionier w Tyrze odbyło się w dniach 27 i 28 grudnia dwudniowe seminarium SLA. Poświęcone było jubileuszowi 60=lecia artysty = malarza Dominika Figurnego. Dyskutowano również o problematyce sztuki

w prasie. Z powodu nikłego udziału literatów zrezygnowano z omawiania tematu o zagadnieniach literatury współczesnej. Sylwetkę malarza Dominika Figurnego nakreślił w kilku zdaniach kierownik SLA inż. Bronisław Firla a inni uzupełniali jego wypowiedź swymi wspomnieniami. Na seminarium tym poruszono również problem tzw. form przestrzennych.

Teatr Lalek "BAJKA"

Repertuar i przedstawienia

Teatr Lalek "Bajka" wyjeżdżał do terenu w r. 1969 z następującymi pozycjami repertuarowymi:

Adam Wawrosz ....."Jasełka Śląskie"
Wilhelm Przeczek....."Dziewczynka z ilustracji"
A. Tomášová ....."Kozalinka"
Karol Čapek....."Pan listonosz stempelek" /Poštovní pohádka/

Odbyły się więc 4 premiery, 242 przedstawień, które oglądało 18 346 dzieci i 3 636 osób dorosłych, czyli razem 22 002 widzów. Zespół zasilił nowy aktor, aktor dotychczasowy Sceny Polskiej, Marek Mokrowiecki.

"Bajka" w Raciborzu

W ramach "Dni Raciborza" doszło w dniach od 7 września dospotkania lalkarzy, na które zaproszony został również zespół naszego teatrzyku lalek "Bajka" przy ZG PZKO. W nie= dzielę dnia 7 września na scenie miejskiego Domu Kultury w Raciborzu występowali lalkarze z opolskiego, kieleckiego i katowickiego a także "Bajka" wystawiając sztukę czeskich autorów Pehra i Spačila "Awantura w Pacynkowie". Przegląd zakończono spotkaniem wykonawców programu z wieloma gośćmi z Opola, Katowic i Warszawy. W dniu następnym odbyło się w klubie Domu Kultury całodzienne sympozjum z referatem dyrektora Teatru Lalek "Ateneum" ob. Smandzika. W czasie kilkudniowego pobytu "Bajki" na terenie Ziemi Raciborskiej zespół dał też dwa przedstawienia w Kuźni Raciborskiej dla dzieci tamtejszej szkoły podstawowej, jedno przedstawienie w zakładzie dla głu= choniemych oraz dwa przedstawienia dla dzieci szkół racibor= skich nr 1 i 2. Wszystkie cieszyły się wielkim powodzeniem.

Chór Nauczycieli Polskich

Pracował praktycznie regularnie przez cały rok z wyjąt=kiem naturalnie wakacji szkolnych. Nie miał żadnych poważ=niejszych wyjazdów zwłaszcza poza granice państwa, czynność ograniczył do świczenia nowych pieśni i urządzania koncertów, z których należy wymienić koncerty w miejscowościach: Bystrzy=ca nad Olzą (wtorek 10.4.1969, Dom Robotniczy), Karwina 2 = Henryk (19.10.1969 w ramach MOKiP), Łąki nad Olzą (niedziela 25.10.1969), Stanisłowice (30.11.1969). W Orłowej 2 = Łazach odbył się koncert wychowawczy i wieczorowy (20.3.1969), również wychowawczy i wieczorowy w Stonawie (6.12.1969). Poza tym występował na uroczystości odsłonięcia pomnika ofiar fa=szyzmu w Skrzeczoniu i wieczorem dał pełny program. Jak już wspomniano na innym miejscu występował również na Akademii z okazji rehabilitacji Karola Śliwki (22.3.1969), na Akademii Moniuszkowskiej w ramach "Dni Kultury Polskiej" (17.5.) oraz na zagajeniu "Dni Kultury Polskiej w Czeskim Cieszynie (3.5. 1969).

Chór miał w r. 1969 trzy razy zgrupowania a to w Jabłonko=wie (15.=16.3.1969), Koszarzyskach (28.61969) i Czeskim Cie=szynie (29.12.1969). Chór liczył w tym roku 45 członków, miał ogółem 36 prób,wspomniane trzy zgrupowania, miał ogółem 17 wy=stępów. Dyrygentem był prof. Eugeniusz Fierla. Częścią skła=dową była nadal "Melodia" pod kierownictwem artystycznym Marty Bury. Występowała ona na każdym koncercie CHNP. Oprócz tego miała przeciętnie rocznie 20 innych samodzielnych występ=pów.

Zespół Pieśni i Tańca "Górnik"

Zespół w tym roku sumiennie przygotował nowy program, którego premiera odbyła się w sali Domu Kultury w Karwinie 6 = Nowym Mieście dnia 8 listopada 1969 w ramach obchodów 15=lecia swej owocnej pracy zespołowej. O wielkim zainteresowa=niu tą 8 z rzędu premierą całowieczorowego programu świadczą ponad 600=osobowa widownia i wielu oficjalnych gości, między którymi znajdowali się: przedstawiciel Konsulatu Generalnego PRL w Ostrawie, delegacja Towarzystwa Łączności z Polonią Zagraniczną "Polonia" z Warszawy (dr Frankowski i ob. Krause), goście z Bydgoszczy, Tarnowskich Gór, Katowic, Raciborza,

Opola, Cieszyna, były konsul PRL w Ostrawie mgr Koś, przedsta= wiciele władz okręgowych, powiatowych i miejskich partyjnych i samorządowych, jak również delegacje bratnich zespołów PZKO= wskich.

Jubileusz zagaił przewodniczący ZG PZKO Ernest Sembol, podkreślając, że koncert ten kończy praktycznie tegoroczny MOKiP, zaczyna zaś Miesiąc Przyjaźni Czechosłowacko=Radzieckiej. W pierwszej części programu "Górnik" przedstawił obrazek śpiewaczo=taneczno=muzyczny pt. "Piękna jest ta śląska ziemia", składający się z pieśni chóralnych, tańców ludowych, przepla= tanych gawędami "starego hawiyrza" (Alojzy Mołdrzyk). Druga część miała charakter "internacjonalistyczny" a stąd też bardziej urozmaicony. Zawierała również pieśni chóralne, ale także pieśni solowe w wykonaniu Jadwigi Niemcowej, Adelajdy Pasz i Jarosława Kornasa oraz wiele skocznych tańców. Pro= gram przygotował zarząd "Górnika" z Eugeniuszem Fierlą jako kierownikiem artystycznym. Drugim dyrygentem inż. Józefem Foltynem, choreografem Zofią Iwanek. Projekty kostiumów wyko= nał Władysław Cejnar. Przed zakończeniem drugiej części pro= gramu jubilat "zespół Górnik" otrzymał wiele kwiatów, upominków i życzeń. Duże wrażenie wywarło przemówienie przedstawiciela Prezydium Towarzystwa "Polonia" z Warszawy, dr Frankowskiego, który wyraził się z podziwem o jubileuszowym występie "Górni= ka" oraz o pracy PZKO. Wręczył również kierownikowi artystycz= nemu prof. Eugeniuszowi Fierli posążek Fryderyka Chopina.

Do programu VIII, o którym mówiliśmy powyżej zespół wyćwiczył ogółem 20 pieśni chóralnych (i 4 rezerwowe), 7 pieś= ni solowych (i 5 rezerwowych) oraz 10 tańców. Kierownictwo zespołu spotkało się w r. 1969 ogółem 7 razy na zebraniu. Odbyło się też w tym roku 59 prób chóru, 35 prób zespołu tanecznego, 7 prób wspólnych, czyli razem 105 prób. Program VIII wykonywano popremierze jeszcze dwa razy a to 27.11.1969 w Hawierzowie oraz 13.12.1969 w Orłowej = Porębie.

Zespół Pieśni i Tańca "Olza"

Festiwal w Rzeszowie

W lipcu 1969 zorganizowało Towarzystwo Łączności z Polonią Zagraniczną "Polonia" z Warszawy w powiecie rzeszow= skim "I Festiwal Polonijnych Zespołów Artystycznych" = pierw=

szą tego typu imprezę w Polsce. Udział w tym Festiwalu wzięły zespoły polonijne ze Stanów Zjednoczonych, Francji, Belgii, Niemieckiej Republiki Federalnej, Holandii, Związku Radzieckiego, Węgier oraz z Czechosłowacji a mianowicie chór żeński "Hutnika" z Trzyńca oraz zespół "Olza". O sukcesie naszego zespołu na tym Festiwalu najlepiej mówi telegram, który w dniu 25 lipca otrzymał ZG PZKO z Rzeszowa, a który brzmiał następująco:

"Do ZG PZKO w Czeskim Cieszynie

Przywozimy pierszą z trzch równorzędnych nagród specjal=nych ufundowanych przez wiceministra PRL P. Jaroszewicza i Towarzystwo Łączności z Polonią Zagraniczną. Hurrra! Wielki sukces, ogromne emocje, oczekujcie nas 30 lipca.

Zespół "Olza"

Rzeszów, 22 lipca 1969, godz. 21.30."

Warto wspomnieć i o tym, że w ramch Festiwalu wybierano "Miss Polonię". Została nią polka z Bostonu (USA), zaś wice=miss została Ewa Molin z "Olzy", natomiast trzecia miss pocho=dzi z Węgier.

"Olza" w Trzyńcu

Po powrocie z Rzeszowa zespół "Olza" miał swój dalszy występ na "Dniach Trzynieckich Hutników" w sobotę i niedzielę, 13 i 14 września.

Spotkanie z okazji 15=lecia

O wiele skromniej obdził zespół "Olza" swe 15=lecie, które przypadło również na ten rok. Z tej okazji odbyło się dnia 28 listopada 1969 spotkanie obecnych i byłych członków tegozespołu w sali hotelu "Piast" w Cz. Cieszynie. Wspominano przy tym o pierwszej próbie, która odbyła się w styczniu 1934 roku, o pierwszej premierze w roku 1956, stwierdzono, że ciągu tych 15 lat zespół przygotował 7 premier i dał ponad 330 wystąpów. Przez zespół przewinięło się w tym czasie 200 tancerzy, wśród miejscowości, gdzie występowano, są między innymi Praga, Bratysława, Strażnice, Tarnowskie Góry, Racibórz, Katowice, Reszel Warmiński, Koszęcin, Dębie, Rzeszów...

Sekcja Folklorystyczna

Dzień Folkloru w Jabłonkowie

Odbył się on, jak już wspomniano, w ramach "Dni Kultury Polskiej" w Jabłonkowie dnia 24 maja 1969. Przed południem odbyło się seminarium folklorystyczne zaś wieczorem rewia zespołów regionalnych. Oglądano również wystawę Karola Piegzy w sali Czytelni, gdzie wystawiał on swój bogaty zbiór fotografii dokumentalnej.

Seminarium w Jabłonkowie

Drugie seminarium folklorystyczne odbyło się 4 października 1969 również w Jabłonkowie, które poświęcone było uroczystości 70-tych urodzin Karola P i e g z y, wybitnego folklorysty na naszym terenie. W seminarium wzięli również udział członkowie SLA, sekcji historycznej i Klubu Nauczycieli Emerytów. Po południu otwarto wystawę dorobku malarskiego, graficznego i forograficznego Jubilata. W programie artystycznym wzięli udział: chór męski "Gorol", zespoły dziatwy szkolnej, Marek Mokrowiecki jako recytator. Jubilatowi składali życzenia przedstawiciele ZG PZKO, szkolnictwa polskiego, władz miejscowych, szkoły, Koła PZKO. O znaczeniu dorobku twórczego Karola Piegzy i jego zamiłowaniach folklorystycznych mówili dr Daniel Kadłubiec, Władysław Sikora, inż. Bronisław Firla.

Seminarium folklorystów i historyków

W schronisku na Kozińcu w Oldrzychowicach odbyło się w dniach 26 - 27 października 1969 wspólne seminarium folklorystów i naszych historyków. Program obejmował dwa referaty a to: pierwszy dra Stanisława Zahradnika pt. "Rozwój przemysłu w XIX wieku na Śląsku Cieszyńskim" oraz drugi dra Daniela Kadłubca pt. "Wzajemne stosunki między badaniami folklorystycznymi i historycznymi z uwzględnieniem rozwoju regionu cieszyńskiego w XIX wieku". Po referatach wywiązała się bogata i żywa dyskusja. Poruszono w niej również konieczność powołania do życia placówki naukowej, która by w przyszłości poświęciła się badaniom regionalnym. Poza tym wiele uwagi poświęcono proglemom zbieractwa i zachowania pamiątek kultury duchowej

i materialnej naszego regionu.

W a ż n e i m p r e z y t e r e n o w e

P Z K O = S h o v w Czeskim Cieszynie

Koło miejscowe PZKO w Czeskim Cieszynie pod patronatem ZG PZKO urządziło w sobotę, dnia 1 marca 1969 Rewię Małych Zespołów pod wyżej podaną modną nazwą "PZKO=Shov". Udział wzięli: "Bloue Sters" czyli "Błękitne Gwiazdeczki" ze Średniej Szkoły Ekonomicznej w Cz. Cieszynie, "Podlotki" z Nawsia = Jasienia, "Kwartet męski z Orłowej", tercet dziewczęcy z Karwiny 2 = Granic, terdet żeński i septet mieszany "Przyjaźni" z Karwiny, podwójne trio żeńskie z Nawsia, regionalny tercet żeński z Mostów k. Jabłonkowa oraz zespół Edwarda Kaima z Cz. Cieszyna. Scenariusz imprezy i słowo wiążące opracował i wygłosił Edward Kaim. Impreza zadowoliła licznie zebranych widzów. Była dobra dekoracja sceny, dobrze prezentowała się również większość wykonawców.

"Słońce nad Olzą" w Cieszynie (Polska)

W ramach obchodów 100=lecia spółdzielczości spożywczej "Społem" Wojewódzka Spółdzielnia Spożywców, oddział Konsum Robotniczy" w Cieszynie urządził uroczystość w dniach 22 i 23 marca 1969.

Część artystyczną sobotniej uroczystości w cieszyńskim Teatrze im. Adama Mickiewicza wykonał zespołów teatralny Koła PZKO Olbrachcice wystawiając w reżyserii Karola Miczki widowisko regionalne Adama Wawrosza z muzyką Pawła Kalety pt. "Słońce nad Olzą".

Turniej kół Sucha Górna = Darków

Pod patronatem ZG PZKO = działu życia towarzyskiego, zorganizowane zostało po raz pierwszy w tej formie współzawodnictwo pomiędzy kołami. Na pierwszy ogień poszły dobrowolnie koła: Sucha Górna oraz Karwina III=Darków.

Impreza turniejowa odbyła się w Domu Robotniczym w Suchej Górnej w sobotę dnia 12 kwietnia 1969 a rewanżowa również w Domu Robotniczym, ale tym razem w Karwinie III = Darkowie w niedzielę 13 kwietnia 1969.

Każde koło wystawiło drużynę złożoną z 11 zawodników, która współzawodniczyła z drużyną przeciwną zasadniczo w

trzech kategoriach: a) znajomości spraw muzycznych, b) praktycznej zręczności i c) znajomości spraw pezetkaowskich. Wynik turnieju był niespodziewany i zaskakujący: 51 : 51 i 700 : 700. Był to więc wynik całkowicie remisowy, obie drużyny wykazały tak samo wyoski poziom, w następstwie czego również sprawiedliwie podzielono premię wyznaczoną dla zwycięzcy przez ZG PZKO w wysokości 1 400 Kčs.

Odsłonięcie pomnika w Skrzeczoniu

W niedzielę dnia 20 kwietnia 1969 doszło ostatecznie po długich pertraktacjach i usunięciu bardzo wielu przeszkód do odsłonięcia pomnika dla uczczenia ofiar faszyzmu a mianowicie 104 więźniów narodowości polskiej z obozu we Skrzeczoniu.

Pomnik projektował inż. Bronisław Fiala i przedstawia trzy niezgrabne prostopadłościany = obeliski otaczające postument ze zniczem.

Po hymnach państwowych chór mieszany "Hasło" ze Skrzeczonia odśpiewał pieśń "Bohaterom chwała", potem była recytacja w języku czeskim, występ Chóru Nauczycieli Polskich (Gaude mater) i odsłonięcie, którego dokonał przewodniczący MRN we Skrzeczoniu K. Habram, przekazując zarazem pomnik pod opiekę Koła PZKO we Skrzeczoniu. W dalszym ciągu w takt "Marsza żałobnego" Chopina składano pod pomnikiem kwiaty i wieńce. Przemówienia okolicznościowe wygłosił również: mgr Józef Kowalski, konsul PRL z Ostrawy, inż. Ichnovský ze Czeski Związek Bojowników Antyfaszystowskich oraz przedstawiciel ZBOWiD = okręgu żywieckiego.

Po recytacji i pieśni CHNP /Na ten ugór/ odbył się jeszcze apel poległych a w końcu odczytano rezolucję (Alojzy Kudzielka), którą uchwalono.

Wieczorem w sali "Prefy" odbyła się uroczysta Akademia, której program wykonali: Chór Nauczycieli Polskich i orkiestra Huty Bogumin.

50 lat chóru w Karwinie 2 = Granicach

W r. 1919 założono w Karwinie, dzielnicy Sowiniec chór mieszany "Panama", którego dyrygentem był nauczyciel Paweł Kubaczka. Liczył około 30 chórzystów. Różne były jego losy, zmieniali się również opiekunowei chóru, wśród

których była "Siła", "Macierz Szkolna" a po drugiej wojnie światowej PZKO. Dyrygentami byli Rudolf Wojnar, Franciszek Szybka, Jan Stoszek, Dominik Łukosz oraz najdłużej Franciszek Jarząbek.

Z okazji rocznicy, i to 50. założenia chóru zorganizowano w sobotę, dnia 19 kwietnia 1969 w sali Domu Robotniczego w Karwinie 2 na Sowińcu uroczystą Akademię Jubileuszową. Program obejmował: zagajenie (prezes Edward Krochmalny), przemówienie okolicznościowe, występ chóru = jubilata a także małych zespołów wokalnych "Hutnika" z Trzyńca, kwartetu męskiego Piechaczka z Trzyńca i górnosuskiej "Melodii". Po programie była jeszcze towarzyska zabawa taneczna.

60 lat chóru w Lutyni Dolnej

W r. 1908 powstały w Lutyni dwa polksie towarzystwa robotnicze: socjalistyczne towarzystwo robotników "Postęp" oraz kółko śpiewacze, którego pierwszym dyrygentem był Wilhelm Gregor. Próby odbywały się w gospodzie. Dalszymi dyrygentami byli również nauczyciele: Józef Topiarz, Andrzej Fober, Jan Górniak i organiata Ferdynand Janeczek. Po pierwszej wojnie światowej reaktywowano w r. 1922 po założeniu Macierzy Szkolnej. Dyrygentami w okresie międzywojennym byli również nauczyciele: Józef Małysz, Józef Błonka, Adolf Niedźwiedź, Frydolin Czerner, Karol Gzyl, Karol Prymus, Jan Górniak i Jan Jeleń. Przerzedzone przez drugą woję światową szeregi śpiewaków rozpoczęły pracę na nowo w PZKO pod batutą Emanuela Pastuszka, naucuyciela. Po nim dyrygentami byli: Wanda Filipek, nauczycielka i dotychczasowy dyrygent Alojzy Babiński.

Uroczysta Akademia Jubileuszowa z okazji 60=lecia założenia chóru w Lutyni odbyła się dnia 26 kwietnia 1969. W programie artystycznym wystąpiły: chór mieszany z Lutyni Górnej, chór mieszany ze Skrzeczonia i kwartet męski orłowskiego "Hasła". Przemówienie okolicznościowe wygłosiła przewodnicząca Koła PZKO Rudolf Ochman. Przedstawiciele ZG PZKO (Eugeniusz Fierla i Józef Firla) wręczyli założycielom akty uznania.

Wśród gości był również wicekonsul PRL w Ostrawie mgr Józef Kowalski.

Akty uznania jako założyciele i pierwsi członkowie chóru otrzymali: Maria Godula, Amalia Godula, Anna Górniak, Agnieszka Holesz, Elżbieta Bierońska, Elżbieta Szeliga, Janina Uherek, Genowefa Janeczek i Franciszek Holesz.

Zespoły darkowskie w Polsce

Na zaproszenie miejscowych władz partyjnych (PZPR), Związków Zawodowych oraz chóru "Echo Górnicze" z Sierszy występowały w ramach obchodów Święta Pracy i 25=lecia PRL zespoły Koła PZKO Karwina 3 = Darków a mianowicie chór mieszany "Lira", zespół taneczny "Młodość" oraz małe zespoły wokalne i soliści = pod kierownictwem Władysława Winklera i Karola Gąsiora. Na te występy przygotowały bardzo bogaty program artystyczny.

Pierwszy występ odbył się w Domu Kultury Kopalni Siersza, drugi w Myślenicach. Trzeci występ wypadł na powiatowej akademii, na której obecni byli przedstawiciele Komitetu Wojewódzkiego PZPR z Krakowa, władze wojewódzkie, powiatowe itd. a to w Chrzanowie.

Gospodarze zorganizowali dla członków darkowskich zespołów wycieczki do Bielska i Krakowa (na Wawel).

PZKO = SHOV w Suchej Dolnej

Dnia 18 maja 1969 w Domu Kultury w Hawierzowie = Suchej Dolnej na Osiedlu odbyła się impreza typu muzycznego i rozrywkowego w ramach "Dni Kultury Polskiej" pod powyższym tytułem.

Udział wzięli soliści: laureaci Festiwalu Piosenki 1968 w Trzyńcu = Władysława Sikora z Jabłonkowa, Adelajda Pasz z Suchej Górnej, Jerzy Kaleta z Cz. Cieszyna i Henryk Sumera z Trzyńca.

Poza tym występowały zespoły artystyczne jak "Melodia" z Suchej Górnej, septet "Przyjaźni" z Karwiny = Frysztatu, tercet żeński z Karwiny 2 = Granic, kwartet męski z Orłowej, zespół dziewczęcy z Jabłonkowa = Nawsia, kwintet z Cz. Cieszyna.

Oszeldówka w Nieborach

Tradycyjny Festyn Letni z programem kulturalnym pod nazwą "Oszeldówka" zorganizowało Koło PZKO w Nieborach w niedzielę, dnia 1 czerwca 1969. W programie artystycznym wystąpiły zespoły taneczne z Suchej Górnej i Hawierzowa = Suchej Dolnej, Karwiny 3 = Darkowa a tak samo miejscowy "Klub Pod Świecznikiem". Byli obecni przedstawiciele ZG PZKO (mgr Emil Sztabla, dr Janusz Gaudyn), redaktor Oszelda z żoną. Przemówienie okolicznościowe wygłosił mgr Emil Sztabla. Całość programu prowadziła Helena Franek. Atrakcją festynu było obozowisko harcerzy zastępu "Orłów" ze stoiskiem strzelania z łuku.

Po programie artystycznym była wesoła zabawa towarzyska.

Turniej kół obwodu bogumińskiego

W niedzielę dnia 15 czerwca 1969 odbył się w ogrodzie szkolnym w Nowym Boguminie tradycyjny festyn, zorganizowany przez Koło PZKO wraz z SRPS miejscowej szkoły. Atrakcją festynu były gry i zabawy zręcznościowe dzieci a głównie turniej kół obwodu bogumińskiego.

Również tu organizatorem turnieju była komisja życia towarzyskiego ZG PZKO a wzięły w nim udziały niestety tylko cztery sześcioosobowe drużyny (z 9 kół obwodu) a to: Nowy Bogumin, Stary Bogumin, Szonychel oraz Skrzeczoń. W programie turnieju były również dyscypliny z zakresu sprawności i zręczności. Komisja punktacyjna, na czele której stał popularny Maciej (Ludwik Cienciała) przyznała na podstawie osiągniętych wyników turnieju: I miejsce drużynie Koła Bogumin = Szonychel, II miejsce Kołu Skrzeczoń a III miejsce Kołu Stary Bogumin.

Oprócz drobnych upominków rzeczowych dla zwycięskich drużyn komisja życia towarzyskiego przydzieliła każdemu członkowi poszczególnych drużyn według kolejności zdobytych miejsc bilety wstępu na koncert "Mazowsza", na Święto Góralskie oraz na Festyn Górski.

Święto Góralskie w Jabłonkowie

Dwudzieste drugie z rzędu Święto Góralskie odbyło się w sobotę i niedzielę 16 i 17 sierpnia 1969. Pogoda niestety nie dopisała. Padał wytrwały "kapuśniaczek", który towarzyszył już pochodowi z dworca kolejowego w Nawsiu i w czasie popisów zespołów artystycznych. Tegoroczne święto organizowane było w ramach uroczystości 25. rocznicy wybuchu Słowackiego Powstania Narodowego oraz 130-lecia Huty Trzyniec.

W sobotę odbył się w Lasku Miejskim występ Slovenského ludového umeleckého kolektivu "Sluk", zaś w niedzielę po południu poza gospodarzem tzn. zespołem "Gorol" wystąpił znowu 100-osobowy "Sluk" z Bratysławy, jeden z najlepszych zespołów tanecznych z Polski "Jaworzno", zespół Pieśni i Tańca "Ondraszek" ze Szczyrku (Polska), W Święcie Góralskim wzięli udział liczni goście, a wśród nich: konsul PRL z Ostrawy mgr Edward Dziechciarek, wicekonsul PRL mgr Kizinio, dyrektor Huty Trzynieckiej inż. L. Boublík, przedstawiciel KO KPC i KP KPC z Ostrawy oraz Frydku-Mistku, przewodniczący komisji szkolno-kulturalnej ORN dr Emerich Mistecký, inspektor Władysław Młynek z PRN we Frydku-Mistku, prezes ZG PZKO Ernest Sembol, sekretarz ZG PZKO Tadeusz Chrząszcz i dalsi jeszcze goście.

Warto jeszcze zaznaczyć, że chór męski "Gorol" wraz z chórami żeńskimi z Nawsia i Nydku, tercetem regionalnym z Mostów p. Jabłonkowem oraz zespołem tanecznym "Sibica" wraz z orkiestrą Huty Trzynieckiej wykonał obrazek śpiewno-taneczny "Na pasiónku" w układzie Eugeniusza Fierli. Całością dyrygował Władysław Winkler. Przemówienie okolicznościowe wygłosił przewodniczący ZG PZKO Ernest Sembol.

Dobrze zaprezentowały się również okoliczne koła PZKO swymi gustownymi zbudowanymi chałupami-stoiskami, w których można było nabyć różne specjały śląskiej kuchni. Pomimo niepogody na tę tradycyjną i na naszym terenie popularną imprezę przyjechały tysiące ludzi.

Dożynki Śląskie w kołach PZKO

Wiele kół PZKO postanowiło wskrzesić tradycję śląskich

obrzędów dożynkowych, ponieważ normalnie na oficjalnych dożynkach urządzanych przez Jednolite Spółdzielnie Rolnicze czy też inne organizacje społeczne nie praktykowano w ogóle tradycyjnych scenek dożynkowych. Dnia 7 września 1969 koło PZKO w Błędowicach Dolnych zorganizowało obchody dożynkowe na większą skalę. Urządziło najpierw barwny pochód, który składał się z grup ubranych w stroje ludowe, śląskie i narodowe polskie, była naturalnie również grupa żniwiarzy z przodownicą, byli również "gazdowie". Na miejscu festynu dożynkowego przeprowadzono obrządek dożynkowy według tradycji, wrazz z wręczeniem pięknego wieńca dożynkowego. Uzupełnieniem programu były występy zespołów koła miejscowego i dziatwy szkolnej, występy gawędziarzy Jury spod Grónia z Zuzą i Maciejem, Byli goście z Konsulatu Generalnego PRL, ZG PZKO oraz przedstawiciele miejscowych władz.

W tym samym dniu wróciło do starej tradycji, po kilkuletniej przerwie, również Koło PZKO w Olbrachcicach. I tam był piękny, barwny i liczny pochód, nie brakło fury dożynkowej i wozów alegorycznych. Program dożynkowy a potem artystyczny wykonały zespoły śpiewacze i taneczne Koła. Wzięły w tej uroczystości również przedstawiciele ZG PZKO (Jan Pribula).

Również w dniu 7 września odbyły się dożynki w Gutach pod hasłem "Niech żyje nam rolniczy stan". W programie artystycznym wystąpił zespół taneczny Miejscowego Koła dając licznie zebranej publiczności wiele przyjemnych wrażeń i przeżyć. Były jeszcze dalsze koła, między innymi Łazy i Łąki, które piękną naszą tradycję dożynkową odnowiły i pokazały zwłaszcza młodemu pokoleniu.

"Gorol"w Nydku

Pięknie i wesoło zakończyło Koło w Nydku tegoroczny Miesiąc Oświaty, Książki i Prasy organizując dnia 9 listopada 1969 wieczornicę, której program wypełnił sympatyczny, popularny i lubiany zespół "Gorol". W programie poza pieśniami chóralnymi były pogaduszki Jury z Maciejem, wzruszająco proste recytacje W. Słowiaczka, był też kiermasz książki. A potem, po programie przy akompaniamencie J. Milerskiej i J. Kipca wesoła zabawa. Ponieważ "Gorolowi" udało się jak zawsze znieść granicę między sceną a widownią, wszyscy byli razem widzami i aktywnymi współwykonawcami programu.

Nic dziwnego, że całość była bardzo udana.

20 lat czeskocieszyńskiej "Harfy"

Dnia 29 listopada 1969 odbył się w czeskocieszyńskim teatrze uroczysty KONCERT JUBILEUSZOWY chórów czeskocieszyńskich (męskiego i żeńskiego) "Harfy". Dla upamiętnienia 20. rocznicy założenia chóru i 45. rocznicy zorganizowanego śpiewactwa w Cz. Cieszynie. Uroczystość zaszczyciłi swą obecnością liczni goście jak: konsul PRL z Ostrawy mgr Józef Kowalski, przewodniczący ZG PZKO Ernest Sembol, wiceprzewodniczący MRN w Cz. Cieszynie Paweł Josiek, dyrektor Teatru Czeskocieszyńskiego Franciszek Kordula i wiele innych. Wyrazami uznania i sympatii obsypano pierwszego dyrygenta i kierownika artystycznego "Harfy" prof. Karola Hławiczkę. Program koncertu wypełnił chór żeński pod batutą inż. Alojzego Kalety, chór męski pod dyrekcją Edwarda Kaima oraz chór mieszany. Gościnnie wystąpili pozatym: mgr Aniela Halama z Warszawy oraz chór męski "Hutnik" z Trzyńca pod kierownictwem inż. Eryka Śmiłowskiego.

Zasłużonym członkom chóru czeskocieszyńskiego wręczono brązowe i srebrne odznaki ZG PZKO "Za zasługi", odznaki śpiewacze przyznane przez Zjednoczenie Polskich Zespołów Śpiewaczych i Instrumentalnych w Warszawie, plakiety pamiątkowe Zrzeszenia Śpiewaczego przy ZG PZKO oraz wiele kwiatów.

50 lat śpiewactwa w Karwinie I = Frysztacie

Również w sobotę, dnia 29 listopada 1969 obchodzono uroczyście w Karwinie w Domu Kultury 50=lecie ruchu śpiewaczego na ter4nie Karwiny a dokładniej dawnego Frysztatu. Oprócz licznie zebranych miłośników pieśni i sympatyków śpiewactwa zjawili się na tej uroczystości liczni goście jak przedstawiciele Konsulatu Generalnego PRL w Ostrawie konsul mgr Edward Dziechciarek z małżonką, delegacja wydziału kultury PRN z Wodzisławia (Polska) z kierownikiem wydziału J. Pieczką, kierownik wydziału kultury PRN w Karwinie dr Matis, dyrektor Powiatowego Domu Oświaty dr Neuwirth, delegacja ZG PZKO z Władysławem Wróblem na czele, delegacja Zrzeszenia Śpiewaczego ZG PZKO z Eugeniuszem Fierlą. Przewodniczący MRN tow. Kantor, nie mogąc być osobiście na akademii, przesłał serdeczne gratulacje z życzeniami podziękowaniami za dotychczasowy wkład

pracy śpiewactwa kariwńskiego. Nadszedł również telegram gratulacyjny od Zarządu Głównego Zjednoczenia Polskich Zes= połów Śpiewaczych i Instrumentalnych w Warszawie.

Akademię rozpoczął chór "Hejnał = Echo" pieśnią "Gaude Mater" a następnie przemówienie okolicznościowe wygłosił prezes Koła Karwina 1 = Frysztat Stanisław Kondziołka. Następ= nie podziękowania za dotychczasową pracę wraz z życzeniami dalszej wygłosili: przedstawiciel ZG PZKO Władysław Wróbel oraz przedstawiciel Zrzeszenia Eugeniusz Fierla.

Potem rozpoczął się program artystyczny. Najpierw wystą= pił chór dziecięcy szkoły frysztackiej (dyrygent Otakar Win= kler), potem małe zespoły harcerzy i "Przyjaźni", wreszcie znów chór "Hejnał = Echo" (dyrygent inż. Józef Foltyn) i chór mieszany "Przyjaźń" (dyrygent Józef Wierzgoń). Występo= wali również soliści Otylia Szebesta, Wanda Kondziołka i Ja= rosław Kornas. Program prowadziła Danuta Ondruch.

Na zakończenie akademii, powojennym dyrygentom frysztac= kiego chóru Wandzie Kondziołkowej, Karolowi Gąsiorowi, Fran= ciszkowi Chowańcowi, Alojzemu Kuntschke, Józefowi Wierzgoniowi, inż. Józefowi Foltynowi, Teofilowi Gattnarowi i Otakarowi Winklerowi = podziękował bardzo serdecznie prezes Koła za ogrom włożonej pracy i wielkie osiągnięcia chórów frysztac= kich, jakie pod ich kierownictwem uzyskały.

Z chórów, które przed 50 laty rozpoczęły historię frysz= tackiego śpiewactwa dziś już nie istnieje żaden. Ich następca= mi są chór "Hejnał = Echo" i chór mieszany "Przyjaźń".

"Melodia"nad Bałtykiem

Na zaproszenie oddziału miejskiego Związku Nauczyciel= stwa Polskiego w Gdańsku wyjechał zespół "Melodia" z Suchej Górnej w listopadzie 1969 do Gdańska na występy z okazji "Dnia Nauczyciela". Towarzyszyła mu również solistka Chóru Nauczycieli Polskich przy ZG PZKO i "Górnika" Jadwiga Niemiec.

W ciągu trzech dni "Melodia" dała 6 występów a to w Gdańsku, Oliwie, Sopocie i Wrzeszczu.

O uznaniu za wysoki poziom artystyczny i treść repertu= aru pieśniowego świadczy fakt, że Miejska Rada Narodowa w Sopocie bezpośrednio po występie zapewniła zespołowi i solist= ce 14=dniowy bezpłatny pobyt w Sopocie w lipcu 1970 r. a

oddział miejski ZNP zaprosił zespół na dalsze występy do Krakowa.

Uroczyste zebranie członkowskie w Jabłonkowie

Dnia 14 grudnia 1969 odbyło się w Jabłonkowie zebranie członkowskie dla uczczenia 25=lecia Polski Ludowej oraz 150=lecia urodzin śląskiego poety ludowego Adama Sikory, rodaka jabłonkowskiego. W programie artystycznym wystąpił "Gorol", kilku członków PZKO, szczep jabłonkowski harcerzy i harcerek.

Harcerze wykonali piękny montaż ilustrujący drogę i rozmach Polski Ludowej. Jego autorką była nauczycielka Helena Janiczkowa, jej pomocnicami Anna Tomankowa, Barbara Badurzanka i Anna Martynkowa.

Prelekcję o Adamie Sikorze ilustrowały kolędy i pieśni w wykonaniu chóru "Gorola", wiersze okolicznościowe i patriotyczne w wykonaniu dziatwy szkolnej.

Z życia aktywistów

Doktorat Ludwika Brożka

Wieloletni dyrektor Muzeum Cieszyńskiego Ludwik Brożek obronił dnia 18 lutego 1969 na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Wrocławskiego pracę doktorską z zakresu folklorystyki uzyskując tytuł doktora.

Recenzentami przedłożonej pracy pt. "Folklor i jego odbicie w kulturze i piśmiennictwie Śląska Cieszyńskiego" byli prof. Julian Krzyżanowski i doc. Józef Ligenza, zaś promotorem prof. dr Bogdan Zakrzewski.

Ludwik Brożek jest od wielu lat związany z naszym regionem zaolziańskim (skąd zresztą pochodzi) jako współpracownik "Zwrotu" i "Kalendarzy Śląskich", jako uczestnik wielu spotkań, akcji PZKO, autor artykułów w "Głosie Ludu", "Szyndziołach" itd.

Odznaczenia okręgowe

Z okazji Święta Państwowego 9 maja 1969 Okręgowa Rada Narodowa w Ostrawie przyznała znowu odznaczenia okręgowe za

pracę kulturalno=oświatowąi twórczą. Wśród odznaczonych znaleźli się:

Zespół teatralny PZKO Wędrynia = dyplom honorowy (čestné uznání) za bardzo dobrą pracę kulturalno=wychowawczą;

Chór mieszany "Przyjaźń" Karwina = dyplom honorowy Prezydium ORN za długoletnią owocną działalność;

Anna Pinkasowa, pracowniczka Powiatowej Biblioteki w Karwinie = akt uznania Okręgowej Rady Narodowej.

Jubileusze życiowe

70 lat Leona Sztuły

Dnia 25 stycznia 1969 obchodził swe 70. urodziny znany działacz komunistyczny i robotniczy Leon S z t u ł a z Karwiny. Od najmłodszych lat związany był z ruchem robotniczym i należał do bliskich współpracowników Karola Śliwki. Pracował w KPC, Związkach Zawodowych, organizacjach sportowych i kulturalnych, głównie Fizkulturze. W czasach powojennych włączył się do życia organizacyjnego PZKO jako jeden z działaczy, któremu PZKO zawdzięcza swe powstanie i organizację. Przez długie lata był członkiem zarządu powiatowego PZKO w Karwinie jak również Zarządu Głównego w Cz. Cieszynie.

W dniu swego jubileuszu życiowego był Jubilat w szpitalu, gdzie przedstawiciele partii wręczyli mu również przyznane mu przez prezydenta państwa odznaczenie "Za zasługi o rozbudowę".

50 lat Henryka Jasiczka

Urodził się dnia 2 marca 1919 r. w Kottingbrunn pod Wiedniem, młodość spędził jednak w Trzyńcu i Oldrzychowicach. Po skończonej szkole ludowej i wydziałowej zaczął uczyć się ogrodnictwa i uzyskał w r. 1938 w szkole ogrodniczej w Chrudimiu świadectwo dojrzałości. Następnie pracował jako hodowca ziół leczniczych w Smecznie w krótko przed wybuchem wojny światowej zaczął pracować w Hucie Trzynieckiej.

Lata wojenne spędził w Trzyńcu. włączył się do podziemnego ruchu oporu, organizowanego przez działaczy KPC (w 1941 = Jan Heczko). Wkrótce został redaktorem odezw i ulotek i kierownikiem działu propagandy na okręg trzyniecki. We wrześniu 1944 wraz z Ryszardą Kerner (pseudonim "Janka") przystąpił do wydawania konspiracyjnego przeglądu prasy polskiej pt. "Naprzód".

Po wyzwoleniu w r. 1945 został redaktorem "Głosu Ludu", wydawanego w Cz. Cieszynie przez KPC i na tym stanowisku pra= cował do r. 1957. W latach powojennych był również sekreta= rzem powiatowym KPC, członkiem Prezydium Powiatowej Rady Na= rodowej w Cz. Cieszynie jak również czołowym aktywistą, zało= życielem i członkiem zarządu powiatowego a potem Zarządu Głów= nego PZKO. Obok Pawła Kubisza był jednym z najaktywniejszych członków Sekcji Literacko=Artystycznej PZKO.

Po odejściu z "Głosu Ludu" był redaktorem gazetki dzie= cięcej "Jutrzenka" i redaktorem wydawnictwa polskich książek w Krajowym Wydawnictwie w Ostrawie (nazwa zmieniona potem na "Profil") a od r. 1967 prowadził dział literacki jako redak= tor "Zwrotu".

Brał również udział w redagowaniu i wydawaniu polskich ka= lendarzy a więc początkowo "Kalendarzy Głosu Ludu", następnie "Kalendarzy Zwrotu" a od r. 1962 "Kalendarzy Śląskich". Swe utwory wierszowane wydał w kilku tomikach a wiec: "Rozmowy z ciszą" (1947, drugie wydanie 1948), "Pochwała życia" (1952), "Gwiazdy nad Beskidem" (1953), "Obuszkiem ciosane" (1955), "Jaśminowe noce" (1959), "Blizny pamięci" (1963).

Z jego bogatej twórczości pojawiły się już trzy wybory: jeden polski a dwa czeskie: "Obuszkiem ciosane" (Katowice 1961), "Krásné jak housle" (Ostrawa 1962, Profil), "Pokus o smír" (Praga 1967, Československý spisovatel). Z prac związanych z problematyką dziecka powstał tomik wierszy dla dzieci pt. "Baj baju z mojego kraju" (1967).

Dorobek poetycki Jasiczka obejmuje więc dziesięć tomi= ków. Z prozy trzeba zanotować dalsze pozycje: "Humoreski beskidzkie" (1959), "Morze Czarne jest błękitne" (1961), "Przywiozę ci krokodyla" (1964).

W r. 1960 ukończył jubilat wyższe studia dziennikarskie na Uniwersytecie Karola w Pradze, w r. 1968 został członkiem Zarządu Głównego Związku Literatów Czeskich w Pradze oraz członkiem komisji kontrolnej Związku Dziennikarzy Czecho= słowackich.

Z okazji 50. rocznicy urodzin Jubilata odbyło się w lokalach Komitetu Okręgowego KPC w Ostrawie spotkanie towa= rzyskie, w czasie którego kierownik wydziału ideologicznego

KO KPC dr Albert Pasz podziękował Jubilatowi za dotychczasową pracę i wręczył upominek wraz z listem gratulacyjnym KO o następującej treści:

Drogi Towarzyszu,

w zdrowiu i wśród owocnej pracy obchodzisz 50. rocznicę swych urodzin. Zechciej przyjąć od Komitetu Okręgowego Komunistycznej Partii Czechosłowacji w Ostrawie szczere życzenia i podziękowania za Twój trud i wysiłek, który jako pisarz, publicysta = jako komunista = ponosisz dla dobra socjalizmu. Cenimy Cię za Twą twórczość literacką przyczyniającą się wybitnie do zbliżenia czeskiej i polskiej kultury i zacieśniania wzajemnych stosunków pomiędzy obu narodami. Swoją ofiarną pracą publicystyczną, zwłaszcza wśród obywateli narodowości polskiej, przyczyniasz się w dużym stopniu do urzeczywistnienia celów przyświecających polityce narodowościowej naszej partii.

Przyjmij wyrazy szczerej oceny Twych zasług i życzenia zdrowia oraz nowych sukcesów w twórczości literackiej i życiu prywatnym.

Leopold Kovalčík
I Sekretarz Północnomorawskiego KO KPC
w Ostrawie

<u>50 lat Józefa Pribuli z Łąk</u>

Dnia 4 marca 1969 obchodził również swe Abrahamowiny józef P r i b u l a z Łąk nad Olzą, znany aktywista PZKO (aktor, piosenkarz, gitarzysta, gawędziarz itd.). Przez okres okupacji więziony w obozie koncentracyjnym Buchenwald był aktywnym uczestnikiem ruchu oporu w tym obozie (jest jednym z bohaterów książki Brunona Apitza pt. "Nadzy wśród wilków"). Znany jest również w całym terenie ze swych występów wraz z małżonką Wandą z piosenkami przy akompaniamencie gitary. Jest mistrzem ślusarskim i pracuje na Kopalni "Pokój" w Karwinie. Otrzymał już za swą pracę szereg odznaczeń państwowych i innych łącznie z naszymi związkowymi odznakami brązową i srebną "Za zasługi".

50 lat dra Józefa Macury

Urodził się dnia 29 kwietnia 1919 r. w Ligocie Alodial=nej (dziś Kocobędz) w rodzinie stolarza, ale młodość spędził w Ropicy. Maturę w gimnazjum orłowskim zdał w r. 1938. Po ucieczce przed hitlerowcami na Wschód pracował jako szlifierz noży do tokarek w trzynieckiej firmie Trampler. W 1942 r. zginął w Oświęcimiu jego brat, on sam zaś przeżywał te chwile w Wiedniu, gdzie znajdował się również w czasie oblężenia mia=sta.

Po powrócie w rodzinne strony po wyzwoleniu w r. 1945, przyjął posadę nauczyciela w Żukowie Górnym a po roku prze=szedł do szkoły wydziałowej w Jabłonkowie. W międzyczasie skończył studia prawnicze w Brnie. Długie lata, bo do 1964 r. prowadził jako dyrektor szkołę wydziałową w Gnojniku (od 1950). W tym czasie skończył studia ekonomiczne w Pradze i humanistyczne w Ołomuńcu.

Uczestniczył żywo w pracy kulturalno=wychowawczej w ra=mach Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej, PZKO, Związkach Za=wodowych, zazwyczaj pistując funkcje w organach wyższych stopni.

Po r. 1964 przejął funkcję metodyka dla szkół polskich w Okręgowym Ośrodku Metodycznym w Ostrawie. W czerwcu 1968 r. stał się członkiem Czeskiej Rady Narodowej a od stycznia 1969 również posłem do Izby Narodów Federalnego Zgromadzenia Narodowego.

Interesował się historią szkolnictwa polskiego na naszym terenie, ruchem oporu i skrupulatnie zbierał materiały doku=mentacyjne i rzeczowe,W PZKO piastował różne funkcje w za=rządzie powiatowym czy głównym, od r. 1968 jest wiceprzewod=niczącym ZG PZKO.

50 lat Józefa Foltyna

Urodził się dnia 11 lipca 1919 w Suchej Górnej jako syn górnika z kopalni "Gabriela" w Karwinie. Nie miał łatwej mło=dości, zwłaszcza po tragicznej śmierci ojca na kopalni. Po skończeniu szkoły podstawowej rozpoczął pracę w górnictwie, ale interesował się również śpiewem i muzyką. Aresztowany w r. 1940 został przewieziony do obozu koncentracyjnego w

Mauthausen, skąd wrócił dopiero po zakończeniu wojny w r. 1945. Wraca do pracy w kopalni, ale korzystając z możliwości dalszych studiów wstępuje do szkoły górniczej a po jej ukończeniu studiował dalej w akademii górniczo=hutniczej w Ostrawie, kończąc ją w 1954 r. dyplomem inżyniera.

Obecnie pracuje jako inżynier mierniczy na Kopalni Armii Czechosłowackiej w Karwinie 2, gdzie również pracuje społecznie. Był zapalonym sportowcem "Polonii" karwińskiej. Członkiem PZKO jest od założenia Związku. Pracował w Kole Miejscowym Karwina = Centrum, obecnie zaś Karwina = Solca, gdzie od r. 1964 jest dyrygentem tamtejszego chóru mieszanego. Od 3 lat prowadzi również chór męski "Hejnał = Echo" w Karwinie Frysztacie, zaś od r. 1958 jest dyrygentem orkiestry zespołu "Górnik" a od 1964 r. również dyrygentem w tym zespole. Jest członkiem Prezydium ZG PZKO i komisji Zrzeszenia Śpiewaczego ZG PZKO.

50 lat inż. Leopolda Wałoszka

Urodził się dnia 18 sierpnia 1919 r. w Darkowie w rodzinie górnika. Nie miał łatwej młodości. Pomimo trudnych warunków ukończył w czerwcu 1939 Seminarium Nauczycielskie w Cieszynie a już w sierpniu rozpoczęła się jego tułaczka życiowa. Z kolegami = maturantami w Junackim Hufcu Pracy przeżył pierwsze miesiące wojny na pograniczu Prus Wschodnich, pod Warszawą, w Białymstoku, w Kowlu na Wołyniu, gdzie wraz z kolegami złożył broń w ręce żołnierzy radzieckich. Po powrocie w rodzinne strony pracował najpierw w pewnej firmie a potem na kopalni. Na początku 1941 r. został wywieziony na przymusowe prace do Niemiec. W tym czasie organizuje nauczania konspiracyjne. Po wyzwoleniu w r. 1945 zgłosił się do pracy jako nauczyciel, ale nacjonaliści spod znaku narodowych socjalistów (uhlirzowcy) na to nie pozwolili. Wyjechał więc do Polski i rozpoczął studia na Politechnice Śląskiej w Gliwicach, gdzie w 1951 r. otrzymał dyplom inżyniera budowlanego. W czasie studiów pracował zawodowo, zarabiając na życie.

Po powrocie na Zaolzie objął odpowiedzialną pracę nauczycielską w Szkole Przemysłowej w Karwinie, gdzie uczy dotąd, pełniąc obowiązki zastępcy dyrektora dla polskich paralelek.

Jubilat jest również aktywnym działaczem sportowym, zwłaszcza w PZKO. Był członkiem powiatowego zarządu w Karwinie a potem Prezydium ZG PZKO, współpracował z redakcją "Jutrzenki" i "Ogniwa", z zespołem "Górnik", ilustrował np. polski elementarz dla szkół, jest doradcą fachowym dla szkolnictwa fachowego przy Ministerstwie Szkolnictwa, pracuje w Związkach Zawodowych i wielu innych instytucjach.

Jeszcze przed kilku laty uprawiał taternictwo = od chwili, kiedy choroba serca mu to uniemożliwiła, zrezygnował. Pasjonował się malarstwem (np. piękne są jego miniaturki). Za swą działalność otrzymał wiele odznaczeń i wyróżnień, między innymi również brązową i srebrną odznakę "Za zasługi".

70 lat Karola Piegzy

W październiku 1969 obchodził swe 70. urodziny nasz znany działacz na polu kulturalno=oświatowym,artystycznym = Karol P i e g z a z Jabłonkowa. Jubilat urodził się dnia 9 października 1899 w Łazach jako syn górnika. Po ukończeniu szkoły ludowej uczęszczał do polskiego gimnazjum w Orłowej. Po wybuchu wojny światowej w 1914 r., gdy ukończył IV klasę gimnazjalną, ojciec zabrał go do pracy w kopalni, gdzie pracował ponad dwa lata. Potem bez wiedzy ojca uciekł do seminarium nauczycielskiego na Bobrku w Cieszynie.Na początku 1917 r. jako siedemnastoletni chłopiec zostaje jednak powołany do służby w austriackim wojsku i przez pełne dwa lata tuła się po świecie, by dopiero pod koniec 1918 r. wrócić schorowany do domu z frontu włoskiego. Po powrocie do zdrowia wrócił znów do seminarium nauczycielskiego i w r. 1919 zdał maturę. Od września tego samego roku objął pierszą swą posadę nauczycielską w szkole ludowe w Łazach. W r. 1925 został powołany dopolskiego gimnazjum realnego w Orłowej jako nauczyciel rysunków. Pracował tam aż do powrotu swego dawnego kolegi gimnazjalnego Gustawa Fierli ze studiów w Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie. Objął potem posadę nauczyciela w nowo powstałej szkole wydziałowej w Łazach, gdzie dyrektorem był Władysław Wójcik.

Starając się uzupełnić swe wykształcenie przez 10 lat sokształca się, uzyskując trzykrotnie (w trzech grupach przedmiotów) kwalifikacje do nauczania w szkołach wydziałowych. Cały czas poza nauką w szkole i studiami poświęcił pracy pozaszkolnej w różnych organizacjach. Przez 10 lat był sekretarzem Polskiego Towarzsstwa Turystycznego "Beskid Śląski", przy czym prowadził również sekcję krajoznawczą tego towarzystwa. Przez wiele lat był członkiem zarządu Krajowej i Powiatowej Rodziny Opiekuńczej oraz członkiem kuratorium Polskiego Domu Sierot w Orłowej.

W r. 1923 urządził razem z Gustawem Fierlą w sali gimnazjum orłowskiego pierwszą na naszym terenie w ogóle wystawę prac malarskich, co dało początek ruchowi artystyczno-plastycznemu na terenie Śląska Cieszyńskiego.

Zbierał i ratował od zniszczenia zabytki dawnej sztuki ludowej na naszym terenie, fotografował je a tak samo umieszczał w czasopismach wiele artykułów na temat naszego śląskiego folkloru.

Gdy w r. 1928 dyrektor Władysław Wójcik został mianowany inspektorem szkolnym, jubilat objął funkcję zastępcy dyrektora, którą piastował aż do roku 1938. Dnia 1 września 1938 r. został mianowany dyrektorem nowopowstałej szkoły wydziałowej w Stonawie, którą prowadził aż do wybuchu 2. wojny światowej. W czasie wojny został aresztowany i wraz z innymi wywieziony do obozu koncentracyjnego w Dachau a później Mauthausen, skąd wrócił pod koniec r. 1940. Został przydzielony do pracy na dworcu kolejowym w Orłowej, następnie pracował jako siła administracyjna w piekarni.

Po zakończeniu wojny w 1945 r. został mianowany dyrektorem polskiej szkoły wydziałowej w Jabłonkowie, przez co spełniło się jego życiowe marzenie zamieszkania pod górami i zajęcia się zbieraniem zanikającego folkloru góralskiego. Pracę szkolną łączy z pracą społeczną. Czynny był również w tym czasie jako pisarz a nie tylko malarz, biorący udział w każdej wystawie malarskiej. Wydał zbiór opracowań żartów śląskich i opowiadań w tomiku "Sękaci ludzie" oraz w książce "Opowiadania

i wspomnienia" umieścił jedną ze swych najlepszych prac pt. "Gajdosz z kurajki". Obecnie przygotowuje do druku dalszą trzecią pracę pt. "Opowiadania beskidzkie". Napisał również utwór sceniczny pt. "Ondraszek".

Z okazji jubileuszu 70=lecia Karola Piegzy urządzono, jak już wspominaliśmy na innym miejscu, w jabłonkowskiej Czytelni wystawę retrospektywną jego prac malarskich i zdjęć fotograficznych, by starsi i młodzi mieli sposobność zapoz= nania się z jego długoletnim dorobkiem i jego pracą, wypływa= jącą z głębokiego umiłowania Śląska Cieszyńskiego i jego ludu.

Z g o n y

Alfons Brzuska, Cz. Cieszyn

Dnia 9 stycznia 1969 zmarł nieoczekiwanie Alfons B r z u s k a, emerytowany dyrektor szkoły w Cz. Cieszynie. Zmarły urodził się 30 października 1905 w Suchej Górnej, skąd wraz z rodzicami przeprowadził się do Cierlicka, gdzie spędził lata chłopięce. Po skończeniu studium w Seminarium Nauczyciel= skim w Śląskiej Ostrawie w 1927 r. objął posadę nauczyciela w Mostach = Szańcach, gdzie pracował aż do wybuchu drugiej wojny światowej, nie tylko jako nauczyciel ale i jako dzia= łacz społeczny i dyrygent chórów, założyciel orkiestry itd. Był również dyrygentem okręgowym Związku Polskich Chórów w Czechosłowacji. Lata drugiej wojny światowej przeżył w wię= zieniu i obozach koncentracyjnych Mathausen=Gusen a po powro= cie z obozu na przymusowym robotach w Wiedniu, gdzie doczekał się wyzwolenia i końca wojny.

W latach 1945 = 48 mieszkał w Karwinie i pracował w dyrekcji kopalń jako księgowy. Zwolniony w 1947 r. pozostał bez posady do września 1948 r.,kiedy objął posadę nauczycie= la i dyrektora polskiej szkoły ludowej w Cz. Cieszynie. Pra= cę nauczyciela musiał jednak przedwcześnie przerwać na skutek choroby serca i odejść na emeryturę. Pracował jednak dalej na polu społecznym. Był przewodniczącym samorządu Chóru Nauczycieli Polskich a zarazem aktywnym śpiewakiem tego zespołu, jego sekretarzem i kronikarzem. Napisał bardzo wiele nut na matryce do powielania, był współautorem śpiewnika

dla chórów PZKO jak również śpiewnika szkolnego dla I i II klasy. Pisał wiele słuchowisk radiowych dla dzieci, współpracował z redakcją "Jutrzenki" itd. W naszym Związku znany był jako działacz w dziedzinie śpiewaczo=muzycznej (był członkiem aktywu śpiewaczo=muzycznego ZG PZKO) itd.

Na Jego pogrzebie nad grobem śpiewał Chór Nauczycieli Polskich ZG PZKO przy bardzo licznym udziale rzeszy nauczycielskiej z całego terenu, władz szkolnych i naszych związkowych.

Göetze Ferdynand z Karwiny

Dnia 21 październ ika 1969 zmarł w karwińskim szpitalu znany na naszym terenie działacz robotniczy, socjalistyczny Ferdynad G ö e t z e z Karwiny. Urodził się on dnia 20 grudnia 1884 w Karwinie i tam jako młody chłopak rozpoczął pracęww koksowni. Nie miał łatwego życia. Odczuwając krzywdę społeczną i zauważając wyzysk robotnika włączył się do pracy w organizacjach robotniczych, w których w późniejszym życiu zajmował wiele funkcji. Wybrano go również sekretarzem Unii Górników, przez szereg lat był członkiem a później przewodniczącym Rady Nadzorczej Centralnego Stowarzyszenia Spożywczego dla Śląska w Łazach, pracował poza tym w "Sile", "Macierzy Szkolnej, "Rodzinie Opiekuńczej", "Beskidzie Śląskim" itd. Po powrocie z obozu koncentracyjnego w czasie drugiej wojny światowej był nadal bardzo czynnym działaczem np. w Związku Bojowników Antyfaszystowskich (gdzie długie lata był sekretarzem), zarządzie Domu Polskiego w Ostrawie itd.

Dowodem wielkiego szacunku i uznania był bardzo liczny udział w jego pogrzebie, który odbył się w niedzielę 26 października 1969 na cmentarzu w Karwinie 2. W przemówieniach nad grobem podkreślano jego znaczenie i zasługi jako działacza robotniczego, spółdzielczego i niestrudzonego bojownika o sprawiedliwość społeczną.

Z ż y c i a s p o ł e c z e ń s t w a p o l s k i e g o

a) Sprawy szkolnictwa

Zjazd Gwiaździsty w Koszarzyskach

Narciarski Zjazd Gwiaździsty młodzieży szkolnej głównie z powiatu frydecko=misteckiego odbył się w sobotę, dnia 22 lutego 1969 w Ośrodku Szkoleniowym PZKO w Koszarzyskach na Pasieczkach. Organizatorem była Szkoła Dziewięcioletnia z Trzyńca = Łyżbic, patronem ZG PZKO, który dał bezpłatnie do użytku na ten cel swój ośrodek szkoleniowy. Warunki śniegowe były stosunkowo dobre.

Dzień Nauczyciela we Fulneku

Okręgowa uroczystość z okazji "Dnia Nauczyciela" odbyła się tym razem we Fulneku, miejscu związanym bezpośrednio z działalnością Jana Amosa Komeńskiego, w dniu 29 marca 1969. Na uroczystości tej wystąpiła górnosuska "Melodia" (wszyst= kie członkinie są nauczycielkami), gdzie zyskała gorące uznanie wraz ze solistką Jadwigą Niemiec (również nauczyciel= ka ze Stonawy).

Na uroczystości tej otrzymali okręgowe odznaczenia z okazji "Dnia Nauczyciela" również Polacy a to: Jan Kotas oraz Gustaw Tacina. Ogólnopaństwowe odznaczenie otrzymał również w tym dniu w Pradze dyrektor gimnazjum w Cz. Cieszy= nie Antoni Zahraj.

Jubileusz gimnazjum w Cz. Cieszynie

W sobotę dnia 19 kwietnia 1969 obchodzono uroczyście w Cz. Cieszynie 20. rocznicę usamodzielnienia poprzednich polskich paralelek przy czeskim gimnazjum i powstanie samo= dzielnego polskiego gimnazjum w Cz. Cieszynie.

Najpierw odbyło się spotkanie absolwentów w budynku szkolnym, przy czym zauważono, że najliczniej przybyli absolwenci najstarsi. Właściwa uroczystość odbyła się wie= czorem w Domu Kultury (Teatrze). Zagajał ją chór szkolny pieś= nią "Gaudeamus igitur", po czym przemówienia okolicznościowe

wygłosili: dyrektor gimnazjum Antoni Zahraj i przedstawiciel SRPS. Potem nastąpił program artystyczny (śpiew, recytacje, tańce) w wykonaniu obecnych uczniów a także dawnych wychowanków szkoły.

Jubileusz szkoły w Lutyni Górnej

W dniach 14 i 15 czerwca 1969 uroczyście obchodzono w Lutyni Górnej (dokładnie Orłowej IV = Lutyni) 40=lecie obecnego budynku szkolnego i przedszkola. W sobotę nastąpiło odsłonięcie tablicy pamiątkowej ku czci ofiar faszyzmu, zawierającej 14 nazwisk (z tego 5 nauczycieli i 9 wychowanków). Wieczorem zaś odbył się w sali Restaurace a jídelny (L. Król) program kulturalny w wykonaniu zespołów szkolnych i Koła PZKO. W niedzielę zaś odbył się wielki jubileuszowy festyn.

50 lat szkoły we Frysztacie

W dniach 14 i 15 czerwca 1969 obchodzono również uroczyście 50=lecie polskiej szkoły w Karwinie I = Frysztacie. Szkoła bowiem wyłącznie z polskim j.zykiem nauczania powstała we Frysztacie w r. 1919. W pamięci wychowanków zachowali się jej nauczyciele: kierownik Kuczek, kierownik Wagner, nauczyciele szkoły ludowej Talenta, Sembol, Rzechaczek, Wojaczek, Kokotek, dyrektor szkoły wydziałowej Chronik, nauczyciele szkoły wydziałowej Marosz, Maultz, Kubala, Kocjan, Bajger i inni.

W sobotę dnia 14.6.1969 nastąpiło otwarcie wystawy prac uczniów oraz spotkanie absolwentów szkoły w sali gimnastycznej. Wieczorem zaś urządzono przy ognisku Karnawał na wesoło. W niedzielę 15 czerwca 1969 nastąpiło uroczyste zagajenie obchodów jubileuszowych i festyn ogrodowy z programem kulturalnym.

Z okazji jubileuszu wydana została również broszurka pt. "Szkoła dobrej sławy" o objętościookrągło 30 stron małego formatu.

60 lat gimnazjum w Orłowej

W sobotę i nidzielę, dnia 21 i 22 czerwca 1969 odbyły się na trzech miejscach uroczystości obchodów 60=lecia pol=

skiego gimnazjum im. Juliusza Słowackiego w Orłowej: akademia jubileuszowa odbyła się w Domu Kultury kopalni Zápotocký w Łazach, zlot wychowanków i wychowawców oraz odsłonięcie tablicy pamiątkowej ofiarom drugiej wojny światowej w byłych gmachu gimnazjum w Orłowej na Obrokach a festyn i zabawa towarzyska w pawilonach obecnego budynku szkoły tzn. Ogólnokształcącej Szkoły Średniej w Orłowej 2 = Łazach.

W obchodach wzięli udział przedstawiciele władz okręgowych, powiatowych i miejskich, konsulatu generalnego PRL w Ostrawie, ZG PZKO, posełdo Zgromadzenia Narodowego dr Józef Macura (wygłosił przemówienie na Akademii, gdzie mówił również prof. Józef Niemiec), przedstawiciele kopalni Zápotocký, 22=osobowe grono profesorskie ze szkoły=jubilatki oraz 26=osobowe grono profesorskie z Ogólnokształcącej Szkoły Średniej w Cz. Cieszynie i masa wychowanków.

Przemawiali oficjalni goście; a to: konsul PRL Józef Kowalski, inspektor okręgowy B. Smyček, przewodniczący ZG PZKO Ernest Sembol, członek Prezydium MRN w Orłowej.

Program artystyczny wykonali: obecni uczniowie, byli wychowankowie (chór, recytacje, scenki z dawnych lat szkolnych, arie z "Halki") a także zespoły taneczne i śpiewacze "Górnika" oraz "Przyjaźni".

Odsłonięcie tablicy pamiątkowej dokonał prof. Alojzy Drózd. Obchody jubileuszowe 60=lecia powstania uczelni wiązały się z 160. rocznicą urodzin Juliusza Słowackiego, którego imieniem została ona na początku swego istnienia nazwana.

Spotkanie nauczycieli = pisarzy

W Gdyni w dniach 3 = 17 lipca 1969 odbyło się spotkanie nauczycieli, którzy zanjmują się również literaturą. Spotkanie organizowały władze Związku Nauczycielstwa Polskiego. W ubiegłym roku na takim spotkaniu był obecny z naszego terenu Wilhelm Przeczek, zaś w tym roku w takim samym spotkaniu wzięli udział: Bronisław Procner, Gustaw Przeczek, Gustaw Sajdok, Wadna Berger=Górska.

Kursy pedagogiczne w Polsce

Wśród 22=tysięcznej rzeszy nauczycieli polskich, ko=rzystających w tym roku z 404 kursów wakacyjnych, organi=zowanych przez Związek Nauczycielstwa Polskiego znaleźli się również nasi nauczyciele polskich szkół z Czechosłowa=cji. I tak np. w Liceum Pedagogicznym w Gdańsku=Wrzeszczu, gdzie odbywał się jeden z takich kursów pedagogicznych było z naszego terenu 5 nauczycielek przedszkoli, 4 nauczycieli i 2 nauczycielki ze szkół dziewięcioletnich. Poza zajęciami kursowymi uczestnicy zwiedzili Westerplatte, Krynicę Morską, Jastarnię, Gdynię = Sopot, Oliwę i inne jeszcze miejscowoś=ci nadmorskie.

"Jabłoneczka" w Polsce

W dniu 30 lipca 1969 wyjechał zespół chóru szkolnego z Jabłonkowa "Jabłoneczka" (47 śpiewaków, dyrygent naucz. Józef Mazur, akompaniatorka Barbara Badura i kierowniczka organizacyjna Irena Tacina) do Polski. Celem było "Trójmia=sto" na wybrzeżu Bałtyku. Dzieci pojechały statkiem na Hel, zwiedziły poza Trójmiastem Oliwę itd.

Jeden z koncertów "Jabłoneczki" odbył się na kolonii dzieci polonijnych na wczasach nad morzem polskim, drugi był dla naszych dzieci, spędzających wakacje nad morzem oraz dla wczasowniczów sopockich.

Drugim etapem było zwiedzanie Warszawy (4 dni), wy=cieczka do Żelazowej Woli, miejsca urodzin Fryderyka Chopi=na. "Jabłoneczka" dała tam kilka koncertów krótszych i koncert w Pałacu Kultury dla dzieci polonijnych z Anglii, przebywających na wakacjach w Warszawie. Na program złożyły się utwory Moniuszki, Chopina, Noskowskiego, Mozarta, Brahm=sa, Marenzia oraz śląskie pieśni ludowe w opracowaniu Eugeniusza Fierli oraz Franciszka Chowańca.

O wielkim zainteresowaniu chórem szkolnym z Czecho=słowacji świadczyły liczne wywiady, notatki w prasie i na=grania radiowe.

Chór bowiem został zaproszony na wczasy w Polsce przez

Ministerstwo Kultury i Oświaty w Warszawie za pośrednictwem Konsulatu Generalnego PRL w Ostrawie oraz ZG PZKO. Chórzyści "Jabłoneczki" wrócili dnia 9 sierpnia do domów, bardzo zadowoleni z pobytu w Polsce.

Wizyta ZG ZNP z Warszawy

Jak już wspomniano na innym miejscu bawiła na naszym terenie w dniach od 11 do 15 listopada 1969 24=osobowa delegacja Zarządu Głównego Związku Nauczycielstwa Polskiego z PRL. W jej składzie znajdowało się 17 członków wybitnych działaczy szkolnictwa polskiego z prawie wszystkich województw Polski. Przewodniczył delegacji dr Krawcewicz. Celem wizyty było zapoznanie się z problematyką naszego szkolnictwa i wymiana doświadczeń. Goście zwiedzili (delegacja rozdzielona była na mniejsze grupy) niemal wszystkie szkoły wyżej zorganizowane oraz szereg przedszkoli. Goście przyjęci byli również na Eydziale Pedagogicznym oraz Okręgowym ośrodku metodycznym w Ostrawie. Zwiedzili również kilka środowisk PZKO=wskich jak np. Stonawę, Suchę Górną, Błędowice Dolne itd.

Działacze ZG PZKO spotkali się z członkami delegacji dwukrotnie = pierwszy raz zaraz po przyjeździe na nasz teren przewodniczący ZG PZKO Ernest Sembol i sekretarz Tadeusz Chrząszcz poinformowali w skrócie gości o działalności naszego Związku, drugi zaś w czasie spotkania z Prezydium ZG PZKO przed pożegnaniem w salce posiedzeń w "Fasalówce". W czasie tego spotkania dr Krawcewicz stwierdził, że wizytacja naszych szkół spełniła swe zadanie, bo zapoznano się naocznie z warunkami i trudnościami naszego szkolnictwa, ale również spotkano się z wielką przychylnością władz szkolnych czechosłowackich do tych problemów.

b) Sprawy harcerskie

Akcja letnia HPC

Rada Naczelna Harcerstwa Polskiego w Czechosłowacji na swym drugim zebraniu w tym roku w dniu 24 marca 1969 obradowała nad planem pracy na dalszy kwartał oraz nad rzetelnym

przygotowaniem obozowego lata harcerskiego. Brak środków finansowych nie pozwala akcji tej rozwinąć na szeroką skalę. RN HPC postanowiła zorganizować centralny 14=dnio= wy obóz szkoleniowy dla okrągło 100 harcerzy w Nydku jako przyszłych zastępowych i przybocznych drużyn zuchowych oraz harcerskich. Komenda Zuchowa organizuje w Bystrzycy obóz wypoczynkowy dla zuchów. Poza tym ma się odbyć kurs dla instruktorów harcerskich z szeregów SMP w sierpniu w ośrodku szkoleniowym PZKO w Koszarzyskach.

I Centralny Zlaz Zuchów

Odbył się on dnia 8 czerwca 1969 przy schronisku na szczycie góry Czantorii. W ramach zlazu odbyły się również rozgrywki finałowe konkursu o najlepszą szóstkę zuchową. Z 26 drużyn zuchowych, które przygotowały się do konkursu, w rozgrywkach finałowych wzięło udział 5 najlepszych szós= tek. W Nydku współzawodniczyły w biegu za śladami, sztafecie z ziemniakiem na łyżce, sprawdzaniu bystrości i w najszyb= szym zagotowaniu wody w kociołku. Wieczorem przy ognisku wręczono nagrody w postaci sprzętu sportowego i turystycz= nego najlepszych szóstkom zuchowym: 1. Karwina I = Miasto = 34 punktów, 2. Sucha Górna = 34 punktów, 3. Karwina III= Darków = 32 punktów, 4. Wędrynia = 29 punktów i 5. Olbrach= cice = 19 punktów. To wszystko odbyło się w sobotę 29 maja 1969.

W niedzielę 30 maja 1969 ponad 200 zuchów wyruszyło właśnie na Czantorię. Na szczycie odbyła się gawęda dra Rudolfa Stali o działalności zuchów w okresie międzywojennym oraz spotkanie i pogadanka z byłym partyzantem z Nydku, ob. Madzią.

Zlaz Starszoharcerski w Cz. Cieszynie

W sobotę dnia 29 marca 1969 odbyło się w salce ZG PZKO w Cz. Cieszynie spotkanie byłych harcerzy z przedsta= wicielami Rady Naczelnej HPC w celu omówienia problemu pomocy starszych harcerzy młodemu ruchowi harcerskiemu.

Referat wprowadzający do dyskusji wygłosił naczelnik

dh.inż. Mieczysław Piszczek.Stwierdził w nim, że HPC na tym etapie liczy już ponad 2 000 członków, ale wiele drużyn jak w powiecie frydecko=misteckim tak również w powiecie karwińskim cierpi na brak doświadczonych kadr instruktor= skich, kierowniczych, będąc praktycznie pod kierownictwem uczniów klasy dziewiątej, a więc osób niepełnoletnich.

W dyskusji kilkunastu obecnych zgłosiło się do tej po= mocy (np. dh. Rybicki z Karwiny, dh. Bielan ze Śmiłowic, dh. inż. Machej z Łyżbic, dh. Kubiena z Górnego Cierlicka i inni).

Omawiano również najbliższe akcje harcerskie a więc przede wszystkim kursy dla zastępowych i drużynowych w Nydku, Bystrzycy i Koszarzyskach a poza tym wiele spraw organizacyjnych.

Obóz szkoleniowy w Nydku

Jak już wspomniano, w lipcu 1969 zorganizowała Rada Naczelna HPC 14=cniowy kurs dla zastępowych drużyn harcer= skich i przybocznych drużyn zuchowych. Komendantami obozu byli dhna Anna Krzywoniowa i dh Karol Mrózek. Niestety po= goda nie zawsze dopisywała.

Dnia 11 lipca 1969 odwiedziła ten obóz szkoleniowy w Nydku również delegacja ZG PZKO pod przewodnictwem prze= wodniczącego Ernesta Sembola. Zastała obóz pod Czantorią nad rzeczką Głuchówką w wodzie i błocie, bo i w tym dniu przeszła nad obozem ulewa. Nie popsuło to jednak humoru harcerzy.

Poza delegacją ZG PZKO odwiedziło obóz również wielu innych gości, jak np. Marta Petrželowa, sekretarka Okręgowej Rady Pioniera w Ostrawie, przedstawiciele Komendy Chorągwi Katowickiej dh Franciszek Szczęśniewski oraz zastępca ko= mendanta akcji "Klimczok" Łucja Wojciechowska poza natural= nie naczelnikiem HPC w Czechosłowacji dh. inż. Mieczysławem Piszczkiem, członkiem Rady Naczelnej HPC Władysławem Wrób= lem itd.

W dniu odwiedzin gości o godz. 20 rozpalono ognisko i przez 2 godziny pod kierownictwem prof. Emila Jędrzejczyka harcerze wykonywali program artystyczny, w części poświęcony

jubileuszowi 25=lecia PRL. Po ognisku komenda obozu zorganizowała krótkie spotkanie z gośćmi, na którym poga= wędzono o aktualnych sprawach harcerskich.

I Alert HPC

Rada Naczelna HPC ogłosiła z okazji 30. rocznicy wy= buchu drugiej wojny światowej I A l e r t H P C pod hasłem "Bohaterskim harcerzom Śląska Cieszyńskiego". Zadaniem i celem tego alertu było uczczenie ofiar hitleryz= mu spośród harcerskich szeregów Śląska Cieszyńskiego oraz odszukanie tych wszystkich dotychczas bezimiennych, boha= terskich harcerzy, którzy w czasie wojny byli więzieni lub walczyli na równi ze swymi rodzicami. Alert trwał w dniach od 14 do 21 września 1969.

Wzięcie udziału w alercie i spełnienie wyznaczonych zadań było równoznaczne ze zdobyciem sprawności zespoło= wej "Bohaterowie w szarych szeregach".

Udział w tym alercie wzięły praktycznie wszystkie drużyny harcerskie i kilka drużyn zuchowych. Wynikiem była lista z nazwiskami 85 harcerzy z naszego terenu, którzy zginęli w czasie wojny lub bezpośrednio po wojnie na skutek wojennych przeżyć w więzieniach, obozach koncentra= cyjnych. Alert miał i tę dobrą stronę, że współuczestniczy= ło w nim również starsze społeczeństwo, pomagając młodzieży harcerskiej w wyszukiwaniu ofiar faszyzmu. Wypełniono też w ten sposób dotychczasową lukę w historii HPC na Śląsku Cieszyńskim.

Najlepiej spisały się w czasie tego alertu następują= ce drużyny: dwie drużyny (harcerzy i harcerek) ze Stona= wy, drużyna im. Tadeusza Niemczyka z Olbrachcic, drużyny harcerzy i harcerek z Hawierzowa, dwie drużyny z Mostów p. Jabłonkowem, trzy drużyny z Jabłonkowa, drużyna klasy VI oraz drużyna im. Marii Skłodowskiej=Curie i drużyna im. Żwirki i Wigury z Suchej Górnej, drużyna im. Zawiszy Czarnego, Emilii Plater i Skłodowskiej=Curie z Trzyńca = Łyżbic, drużyny harcerzy i harcerek Niebieskookich z Kar= winy I, cztery drużyny szczepu czeskocieszyńskiego a także dwie drużyny zuchowe ze Stonawy i Trzyńca = Osówek.

Harcerskie Lato HPC 1969

Wspomniano już o niektórych akcjach letnich, dla zupełności jednak danych warto zaznaczyć, że odbyło się ogółem 7 jedno= aż trzytygodniowych obozów z ogółem 518 uczestnikami. Treścią zajęć obozowych była turystyka, gry terenowe, gry i zabawy sportowe, biegi harcerskie, ogniska tematyczne itd. Z tycg akcji warto wymienić:

B o r o w i a n y = małą miejscowość w powiecie tarnobrzeskim w Polsce, gdzie na zaproszenie Związku Harcerstwa Polskiego znalazło się 58 harcerek i harcerzy z CSRS. Tworzyli oni pod komendą dhy Janiny Matloch 5 zespołów "polonijnych" poza dalszymi 2 zastępami "polskimi" (tzn. z Polski).

Z u b e r e c na Morawie = służył jako baza wypadowa dla gwiaździstego obozu szczepu trzynieckiego pod komendą dha Jana Raszki. Miał 29 uczestników.

W naszych Beskidach umiejscowiły się obozy w:

K o s z a r z y s k a c h = gdzie był tygodniowy obóz dzieci z Bogumina i Orłowej. Kierownikiem był Jan Michalik. Pogoda dzieciom dopisała.

Ł o m n e j G ó r n e j = gdzie w ośrodku wczasowym Kop. Gottwald znaleźli się harcerze z Suchej Górnej, Trzyńca oraz grupa harcerzy z Polski. Komendantem był O. Orszulik.

B y s t r z y c y = gdzie w polskiej szkole oraz przy niej przebywało ponad 100 dzieci ze Stonawy przez dwa tygodnie, a po nich przez tydzień również okrągło 100 zuchów ze wszystkich stron Śląska Cieszyńskiego.

N y d k u = gdzie znajdował się opisany już obóz szkoleniowy.

Harcerze na Żwirskowisku

Na dzień 12 września 1969 zwołała Rada hufca górnosuskiego z okazji 37. roznicy tragicznego lotu Żwirki i Wigury nad Cierlickiem (przypadająca na dzień 11 września) na Żwirkowisko uroczystą zbiórkę całego hufca górnosuskiego.

Zjawiły się tam drużyny ze Stonawy, Błędowic, Olbrachcic i Suchej Górnej w szarych mundurkach z chustami o kolorach drużyn. Po raporcie nastąpiło uroczyste mianowanie do funkcji

w drużynach i hufcu, po czym przemówienie okolicznościowe na temat historii tego pamiątkowego miejsca wygłosił hufcowy dh. Stebel. Potem nastąpiło uroczyste składanie przyrzeczenia harcerskiego i składanie kwiatów oraz wieńców na symbolicznych mogiłach i pod pomnikiem bohaterskich lotników.

Na zakończenie zbiórki drużyna górnosuska im. Żwirki i Wigury wykonała krótki program artystyczny.

Akcja "Olza"

Z okazji 25=lecia CSRS oraz 25=lecia gazetek szkolnych "Ogniwa" i "Jutrzenki" ogłosiła Rada Naczelna HPC akcję pod nazwą "Zdobywamy odznakę "Olza".

Celem tej akcji było zapoznanie młodzieży harcerskiej z przeszłością Ziemi Śląskiej, jej bohaterskiego ludu, który walczył i ginął w jej obronie, z jego patriotyzmem, bohaterstwem i poświęceniem a zarazem z bogactwem kulturalnym i gospodarczym naszego kraju.

W ramach zdobywania odznaki "Olza" Komenda Harcerska przygotowała szereg spotkań (złazów) i zestaw sprawności zespołowych dla drużyn młodszoharcerskich. Były to np. we wrześniu spotkanie harcerzy w Cierlicku na Żwirkowisku z gawędą Józefa Stebla, w październiku złaz w Nydku z wędrówką szlakiem partyzanckim i spotkaniem z byłym partyzantem Janem Madzią na stokach Czantorii, gdzie był bunkier a dziś stoi pomnik ku czci poległych tam w dniu 30.11.1943 w walce z hitlerowcami partyzantów = i wiele dalszych jeszcze ciekawych spotkań, które jednak terminami wchodziły do następnego roku 1970.

c) Sprawy młodzieżowe

Zakończenie Roku Kościuszkowskiego

W dniu 23 stycznia 1969 (czwartek) odbyła się w salce posiedzeń hotelu "Piast" uroczystość z okazji zakończenia Roku Kościuszkowskiego. W uroczystości tej poza przedstawicielami ZG PZKO, ZG SMP, RN HPC oraz grup miejscowych SMP udział wziął konsul generalny PRL w Ostrawie mgr Jan Korczyński.

Po ocenie przeprowadzonej przez sekretarza ZG SMP Jana Walczyski odznaczeni zostali przez konsula generalnego mgra Korczyńskiego Kościuszkowskim Medalem Pamiątkowym:

a) Józef Stebel = za popularyzację wielkiego Polaka w funkcji prelegenta ZG PZKO
b) Grupy Miejscowe SMP Hawierzów = Centrum, Cierlicko = Centrum i Ropica za bogatą działalność w ramach obchodów Roku Kościuszkowskiego

Zaszczytnym imieniem Tadeusza Kościuszki zamianowana została grupa SMP w Ropicy.

Program artystyczny w formie montażu słowno=muzycznego wykonali członkowie SMP z Hawierzowa. W ciągu spotkania przemówienia okolicznościowe wygłosili: konsul generalny mgr Jan Korczyński, konsul mgr Kazimierz Koś, prezes ZG PZKO Ernest Sembol, prezes ZG SMP Jan Szymik.

Bal ZG SMP

Zarząd Główny SMP zorganizował w sobotę dnia 7 lutego 1969 w sali "Motorestu" w Cz. Cieszynie = Sibicy B a l M a s k o w y z bardzo urozmaiconym programem. Np. przy wejściu "szeryfowie" we wysokich, skórzanych butach i z gwiazdą "szeryfowską" na piersiach a naturalnie w ogromnych kowbojskich kapeluszach (i z nieodzownymi "koltami" przy boku) witali i usadzali gości. Grała orkiestra "Wikingowie" oraz orkiestra "Orfeusz".

Konferansjerami byli "Mnich I" (sekretarz ZG SMP Jan Walczysko) i "Mnich II" (wiceprezes ZG SMP Władysław Biłko) i ci zagajali, witali, prowadzili i "ubawiali" balowników do rana.

O północy nastąpiło losowanie konkursu masek. Pierwszej nagrody nie przyznano, drugą zdobył bezkonkurencyjny "fotograf" (z lat dwudziestych tego wieku z lampą górniczą zamiast "błysku"), trzecią nagrodę przyznano "rodzinie cygańskiej" a czwartą "jedenastce piłkarskiej Klabzuby".

Bal był bardzo udany.

Rewia zespołów w Olbrachcicach

W sobotę dnia 31 maja 1969 zorganizowała grupa SMP w Olbrachcicach w lokalach Domu Robotniczego "Rewię zespołów SMP". Grała orkiestra młodzieżowa grupy olbrachcickiej, udział brały delegacje grup SMP z Suchej Górnej, Stonawy,

Cierlicka, Żywocic i Żukowa Górnego.

"Maj nad Olzą 1969"

Zarząd Główny SMP urządził samodzielnie w niedzielę, dnia 17 maja 1969 centralny festyn SMP pod tytułem "Maj nad Olzą" w parku Adama Sikory w Cz. Cieszynie. Ze względu jednak nazzły stan parku (rozmokły teren po długotrwałych deszczach) akcja ta połączona z rewią zespołów młodzieżowych została przeniesiona do sali hotelu "Piast".

W programie wystąpili: zespoły taneczne z Szumbarku i Darkowa, para taneczna zespołu "Olza", deut fortepianowy (Gąsior=Wałach), orkiestra big=beatowa ze Suchej Górnej i Błędowic, kabaret z Olbrachcic, clowni Pikuś i Mikuś, gawędziarz Hanys z Cierlicka, zespół gimnastyczny z Wędryni. Konferansjerem był aktor Sceny Polskiej Marek Mokrowiecki.

Festyn Górski SMP

Zarząd Główny SMP był również organizatorem tradycyjnego już "Festynu Górskiego", którycodbył się dnia 28 i 29 czerwca 1969 na terenie ośrodka szkoleniowego ZG PZKO na Pasieczkach w Koszarzyskach.

W pierwszym dniu, w sobotę odbył się turniej siatkówki o puchar 25=lecia PRL, ufundowany przez konsula generalnego PRL w Ostrawie.Przebiegł normalnie bez zakłóceń atmosferycznych. W chwili jednak zapalenia ogniska wieczornego lunął deszcz i nie przestał.

Nie przestał ani w niedzielę. Siatkarze opuścili Koszarzyska i udali się do Cz. Cieszyna, by tam w sali gimnastycznej Ogólnokształcącej Szkoły Średniej rozegrać spotkanie finałowe, którego wynik był następujący: 1. miejsce = PZKO Cz. Cieszyn, 2. miejsce = SMP Gródek, 3. miejsce = SMP Ligotka Kameralna.

Tymczasem w świetlicy ośrodka szkoleniowego było bardzo tłoczno. Konferansjer Marek Mokrowiecki zagaił "I Festiwal Pop Music" w Koszarzyskach, na którym produkowały się zespoły big=beatowe "Wikingi" z Błędowic, "Orfeusze" z Jabłonkowa, "The juniors 68" z Dąbrowej. Poza tym Charles (całkiem zwyczajny Karol) Tyrlik, student szkoły teatralnej w Warszawie zatańczył taniec szwedzki i zaśpiewał kilka piosenek paro=

diując piosenkarzy angielskich.

Niespodzianką było (zwłaszcza przy tej paskudnej pogo= dzie) przyjazd konsula PRL Józefa Kowalskiego, który wysoko ocenił poziom zespołów instrumentalnych.

Zmiany w ZG SMP

Zebranie plenarne ZG SMP, jakie odbyło się w ostatnich dniach czerwca 1969, wyłoniło komisję do opracowania systemu polityki związkowej do czasu stabilizacji stosunków wewnątrz i na zewnątrz organizacji. Uchwalono również nowy system organizacji wewnątrzzwiązkowej wraz z nowym schematem organi= zacyjnym i regulaminami odpowiednich komisji. Uchwalono za= razem system kar i odpowiedzialności.

Ze względu na rezygnację z funkcji przewodniczącego ZG SMP Jana Szymika (ze względów rodzinnych) dokonano wyboru no= wego przewodniczącego. Został nim prof. Władysław Josiek, przy czym pierwszym wiceprezesem został Władysław Biłko a drugim Bohdan Kiszka. Doszło również do nieznacznych zmian w składzie Prezydium ZG SMP.

II Zlot SMP w Żywocicach

Odbył się on w dniach 19 i 20 lipca 1969 (sobota i nie= dziela) na boisku piłkarskim w Żywocicach. Program przewidy= wał:

W sobotę: Turniej siatkówki o Puchar Ofiar Tragedii Ży= wocickiej, o godz. 15.00 oficjalne zagajenie i przemówienie prezesa ZG SMP prof. Władysława Jośka, odśpiewanie hymnu SMP i podniesienie flagi. Następnie turniej orkiestr młodzie= żowych z terenu, przegląd zespołów estradowych, wybór Miss SMP oraz ognisko z programem kulturalnym. Przy ognisku był koncert laureatów konkursu zespołów muzycznych = 1. miejsce "Axis" Sucha Górna, 2. miejsce = Olbrachcice, 3. miejsce = Stonawa.

W niedzielę: Odbył się przed południem finał turnieju siatkówki, kolarski wyścig szosowy oraz mecz piłki nożnej pomiędzy drużyną ZG SMP i drużyną SMP Hawierzów, zaś po obiedzie pochód i złożenie wieńców pod pomnikiem ofiar tra= gedii żywocickiej a potem koncert orkiestr i zabawa taneczna.

Grali "Wikingowie".

Uderzała mała ilość uczestników Zlotu. Z gości byli: konsul PRL z Ostrawy mgr Józef Kowalski oraz wicekonsul mgr Kizino.

Członkowie SMP na obozie w Polsce

W dniu 7 sierpnia 1969 wyjechała do Polski grupa 12 członków ZG SMP na obóz letni w Lubniewicach koło Gorzowa Wielkopolskiego na zaproszenie Zarządu Wojewódzkiego Związku Młodzieży Socjalistycznej w Katowicach. Obóz trwał do 20 sierpnia.

SMP w Radzie Klubów

Plenum Zarządu Głównego SMP zdecydowało na posiedzeniu w dniu 8 listopada 1969 o zadeklarowaniu członkostwa Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej jako autonomicznej jednostki w Związku Klubu Młodzieży w ówczesnych warunkach i sytuacji ruchu młodzieżowego w Czechosłowacji. Wstąpienie do ZKM rozwiązało na razie problem rejestracji polskiej organizacji młodzieżowej. Decyzja ta weszła w życie z dniem 1 października 1969. Przejęcie polskiego ruchu młodzieżowego w ramy Związku Klubów Młodzieży uchwaliło Plenum Czesko-Morawskiej Rady Związku Klubów Młodzieży już w dniu 6 października 1969, przyjmując według § 6 statutu ZKM nasze SMP jako autonomiczną organizację o charakterze członka kolektywnego. Równocześnie zatwierdziło statut SMP. W ten sposób SMP otrzymało pełną samodzielność prawną w myśl statutu ZKM oraz norm prawnych obowiązujących w Republice Czechosłowackiej.

Inne ważne wydarzenia

"Przyjaźń w Radlinie"

Na zaproszenie dyrekcji kopalni "Marcel" oraz Rady Zakładowej Związków Zawodowych wyjechał do Radlina (Polska) dnia 4 stycznia 1969 zespół "Przyjaźń", gdzie dał całowieczorowy "Koncert z dedykacją" dla załogi kopalni "Marcel". "Przyjaźń" występowała w składzie: chór mieszany, orkiestra, małe zespoły wokalne, zespół tańca towarzyskiego i soliści.

Na sali wśród widzów były naczelne władze kopalni.

Po występie gospodarze zorganizowali zabawę karnawałową dla członków zespołu.

Wigilijka w Konsulacie

Dnia 11 stycznia 1969 gościło ponad 170 dzieci polskich z naszego terenu w towarzystwie swoich rodziców w Domu Kultury VŻKG w Ostrawie podczas uroczystości noworocznej, jaką urządził Konsulat Generalny PRL w Ostrawie.

Gośćmi poza dziećmi byli również: przewodniczący Rady Narodowej miasta Ostrawy inż. Kupka, delegacja ZG PZKO z przewodniczącym Ernestem Sembolem i Tadeuszem Chrząszczem. Rodziców i gości powitał i przemówił do nich konsul generalny mgr Jan Korczyński. Po przemówieniach gości uczennica PDSP w Cz. Cieszynie Basia Płonka złożyła na ręce konsula generalnego wiązankę kwiatów. Następnie dla rodziców i gości wyświetlono film polskiej produkcji pt. "Marysia i Napoleon".

Dziatwę natomiast podejmował w sali koncertowej konsul mgr Kazimierz Kizino. Program artystyczny dla dzieci wykonał zespół "Bambola" z Orłowej. Potem nastąpiło ugoszczenie i obdarowanie dzieci przez Dziadka Mroza. Odbył się również konkurs wiedzy i zręczności z nagrodami ufundowanymi przez Konsulat.

Seminarium grupy literackiej 63

Seminarium to odbyło się w sobotę, dnia 22 marca 1969 w restauracji "Zabawa" w Trzyńcu VI. Główny referat wygłosił dr Daniel Kadłubiec na temat "Gwara jako tworzywo literackie i klasyfikacja opowieści ludowych". Oprócz członków GL 63 wzięli w seminarium udział goście z Jednolitego Ośrodka Kulturalnego w Trzyńcu i SLA PZKO.

W ciągu programu wyświetlono filmy z działalności GL 63 oraz pogrzebu Pawła Kubisza. Po południu zaprezentowali własne prace Gaudyn, Palowski, Sajdok i Jaworski. W ciągu dalszej dyskusji podkreślono potrzebę współpracy ze SLA.

Rehabilitacja Karola Śliwki i innych

W sobotę, dnia 22 marca 1969 w przepełnionej sali hotelu "Piast" w Cz. Cieszynie w obecności rodzin rehabilitowanych

(siostry Karola Śliwki Anna Buzkowa i Helena Foniokowa i brat Józef Śliwka, wdowa po Fryderyku Krausie Katarzyna Krausowa i jego brat Ludwik, żona Pawła Klusa Maria z córką Dagmar) odbyła się uroczysta akademia z okazji rehabi= litacji Karola Śliwki, Fryderyka Krausa i Pawła Klusa oraz 75. rocznicy urodzin Karola Śliwki.

Organizatorami akademii byli: Komitet Okręgowy KPC w Ostrawie, Komitety Powiatowe KPC we Frydku Mistku i Karwi= nie, redakcja "Głosu Ludu", Zarząd Główny PZKO oraz Rady Zakładowe KPC w Hucie Trzynieckiej i kopalni Armii Cze= chosłowackiej w Karwinie 2.

Na akademię przybyli również liczni goście jak delega= cja PZPR z Katowic pod przewodnictwem doc. dr Rechowicza, dyrektora Instytutu Śląskiego oraz wszystkich szczebli orga= nów partyjnych KPC.

Akademię zagajał przewodniczący ZG PZKO Ernest Sembol. O znaczeniu rehabilitacji i uznaniu zasług rehabilitowanych mówiła kierowniczka delegacji KO KPC sekretarz dr J. Němco= wa, za delegację PZPR mówił doc. dr Rechowicz, zaś o życiu Karola Śliwki i jego spuściźnie mówił historyk O. Prudel. W imieniu rodzin rehabilitowanych działaczy podziękował krótko Józef Śliwka. Potem naczelny redaktor "Głosu Ludu" dr Tadeusz Siwek odczytał list polskich komunistów do KC KPC. Akademię zakończono Międzynarodówką.

Po niej rozpoczęła się druga część programu, część artystyczna: wystąpił w niej Chór Nauczycieli Polskich, były recytacje wierszy Pawła Kubisza, Henryka Jasiczka, Władysła= wa Sikory i Wilhelma Przeczka = w wykonaniu Teatrzyku Poezji ZG PZKO oraz dramatyczny obraz baletowy według utworu Rach= maninowa w wykonaniu grupy baletowej choreografii Janiny Zyder z Suchej Górnej. Dekorację wykonał Władysław Cejnar.

Po akademii nastąpiło towarzyskie spotkanie przedstawi= cieli partii i organizacji społecznych z rodzinami rehabili= towanych w salce recepcyjnej hotelu "Piast".

Odsłonięcie tablicy w Cz. Cieszynie

W piątek, dnia 9 maja 1969 przed południem (Święto Państwowe) doszło do odsłonięcia na budynku byłej fabryki

Kohna w Cz. Cieszynie tablicy pamiątkowej ofiar faszyzmu. W tym budynku mianowicie w roku 1940 gromadzono tysiące zaaresztowanych przez gestapo Polaków, w większości inteli= gentów, aby ich stąd wywieźć do obozu koncentracyjnego w Dachau.

Uroczystość zagaił J. Kamiński, przedstawiciel Miejskie= go Komitetu Frontu Narodowego w Cz. Cieszynie. Przemówienia wygłosili: w języku czeskim za Powiatowy Zarząd SPB tow. Vincek, w języku polskim przedstawiciel ZBOWiD z Cieszyna (Polska) tow. Stryczek. Były również recytacje wierszy Seiferta (po czesku) i Henryka Jasiczka (po polsku). Po odsłonięciu tablicy złożono u jej stóp wieńce i kwiaty. Straż honorową pełnili czescy skauci i polscy harcerze, poza tym przedstawiciele umundurowanych organizacji społecznych. Tablica posiada następujący tekst czesko = polski:

"Památné místo hitlerovských zločinů
miejsce męczeństwa tysięcy obywateli poddanych katuszom
a następnie więzionych w Dachau, Gusen i innych
obozach koncentracyjnych =
zde padly první obětí
1939 = 1940
przypominać będzie przechodniom trwogę tamtych czasów".

W uroczystości wzięli udział przedstawiciele powiatowego zarządu Związku Bojowników Antyfaszystowskich (SPB), miejskiej organizacji KPC, Miejskiej Rady Narodowej z Cz. Cieszyna, ZG PZKO oraz Związku Bojowników o Wolność i Demokrację (ZBOWiD) z Cieszyna (Polska) wraz ze swym sztandarem.

Polska niedziela w Ostrawie

W ramach wystawy "Ostrawa 69" na Czarnej Łące w Ostra= wie Konsulat Generalny PRL wraz z Miejską Radą Narodową w Ostrawie urządził w niedzielę 22 czerwca 1969 tradycyjną "Polską Niedzielę" pod znakiem 25=lecia PRL.

W programie artystycznym wystąpili: Filharmonia Górnicza z Zabrza, soliści Opery Śląskiej i Operetki Gliwickiej (p. Bukietyńska, L. Dębiec, H. Grychnik, H. Trojanowski), dyrygował Wojtan; Orkiestra Dęta Huty Kościuszko z Chorzowa z dyrygentem T. Kulą; zespół estradowy kopalni Mikulczyce= Rokitnica z udziałem solistów, dyrygował Jerzy Słowinoga;

Regionalny Zespół Pieśni i Tańca "Beskid" pod kierownictwem B. Wyrozębskiej; zespół "Variete" Wojewódzkiej Agencji Imprez Artystycznych z Katowic z udziałem S. Kozłowskiej, J. Pelagriniego, T. Woźniakowskiego i innych pod kierownictwem T. Kulesińskiego; zespół big=beatowy "No to co" Piotra Janczarskiego.

Konferansjerami byli spikerzy telewizji katowickiej Krystyna Loska i Józef Kopocz. Niestety gwałtowny deszcz uniemożliwił niektóre występy, reszta odbyła się i tak "pod parasolami".

Wieczorem wyświetlono polski film historyczny pt. "Pan Wołodyjowski" w reżyserii Jerzego Hoffmana.

Konkurs gawędziarzy

W dniach 26 = 29 czerwca 1969 odbył się w Bukowinie Tatrzańskiej koło Zakopanego III Konkurs Gawędziarzy i Instrumentalistów Ludowych Ziem Górskich pod nazwą "Sabałowe bajania", zorganizowany przez Wydział Kultury Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Krakowie, Prezydium Powiatowej Rady Narodowej, Referat Kultury, Powiatowy Komitet Kultury Fizycznej i Turystyki oraz Powiatowy Dom Kultury w Nowym Targu.

Celem "Sabałowych bajań" jest popularyzowanie tradycji gawędziarstwa ludowego i gry na instrumentach ludowych z zachowaniem autentyzmu regionu. Repertuar gawędziarzy biorących udział w konkursie powinien zawierać teksty literackie, gawędy oparte o tradycyjne wątki ludowe lub nie opublikowane opowiadania własne. Nie dopuszcza się recytacji tekstów wierszowanych. Repertuar zaś instrumentalistów powinien składać się z melodii pochodzących z regionów górskich, wykonanych bez towarzyszenia innych instrumentów.

W tegorocznych III "Sabałowych bajaniach" wzięło udział 62 gawędziarzy oraz 22 instrumentalistów. Pokaźnie był reprezentowany również Śląsk Cieszyński (głównie rejon Krakowa i Istebnej). Wśród "Cieszyniaków" znalazło się również trzech członków Sekcji Folklorystycznej PZKO a to: Adam Wawrosz (występował poza konkursem z autorecytacjami wierszy gwarowych), Jan Szymik (opowiadał anegdoty ludowe) oraz Józef

Ondrusz (opiekun grupy).

Pierwszą z czterech nagród III stopnia zyskał członek naszej grupy Jan Szymik, zaś nagrodę honorową III "Sabałowych Bajań" w postaci rzeźbionej statuetki legendarnego Sabały wręczyli organizatorzy członkom Sekcji Folklorystycznej ZG PZKO. To zaszczytne wyróżnienie zobowiązuje nie tylko do regularnego brania udziału w następnych Sabałowych Bajaniach, ale również do systematycznego zbierania bajek ludowych i pielęgnowania pięknych tradycji gawędziarstwa ludowego na naszym terenie.

Jubileusz "Jednoty = Jedność"

Dnia 1 lipca 1969 upłynęło pełnych 20 lat od chwili założenia Spółdzielni Spożywczej "Jednota = Jedność" z siedzibą w Orłowej. Obecnie spółdzielnia ta posiada około 180 sklepów i gospód z okrągło 900 pracownikami i ma zorganizowane około 8 000 członków. Poza tym posiada własną wytwórnię materiałów budowlanych, mat trzcinowych, cegieł żużlobetonowych itd. Przewodniczącym jest Wincenty Onderek.

Tydzień Przyjaźni Czesko = Polskiej w Karwinie

Przebiegał on w dniach od 20 do 27 lipca 1969 z okazji 25=lecia PRL. Jego organizatorami byli: Związek Przyjaźni Czechosłowacko=Polskiej w Karwinie, Powiatowy Komitet KPC, Powiatowa Rada Narodowa w Karwinie, ZG PZKO i Konsulat Generalny w Ostrawie.

Przebiegał w tym tygodniu "Tydzień polskiej kuchni" w hotelu "Jeleń", wystawa zimnych dań w "Pramenie" Karwina (według polskich receptur), wystawa polskich towarów przemysłowych i upominkowych w "Interklubie" na rynku, tydzień polskich fryzur wraz z konkursem fryzjerów Karwiny i Katowic.

Zagajenie odbyło się w niedzielę, dnia 20 lipca w Domu Kultury Karwina 6 = Nowe Miasto z programem: koncert "Poznańskich Słowików" (patrz następna notatka). W amfiteatrze w Parku B. Němcowej wyświetlono polski film "Festung Berlin".

Zakończenie "Tygodnia Przyjaźni" odbyło się w niedzielę 27 lipca 1969 po południu w amfiteatrze w Parku B. Němcowej w postaci barwnego i bogatego programu polskich zespołów

estradowych i przeglądu mody polskiej.

Wieczorem zaś wyświetlono w tym samym amfiteatrze (Letnie kino) film polski "Pan Wołodyjowski". Film ten był poprzednio wyświetlany już w piątek 25 lipca w Trzyńcu a w sobotę dwukrotnie w karwińskim kinie "Kosmos". Cieszył się ogromnym wzięciem.

"Poznańskie Słowiki"

Chór chłopięcy i męski Państwowej Filharmonii w Poznaniu pod kierownictwem doc. Stefana Stuligrosza, który po raz pierwszy bawił na terenie naszej Republiki, po koncertach w Pradze, Mariańskich Łaźniach i Bratysławie zawitał na nasz teren i dał dwa koncerty: jeden w Trzyńcu (19.7.1969) oraz Karwinie (20.7.1969). Warto zaznaczyć, że zespół ten przyjechał na zaproszenie czeskiego ministerstwa kultury z okazji 25=lecia PRL.

Organizatorem koncert w Trzyńcu był Jednolity Ośrodek Kulturalny. Na wstępie przemówił V. Vencel, przewodniczący MRN w Trzyńcu. Obecny był konsul PRL Józef Kowalski. Na zakoń=czenie dwugodzinnego popisu publiczność odśpiewała na cześć wykonawców "Sto lat".

Koncert w Karwinie 6 (Dom Kultury) organizował ZG PZKO przy współudziale Towarzystwa Przyjaźni Czechosłowacko=Pol=skiej w Karwinie pod patronatem Konsulatu Generalnego PRL w Ostrawie, Powiatowej Rady Narodowej, Powiatowych Komite=tów KPC i FN w Karwinie. Przemówienia wstępne wygłosili: konsul PRL mgr Edward Dziechciarek, za władze powiatowe sekretarz powiatowy KPC V. Sroka, zaś w imieniu ZG PZKO Jan Pribula.

A po koncercie = przedłużonym o dalszą część (kilka pieśni) znowu huraganowe oklaski, wielkie wzruszenie wraz ze łzami w oczach i tradycyjne "Sto lat". Pozostały nieza=pomniane wrażenia i przeżycia.

Akademia 25=lecia PRL

Odbyła się w poniedziałek 21 lipca 1969 na placu wysta=wowym na Czarnej Łące w Ostrawie. Organizatorami byli: Północnomorawski KO KPC, KO FN, Północnomorawska ORN, Komi=tety Miejskie KPC i FN w Ostrawie, Rada Narodowa miasta

Ostrawy wspólnie z Konsulatem Generalnym PRL.

Po południu odbył się koncert orkiestry dętej Huty Witkowice. W międzyczasie została otwarta w jednym z pawilonów wystawowych wystawa pt. "25 lat PRL". Jej otwarcia dokonał przewodniczący Rady Narodowej miasta Ostrawy Zdeněk Kupka (Była ona otwarta do niedzieli 27 lipca 1969).

Uroczysta akademia na cześć 25. rocznicy powstania PRL odbyła się w sali kinowej na Czarnej Łące. Po hymnach państwowych przemówienia wygłosili: Jan Mušal, przewodniczący ORN i mgr Jan Korczyński, konsul generalny PRL w Ostrawie. Po oficjalnej części został wyświetlony polski film "Kierunek Berlin". Uroczystość zakończono "Międzynarodówką".

W uroczystościach tych wzięła również udział 3=osobowa delegacja ZG PZKO z Janem Pribulą na czele. Była obecna również delegacja Wojewódzkiej Rady Narodowej z Katowic z mgr Zbyszkiem Mikołajskim na czele.

Manifestacja w Żywocicach

Z okazji 25. rocznicy tragedii żywocickiej odbyła się w Żywocicach w niedzielę 3 sierpnia 1969 manifestacja pokojowa z udzuałem wielu gości, między którymi byli: wiceprzewodniczący Czeskiej Rady Narodowej dr František Válek, konsul PRL w Ostrawie mgr Antoni Kizino, pierwszy sekretarz Ambasady NRD w Pradze Siegrfrid Grahle, delegacja ZBOWiD z Cieszyna z podpłk. Janem Krassowskim na czele, delegacja ZG PZKO, ZG SMP, RN HPC oraz innych organizacji społecznych. Po pochodzie od Muzeum ku pomnikowi zabierali kolejno głos: J. Břichňáček (za SPB w Hawierzowie), dr František Válek, Bernard Pawlas (zappowiatowy zarząd SPB w Karwinie), mgr Antoni Kizino, Siegfrid Grahle. Były również recytacje w języku czeskim i polskim (wiersze Henryka Jasiczka).

Ciekawie prezentowała się nowa ekspozycja w muzeum żywocickim, ilustrująca powstanie faszyzmu i jego zbrodnie na naszym terenie, jak np. stracenia w Pietwałdzie, Karwinie, Cieszynie, Jabłonkowie, Oldrzychowicach, zdjęcia z życia w obozach koncentracyjnych. W osobnej sali zainstalowano samodzielną ekspozycję ku czci pomordowanych w samych Żywocicach.

Wystawa "Śląsk w fotografii"

Dnia 8 sierpnia 1969 została otwarta w sali wystaw w Karwinie = Frysztacie wystawa pt. "Śląsk w fotografii". Obejmowała kilkadziesiąt dużych zdjęć czarno=białych i kolo= rowych, przedstawiających współczesne widoki Katowic i Śląska w ogóle, jego rozbudowę mieszkaniową, architekturę, budowle przemysłowe, sztukę ludową i przyrodę a także ludzi (młode Polki, modę polską itd).

W wystawie wzięli udział: przewodniczący Miejskiej Rady Narodowej w Karwinie Emil Kantor, konsul PRL mgr Edward Dziechciarek, wicekonsul mgr Antoni Kizino, delegacja ZG PZKO i wiele innych gości.

Wystawa była otwarta każdy dzień z wyjątkiem sobót do końca miesiąca sierpnia 1969 r.

"Mazowsze" w Trzyńcu

Państwowy Zespół Pieśni i Tańca PRL "Mazowsze" = w dro= dze powrotnej z Budapesztu = dał na naszym terenie dwa kon= certy a w niedzielę 24 sierpnia i we wtorek 26 sierpnia 1969, oba na Stadionie Zimowym Huty Trzyniec w Trzyńcu przy ul. Leśnej.

Koncerty (po 17 latach przerwy) odbyły się w ramach uroczystości obchodów 130. rocznicy powstania Huty Trzyniec= kiej.

W niedzielę oklaskiwało zespół ponad 4 tysiące ludzi. Byli również przedstawiciele Konsulatu Generalnego PRL z Ostrawy, delegacja ZG PZKO, Miejskiej Rady Narodowej, dyrek= cji Huty itd.

We wtorek, mimo niepewnej pogody, oglądało zespół znów kilka tysięcy ludzi. Po obu koncertach widownia śpiewała na cześć zespołu tradycyjne "Sto lat".

Dla uczczenia 130. rocznicy powstania Huty Żelaza w Trzyńcu Grupa Literacka 63 przy Jednolitym Ośrodku Kultural= nym w Trzyńcu ogłosiła dwa odrębne konkursy literackie a mianowicie:

1) Konkurs literacki w pionach a) reportaż literacki, b) małe formy sceniczne, c) opowiadanie. Konkurs ten miał być zamknięty dnia 31 sierpnia 1969.

2) Konkurs jednego wiersza o dowolnej tematyce, poświęcony pamięci śląskiego poety Pawła Kubisza z termi= nem zamknięcia 30 czerwca 1969.

Oba konkursy ogłoszone były w lutym 1969 r., zaś w sierpniu ogłoszono wynik "Konkursu jednego wiersza". Na konkurs ten wpłynęło ogółem 145 prac. Jury konkursu w skła= dzie: mgr Leszek Bakuła = Ustka, Jerzy Polaszek (naczelny redaktor "Głosu Ziemi Cieszyńskiej") przyznało następujące nagrody:

I. nagroda: Alojzy Mainka, godło "Franuś", utwór pt. "Ojcu łzę posyłam".

II. nagroda: dr Janusz Gaudyn, Trzyniec, godło "Żywioły", utwór pt. "Protest".

III. nagroda: Gustaw Przeczek, Trzyniec, godło "Kotary", utwór pt. "Sosna".

Wyróżnienia I. stopnia:

dr Janusz Gaudyn, Trzyniec, godło "25.2.1953", utwór pt. "Szkopyrtok"

Gabriel Palowski, Trzyniec, godło "Pamięć", utwór pt. "Drzewa"

dr Janusz Gaudyn, Trzyniec, godło "Polonus", utwór pt. "Na śmierć mego boga"

Alojzy Mainka, Trzyniec, godło "Wit", utwór pt. "Płakać zapomniałem".

Wyróżnienia II stopnia:

Gustaw Sajdok, Wędrynia, godło ""Praktykant", utwór pt. "Odpowiedź Bezručowi"

Gustaw Przeczek, Trzyniec, godło "Czyste niebo", utwór pt. "Ślady"

Gabriel Palowski, Trzyniec, godło "Hawiyrz", utwór pt. "W putyce"

dr Janusz Gaudyn, Trzyniec, godło "XX wiek", utwór pt. "Nie pytaj".

<u>40 lat schroniska na Kozubowej</u>

W niedzielę, dnia 7 września 1969 odbyło się na szczycie Kozubowej spotkanie dawnych członków "Beskidu Śląskiego" oraz wielu turystów młodszej generacji z okazji 40=lecia otwarcia na Kozubowej pierwszego (i jedynego) polskiego

schroniska w naszych Beskidach, wybudowanego staraniem Towa=rzystwa Turystycznego "Beskid Śląski" za składek całego na=szego społeczeństwa a specjalnie staraniem przewodniczącego Beskidu inspektora szkolnego Władysława Wójcika.

70 lat Domu Polskiego w Ostrawie

W niedzielę dnia 14 września 1969 po południu odbyła się w Domu Polskim w Ostrawie wielka uroczystość jubileuszowa z okazji 70=lecia założenia tego Domu. Wśród gości znajdowali się przedstawiciele Spółdzielni Samopomoc Chłopska z Cieszyna, Centralnej Rady Spółdzielni Spożywców w Pradze, ZG PZKO, spółdzielni "Budoucnost" z Ostrawy, "Jednoty = Jedność" z Cz. Cieszyna, Nowej Huty w Kunczycach, redakcji "Głosu Ludu" i inni. Był również na akdemii konsul PRL mgr Józef Kowalski.

Zostało przy tej okazji wyróżnionych 21 członków spółdziel=ni Domu Polskiego dyplomami, książkami i odznakami honorowy=mi Domu Polskiego.

Program artystyczny na Akademii wykonały zespoły PZKO: zespół taneczny i orkiestra "Olzy", chór męski "Hasło" Orło=wa z dyrygentem Brunonem Ryglem, septet żeński "Melodia" z Suchej Górnej. Były również recytacje w języku czeskim.

"Slezské dny" w Łomnej Górnej

Wytworzona w 1968 roku nowa organizacja czeska pod nazwą "Matice slezská" zorganizowała po raz pierwszy w dniach 27 i 28 września 1969 w nowym amfiteatrze w Łomnej Górnej imprezę folklorystyczną pn. "Slezské dny". Program przedsta=wiał się następująco:

W sobotę (27.9.) po południu nastąpił przegląd strojów cie=szyńskich. Potem występował zespół regionalny "Slezan" z Cz. Cieszyna oraz "Kysučan" z Czadcy. Wieczorem odbyła się zabawa towarzyska z tańcami.

W niedzielę przed południem (28.9.) zwiedzili uczestnicy rezerwat przyrodniczy "Miąższ", potem odbył się koncert organowy w kościółku w Łomnej Górnej, zaś w amfiteatrze występowały zespoły dziecięce, potem gawędziarze, śpiewacy

i dudziarze ludowi z Hrčavy, Bukowca, Łomnej. Po południu wyruszył pochód od Jastrzębskiego potoka na miejsce festynu. Po oficjalnych przemówieniach odbył się program artystyczny noszący charakter regionalny, jak o tym świadczy tytuł "U nas na Śląsku" w wykonaniu zespołów czeskich i słowackich.

W czasie tych obchodów była również w budynku miejscowej czeskiej szkoły instalowana wystawa góralskiej kultury ludowej.

Według założeń organizatorów uroczystości te urządzane na bazie internacjonalizmu miały stać się manifestacją współżycia trzech narodowości na Śląsku Cieszyńskim tzn. Czechów. Polaków i Słowaków.

Jubileusz zespołu "Hutnik"

Dnia 25 października 1969 urządził zespół "Hutnik" (chór żeński i męski oraz małe zespoły wokalne) pracujący przy Jednolitym ośrodku kulturalnym w Trzyńcu uroczysty koncert jubileuszowy z okazji 15=lecia swej pracy.

W programie tego koncertu wystąpił chór żeński i męski, kwartet męski, tercet żeński oraz połączone chóry.

Uroczystość tę zaszczycili swą obecnością liczni goście z naszego terenu i z Polski. Zrzeszenie Polskich Zespołów Śpiewaczych i Instrumentalnych z Warszawy przekazało "Hutnikowi" cenny upominek za pielęgnowanie i szerzenie piękna polskiej pieśni za granicami Polski.

S c e n a P o l s k a

Scena Polska Teatru Cieszyńskiego wyjeżdżała do terenu z następującymi pozycjami repertuarowymi w roku 1969:

"Oskarżyciel publiczny" Fritza Hochwäldera w reżyserii Alojzego Nowaka, Premiera dnia 24 stycznia 1969, jako prapremiera w języku polskim. Scenograf Jaroslav Zbořil.

"Dom kobiet" Zofii Nałkowskiej w reżyserii Karola Suszki i scenografii Władysława Cejnara. Premiera w niedzielę dnia 2 lutego 1969.

"Kawior i kaszanka" komedia florenckich autorów Guilio Scarnicci i Renzo Tarabusi. Reżyser Alojzy Nowak, Premiera 21 marca 1969.

"Dama kameliowa" Aleksandra Dumasa. Reżyseria Witolda

Rybickiego, scenografia Władysława Cejnara. W roli tytułowej Wanda Żáčkowa (Spinka). Premiera dnia 15 maja 1969. (Przekład Tadeusz Boy=Żeleński).

"Pechowe trojaczki" K.M. Hennequina w reżyserii Alojzego Nowaka. Premiera w piątek dnia 27 czerwca 1969.

"Kowal, pieniądze i gwiazdy" sztuka Jerzego Szaniawskiego w reżyserii Witolda Rybickiego i scenografii Władysława Cejnara. W roli głównej Fryderyk Gogółka (z okazji Jego abrahamowin). Premiera dnia 20 września 1969 w Cz. Cieszynie.

"Pułapka na samotnego mężczyznę" Roberta Thomasa w przekładzie Kazimiery Żuławskiej i Zofii Bobrowej=Trześniewskiej. Reżyser Alojzy Nowak, scenograf Adolf Bartosz. Premiera dnia 11 października 1969 w Rychwałdzie.

W zespole Sceny Polskiej pojawili się nowi aktorzy z naszego terenu po skończeniu studiów: Rudolf Moliński z Wędryni i Dasza Foniok.

"Dama od Maxima" musical według Tadeusza Antoniego Marianowicza. Reżyseria kierownika artystycznego Teatru Muzycznego w Gdyni Danuty Baduszkowej (przed 13 laty reżyserowała w Scenie Polskiej sztukę). Premiera odbyła się dnia 14 listopada 1969 w obecności Antoniego Marianowicza (autora adaptacji) i kompozytora Ryszarda Sielickiego (twórca muzyki). Scenografem był Władysław Cejnar, dyrygentem orkiestry Edward Kaim z Cz. Cieszyna.

W y ś c i g P o k o j u

XXII kolarski Wyścig Pokoju miał w tym roku jedynie trasę Warszawa = Berlin (bez Pragi). Brało w nim udział 15 państw (bez CSRS), ponad 100 rowerzystów na trasie mającej 15 etapów. W tym roku doszło do zmian w regulaminie wyścigu: drużyny były 6=osobowe, klasyfikację drużynową obliczano jako sumę 4 zawodników każdej reprezentacji w końcowej klasyfikacji indywidualnej całego Wyścigu. Bonifikaty miały znaczenie dla całej drużyny a nie tylko dla poszczególnych zawodników.

Trasę długości 2 036 km przejechało 87 zawodników, w ciągu Wyścigu odpadło 30 kolarzy. Z 14 drużyn sklasyfikowano

tylko 11. Końcowe wyniku Wyścigu Pokoju przedstawiają się następująco:

W klasyfikacji indywidualnej: 1. Danguillaume (Francja, 51:19:25), 2. Szurkowski (Polska, 42 sek.), 3. Gonschorek (NRD, 1:58 sek.), 4. Dymitrow (ZSRR, 7:35), 5. Mickein (NRD, 7:57), 6. Ampler (NRD, 11:2), 7. Rouxel (Francja, 12:50), 8. Bławdin (ZSRR), 9. Sajtchużin (ZSRR), 10. Peschel (NRD).

W klasyfikacji drużynowej: 1. NRD (205:52:49), 2. ZSRR (=20:51), 3. Polska (= 21:54), 4. Francja (=36:05), 5. Dania (=2:34:46), 6. Bułgaria (=3:32:23), 7. Węgry, 8. Belgia, 9. Rumunia, 10. Meksyk, 11. Maroko.

W konkursie aktywności: 1. Dmitriew 26 p., 2. Hanusik 25p. itd.

P r a s a i w y d a w n i c t w a

Nowy komitet redakcyjny "Zwrotu"

Jak już wspomniano na innym miejscu Zarząd Główny na swym plenarnym posiedzeniu w dniu 28 stycznia 1969 uwzględniając połełnione błędy w pracy redaktorów "Zwrotu" w r. 1968 odwołał z funkcji redaktora naczelnego Jana Rusnoka i zamianował nowy komitet redakcyjny w składzie: Tadeusz Chrząszcz = przewodniczący, członkowie: Tadeusz Berger, Wanda Cejnar, Henryk Jasiczek, Daniel Kadłubiec, Bronisław Liberda, Bronisław Procner, Wilhelm Przeczek, Jan Rusnok, Władysław Sikora, dr Tadeusz Siwek, Jan Szymik i Janina Matloch.

"Nasza Gazetka" w Cz. Cieszynie

Przed siedmiu laty wydawana do tego czasu "Gazetka Pioniera" w naszej Karwinie została przeniesiona do Pragi. W tym roku wróciła z powrotem do Karwiny (cz. Cieszyna) z tą samą redakcją w składzie Antoni Sechor i Janina Kowalska, ale pod zmienionym tytułem na "N a s z a G a z e t k a" jako organ HPC przeznaczony dla zuchów, harcerzy i harcerek z naszego terenu. W stosunku do okresu poprzedniego, praskiego, nakład podniósł się o 300 egzemplarzy.

Lekkoatletyczne ingrzyska "Naszej Gazetki"

Od pięciu lat redakcja ówczesnej "Gazetki Pioniera" a w tym roku "Naszej Gazetki" organizowała dla dziatwy

szkolnej Igrzyska sportowe w różnych dyscyplinach lekko= atletycznych i grach sportowych.

W tym roku w Igrzyskach wzięły udział drużyny z Łomnej Górnej, Trzyńca = Łyżbic, Karwiny 6 = Nowego Miasta, Hawie= rzowa = Błędowic, Cz. Cieszyna, Stonawy, Gnojnika i Lutyni Dolnej a także drużynyn piłkarskie z Błędowic, Gnojnika, Cz. Cieszyna i Stonawy.

W czwórboju lekkoatletycznym (skok w dal, skok wzwyż, bieg na 50 (60) m, rzut piłeczką) drużyny zajęły następują= ce miejsca: 1. Czeski Cieszyn (93 pkt,), 2. Trzyniec 6 (63 pkt.), 3. Hawierzów = Błądowice (30 pkt.), 4. Stonawa (29 pkt.), 5. Karwina (28 pkt,), reszta drużyn nie startowała w komplecie. Srebrny puchar zdobyła drużyna z Cz. Cieszyna.

W turnieju piłkarskim umiejscowienie przedstawiało się następująco: 1. Stonawa, 2. Czeski Cieszyn, 3. Gnojnik, 4. Hawierzów = Błędowice.

Zmiany w redakcji "Głosu Ludu"

Prezydium Komitetu Okręgowego KPC w Ostrawie jako wy= dawca "Głosu Ludu" po przeprowadzeniu oceny linii politycz= nej "Głosu Ludu" łat 1968 = 69 postanowił:

1. Z podowu pogwałcenia statutu partii i etyki dzienni= karskiej zwolnić z funkcji redaktora naczelnego dr Tadeusza Siwka, rozwiązać z nim stosunek służbowy i przeprowadzić z nim postępowanie dyscyplinarne.

2. Z tego samego powodu zwolnić z funkcji redaktora Stefana Mamonia.

3. Zwolnić z funkcji redaktora Władysława Sikorę, po= nieważ nie daje gwarancji dalszego wykonywania tej funkcji w duchu współczesnej polityki partii.

4. Zwolnić z funkcji redaktora z powodu pogwałcenia etyki dziennikarskiej i niedotrzymywania instrukcji dla prasy Ładę Krumniklową i przeprowadzić z nią dochodzenie dyscyplinarne.

5. Zwolnić z funkcji redaktora z powodu pogwałcenia etyki dziennikarskiej i niedotrzymywania instrukcji dla pracy Wilhelma Przeczka i przeprowadzić z nim dochodzenie dyscyplinarne.

6. Nie przyjąś jako redaktora Wandy Cejnar, pracującej na pół etatu i przerwać wymienionej brygadę, zwolnić z "Głosu Ludu".

7. Pozostawić jako redaktora Józefa Raszyka i przeprowadzić z nim rozmowę.

8. Jana Zolicha przesunąć w późniejszym czasie normalną dorgą na emeryturę.

Prezydium KO KPC zatwierdziło zarazem skład osobowy Rady Redakcyjnej "Głosu Ludu" w składzie: Stanisław Kondziołka (pracownik ZG PZKO) = przewodniczący RR, Gustaw Słowik (dyrektor PDSP Jabłonków), Józef Pribula (pracownik kopalni 1 Maja w Karwinie), Ryszarda Jurczakowa (pracownica kopalni Armia Czechosłowacka w Karwinie), Gabriel Palowski (pracownik Huty Trzyniec), Franciszek Szopa (okręgowy inspektor szkolny), Jan Pszczółka (redaktor GL i sekretarz redakcji), Gustaw Pyszko (dyrektor PDSP Mosty k. Jabłonkowa). Redaktorem wykowawczym został mianowany inż. Antoni Sochor (który jednak na własne żądanie wkrótce potem został z tej funkcji zwolniony).

Jubileusz "Zwrotu"

W piątek, dnia 19 grudnia 1969 odbyło się w nowo otwartym Klubie PZKO przy ul. Bożka w Cz. Cieszynie uroczyste spotkanie z okazji 20. rocznicy powstania "Zwrotu", w którym wzięli udzuał najbliżsi współpracownicy "Zwrotu", pracownicy czeskocieszyńskiej drukarni, gdzie się "Zwrot" drukuje od pierwszego numeru w grudniu 1949 r., kierownictwo ZG PZKO oraz redaktorowie pism współpracujących ze "Zwrotem".

Uroczyste spotkanie prowadził przewodniczący Komitetu Redakcyjnego "Zwrotu" Tadeusz Chrząszcz, przemówienie okolicznościowe wygłosił przewodniczący ZG PZKO Ernest Sembol oraz redaktor Jan Rusnok.

Życzenia z okazji jubileuszu przekazali: przewodniczący Rady Redakcyjnej "Głosu Ludu" Stanisław Kondziołka, sekretarz katowickiego dwutygodnika kulturalnego "Poglądy" red. Stanisław Wilczek, redaktorzy "Głosu Ziemi Cieszyńskiej" Jerzy Polaczek i "Kroniki Beskidzkiej" Władysław Czaja.

W y d a w n i c t w a

W wydawnictwie okręgowym "Profil" w Ostrawie wyszły następujące pozycje z ramienia ZG PZKO względnie SLA=PZKO:

"Z naszej nolepy" Adama Wawrosza, zbiór opowiadań ludowych w gwarze cieszyńskiej z okładką w opracowaniu Kornelii

Němečkowej. Stron 108 małego formatu. Redaktor odpowiedzialny Daniel Kadłubiec. Drukował "Tisk np. závod Č. Těšín". Wydanie pierwsze, cena 10 Kčs.

"Zmyślenie" = dalszy tomik wierszy Henryka Jasiczka. Okładka Anny Grmelowej. Układ graficzny Zorą Pořická, redaktor odpowiedzialny Ewa Sobkowa. Drukowano w drukarni czeskocieszyńskiej. Stron 61. Wydanie pierwsze, cena 9 Kčs.

"Kalendarz Śląski 1970" = rocznik IX. Zredagował Henryk Jasiczek z kolektywem redakcyjnym. Okładka: Václav Beránek. Układ graficzny Tadeusz Berger, Redaktor odpowiedzialny Henryk Jasiczek. Drukowano w Cz. Cieszynie. Nakład 10 000 egzemplarzy. Stron 206, cena 12 Kčs.

W wydawnictwie "Zwrotu" wyszło:

"Podanie ręki" = zbiorek wierszy poetów związanych ze "Zwrotem", publikacja z okazji 20=lecia miesięcznika jako dar redakcji jego czytelnikom. Redaktor odpowiedzialny Henryk Jasiczek, oprawa graficzna i przerywniki Tadeusz Berger. Stron 43. Druk Cz. Cieszyn, wydawca ZG PZKO Cz. Cieszyn.

Dalsze okolicznościowe publikacje:

"Zdania" Janusza Gaudyna. Publikacja w ramach jubileuszu Huty Żelaza w Trzyńcu. Bez ceny i bez podania ilości stron. Drukowano w przyzakładowej drukarni Huty. Wydawca Huta im, WSRP w Trzyńcu. Układ graficzny i zdjęcia Jan Byrtus.

"Huta trzyniecka 1906 = 1938 (okres Spółki Górniczo=Hutniczej)" = Stanisława Zahradnika. Wyszła w wydawnictwie "Práce" w Pradze w ramach edycji "Kronik Prasy i Walki". 345 stron.

Ze statystyki ogólnozwiązkowej

Ruch członków

	powiaty Karwina	Frydek-Mistek	razem
Przybyło członków	264	102	366
Ubyło:			
zmarło	189	90	279
wystąpiło	234	198	432
Stan 31.12.69			
kobiet	6 488	3 420	9 908
mężczyzn	6 896	3 791	10 687
razem	13 384	7 211	20 595

"Zwrot" = miesięcznik: Nakład 4 700 egzemplarzy, abonentów 4 200.

Teatr Lalek "Bajka": 5 premier, 280 przedstawień, 22 882 widzów (z tego 19 083 dzieci i 3 739 osób dorosłych).

Kostiumeria ZG PZKO: 1 169 klientów, 4 999 wypożyczeń, z tego 3 880 kostiumów, 579 butów, 540 peruk i warkoczy.

alno=oświatowa i organizacyjna kół PZKO

	ilość Ka	ilość FM	razem	Przec. na koło	udział Ka	udział FM	
	852	554	1 406	15,28	10 946	7 788	1
	48	2	50	0,54	598	96	
	102	97	199	2,17	6 781	4 886	1
licowe temat.	130	55	185	2,01	8 004	2 621	1
cje dla dzieci	41	15	56	0,60	2 942	877	
je) w przyrodzie	31	23	54	0,58	1 905	677	
eraty	127	36	163	1,77	4 973	1 279	
elnicze	9	.	9	0,09	279	.	
ieżowe	54	4	58	0,63	1 008	219	
ece	57	.	57	0,62	522	.	
	175	20	195	2,16	4 012	395	
oznawcze	57	30	97	0,95	2 536	1 259	
	5	2	7	0,07	442	221	
ne dla kobiet	5	2	7	0,07			
	2	.	2	0,02			
czne	6	2	8	0,08	1 660	2 500	
ek	31	18	49	0,53	1 853	1 283	
owie	19	14	33	0,36	3 981	2 268	

ulturalno=oświatowa i organizacyjna kół PZKO

zystości	7	.	7	0,07	1 174	.
	15	6	21	0,23	3 943	823
teatralne	14	22	36	0,39	2 027	3 250
neczne	59	42	101	1,09	10 274	9 623
i itp.	41	27	68	0,74	10 274	10 637
. Scena Polska, ie Górlaskim)	156	44	200	2,17	18 174	3 416
ogóle	2043;	1015;	3 058;	.	98 848;	47 118;
a koło (rocznie)	39	24	33		1 801	1 177
scowych	52	40	92			

ienie czynności zespołów artystycznych Kół PZKO za rok 1969

	ilość prób (spotkań)						występy		
	Ka	FM	razem	Ka	FM	razem	Ka	FM	raze
	11	2	13	302	4	306	74	1	75
	6	1	7	277	51	328	43	7	50
	5	3	8	176	121	298	27	20	47
lny	4	7	11	28	151	179	6	18	24
	5	2	7	89	51	140	22	22	44
	4	.	4	144	.	144	17	.	17
	3	1	4	109	38	147	38	2	40
	2	3	5	74	72	146	17	22	39
	.	2	2	.	67	67	.	24	24
cze	40	21	61	1199	555	1754	244	116	360
	19	15	34	387	330	717	41	26	67
rm	3	1	4	20	3	23	4	1	5
owa	5	1	6	91	12	103	26	3	29
ze	1	.	1	44	.	44	.	.	.
	28	17	45	542	345	887	71	30	101

enie czynności zespołów artystycznych kół PZKO w roku 1969

	10	5	15	395	105	498	133	35	16
	11	5	16	246	76	322	39	9	4
	1	.	1	19	.	19	6	.	
.	1	1	2	18	2	20	1	1	
	23	11	34	676	183	859	179	45	22
zne	91	49	140	2417	1083	3500	494	191	68
zne	1	.	1	26	.	26	.	.	.
	3	.	3	113	.	113	.	.	.
	6	1	7	209	43	252	.	.	.
	2	.	2	26	.	26	.	.	.
owej	1	2	3	33	14	47	.	1	1
n	13	3	16	407	57	464	.	1	1
	9	3	12	238	120	358	28	8	36
	113	58	169	3062	1260	4322	522	200	722
	2,17	1,40	1,83	58,84	31,5	46,97	10,4	5,0	7,8
	.	.	.	27,09	22,6	25,57	4,6	3,57	4,2

Ogólna ocena roku

Rok 1969 był w naszym społeczeństwie rokiem starań o naprawę szkód, jakie w myśleniu ludzi, zwłaszcza nie orientujących się w ogólnej polityce czy problematyce zimnej wojny pomiędzy obozem socjalistycznym i kapitalistycznym, spowodowały wypadki minionego roku i obludna propaganda niby lepszego jeszcze ustroju "socjalizmu z ludzką twarzą". Przez ujawnienie wiele dokumentów oraz szczegółów wspomnianego "procesu demokratyzacyjnego" czy też podłoża wypadków sierpniowych, każdy zdrowo myślący człowiek mógł się przekonać, do czego doprowadziłby ten proces, kto nim kierował i jaki był jego ostateczny cel. Wielu też ludzi zrozumiało swój błąd, oceniło swe postępowanie i poglądy w minionym roku, naprawiło swe błędy i stanęło na właściwym stanowisku, popierając nowe kierownictwo KPC z dr. Husákiem na czele. Twierdzono, że mogło dojść do obałamucenia ludzi tymi różnymi kłamliwymi hasłami i obłudną taktyką sił antysocjalistycznych, ale wystarczająco wyjaśniono te dawniej nieznane i tajone szczegóły, mógł więc każdy obywatel wyciągnąć z tego odpowiednie wnioski i skontrolować swe stanowisko wobec tych faktów. Wielu jednak ludzi uparcie pozostało na swym błędnym stanowisku i ci raczej nie dając gwarancji dalszej pracy dla realizacji nowego normalizacyjnego kierunku linii partyjnej, musieli być odsunięci od wpływów na tworzenie opinii publicznej. Zarządzenia te dotknęły między innymi jak zaznaczyliśmy członków redakcji "Głosu Ludu", częściowo redakcję "Zwrotu", członków ZG PZKO i na pewno w dalszym roku w ramach dalszej normalizacji życia społeczno-politycznego dojdzie do dalszych jeszcze zmian personalnych w związku z wypadkami z 1968 roku.

Trzeba stwierdzić, że w pracy naszych kół w roku 1969 pojawiło się już znaczne ożywienie, zwłaszcza w drugim półroczu, że fala jakiegoś niezdecydowania, niepewności minęła i zaczęła się niemal wszędzie normalna praca związkowa, czego przykładem były między innymi również udane "Dni Kultury Polskiej" w maju oraz dalsze imprezy w drugim półroczu 1969 r.

o = o = o = o = o = o